

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

odbor školství

DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ
A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY
V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI
2024–2028

Červen 2024

Obsah

Úvod	4
1 Rozvoj společnosti a vzdělávání v Královéhradeckém kraji	5
2 Strategie rozvoje regionálního školství v Královéhradeckém kraji – průřezová témata	8
2.1 Předškolní vzdělávání	10
2.2 Základní vzdělávání.....	15
2.3 Střední vzdělávání	18
2.4 Vyšší odborné vzdělávání	27
2.5 Podpora profesního rozvoje pedagogických pracovníků včetně osvojování kompetencí k vedení škol a školských zařízení.....	29
2.5.1 Podpora pedagogických pracovníků.....	29
2.5.2 Podpora pedagogických leaderů škol.....	30
2.6 Rovný přístup ke vzdělávání a efektivní podpora pro všechny žáky bez rozdílu.....	31
2.6.1 Nadání a mimořádně nadání	34
2.6.2 Žáci s nárokem na poskytování jazykové přípravy	35
2.6.3 Podpora žáků s respektem k odlišnostem a k individuálním potřebám	37
2.7 Funkční gramotnosti a klíčové kompetence.....	38
2.8 Ústavní a ochranná výchova.....	40
2.9 Preventivně výchovná péče.....	42
2.10 Vzdělávání v celoživotní perspektivě.....	44
2.10.1 Základní umělecké vzdělávání	44
2.10.2 Jazykové vzdělávání (vzdělávání v jazykových školách)	47
2.10.3 Školská zařízení pro zájmové vzdělávání	48
2.10.4 Nadání a talentovaní (mimo školu)	49
2.10.5 Sport a tělovýchova	50
2.10.6 Podpora rozvoje vzdělávání.....	52
2.11 Systémová podpora a řízení škol.....	53
2.12 Školská poradenská zařízení.....	54
2.13 Kariérové poradenství ve školách.....	57
2.14 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj	59
3 Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení.....	61
3.1 Předškolní vzdělávání	61
3.2 Základní vzdělávání.....	62
3.3 Střední vzdělávání	62
3.3.1 Zápis nových středních škol, nových míst poskytování vzdělávání nebo navyšování kapacit středních škol (vyjma středních škol poskytujících vzdělávání v oborech vzdělání pro žáky se SVP)	63
3.3.2 Zápis nových oborů vzdělání, navyšování kapacit stávajících oborů vzdělání	63
3.4 Vyšší odborné vzdělávání	64

3.5	Jazykové vzdělávání.....	64
3.6	Základní umělecké školy.....	64
3.7	Školní družiny a školní kluby.....	64
3.8	Střediska volného času.....	65
3.9	Zařízení školního stravování.....	65
3.10	Dětské domovy.....	65
3.11	Střediska výchovné péče, výchovné ústavy a dětské domovy se školou.....	65
3.12	Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.....	65
3.13	Školská výchovná a ubytovací zařízení.....	65
4	Financování regionálního školství.....	66
4.1	Financování výdajů škol a školských zařízení z dotací ze státního rozpočtu.....	66
4.2	Financování škol a školských zařízení zřízených KHK z rozpočtu kraje.....	67
5	Analýza potřeb škol a školských zařízení v Královéhradeckém kraji.....	69
6	Souhrnný přehled opatření Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji 2024–2028.....	70
6.1	Předškolní vzdělávání.....	70
6.2	Základní vzdělávání.....	71
6.3	Střední vzdělávání.....	72
6.4	Podpora profesního rozvoje pedagogických pracovníků včetně osvojování kompetencí k vedení škol a školských zařízení.....	73
6.5	Podpora rovných příležitostí pro děti, žáky a studenty se SVP.....	74
6.6	Nadaní a mimořádně nadaní.....	74
6.7	Žáci s nárokem na poskytování jazykové přípravy.....	75
6.8	Podpora žáků s respektem k odlišnostem a k individuálním potřebám.....	75
6.9	Funkční gramotnosti a klíčové kompetence.....	76
6.10	Ústavní a ochranná výchova.....	77
6.11	Preventivně výchovná péče.....	78
6.12	Základní umělecké vzdělávání.....	79
6.13	Jazykové vzdělávání.....	80
6.14	Školská zařízení pro zájmové vzdělávání.....	80
6.15	Nadaní a talentovaní mimo školu.....	81
6.16	Sport a tělovýchova.....	81
6.17	Podpora rozvoje vzdělávání.....	82
6.18	Systémová podpora a řízení škol.....	83
6.19	Školská poradenská zařízení.....	83
6.20	Kariérové poradenství ve školách.....	84
6.21	Vzdělávání pro udržitelný rozvoj.....	86
7	Seznam zkratk použitých v textu.....	89
8	Přílohy.....	90

Úvod

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji 2024–2028 (dále také „DZ KHK 2024“) je zpracován na základě ustanovení § 9 odst. 2 a 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů v souladu s požadavky vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů.

DZ KHK 2024 zpracoval Krajský úřad Královéhradeckého kraje (dále také „KÚ KHK“), odbor školství, v rámci přenesené působnosti výkonu státní správy. Pracovní verze DZ KHK 2024 byla konzultována s řediteli vybraných škol a školských zařízení v kraji. Návrh DZ KHK 2024 byl také od 15. 2. 2024 zveřejněn na internetových stránkách Královéhradeckého kraje a Školském informačním portálu Královéhradeckého kraje po dobu 30 dnů k veřejné konzultaci.

DZ KHK 2024 vychází zejména z Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky (2023 – 2027), schváleného Vládou České republiky 20. 12. 2023 (dále také „DZ ČR 2023“), regionálních specifik rozvoje ekonomiky, trhu práce a společnosti, která ovlivňují rozvoj vzdělávání a stav a vývoj vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje, a z dokumentů vztahujících se k rozpočtu kraje.

Ke zpracování DZ KHK 2024 byly dále využity vybrané údaje z:

- Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+,
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027,
- Akčního plánu realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023 – 2025,
- Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2019 – 2024,
- Výročních zpráv o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji,
- Dokumentů Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji,
- Regionální inovační strategie (RIS3 strategie).

Na DZ KHK 2024 navazuje plně v souladu s ním projekt Implementace Dlouhodobého záměru vzdělávání Královéhradeckého kraje (dále také „I-DZ KHK“), jehož příjemcem je KHK. Hlavním cílem projektu je implementovat aktivity a opatření naplánované v DZ KHK 2024 v letech 2024–2028. Projekt je realizován ve spolupráci s vybranými organizacemi. Jeho hlavní aktivity budou zaměřeny především na následující oblasti:

- podpora spolupráce a komunikace mezi aktéry vzdělávací politiky v kraji,
- kariérové poradenství,
- prevence předčasných odchodů ze vzdělávání,
- podpora rovných příležitostí ve vzdělávání,
- rozvoj základních kompetencí v nematuritních oborech středního odborného vzdělávání,
- zvýšení poradenských služeb pro žáky a vzdělávání pracovníků SŠ, VOŠ a školských zařízení,
- implementace dalších aktivit (např. wellbeing, projektové dny, polytechnické vzdělávání a setkávání pro žáky a pedagogické pracovníky, podpora a vzdělávání pedagogických pracovníků a managementu škol atd.).

1 Rozvoj společnosti a vzdělávání v Královéhradeckém kraji

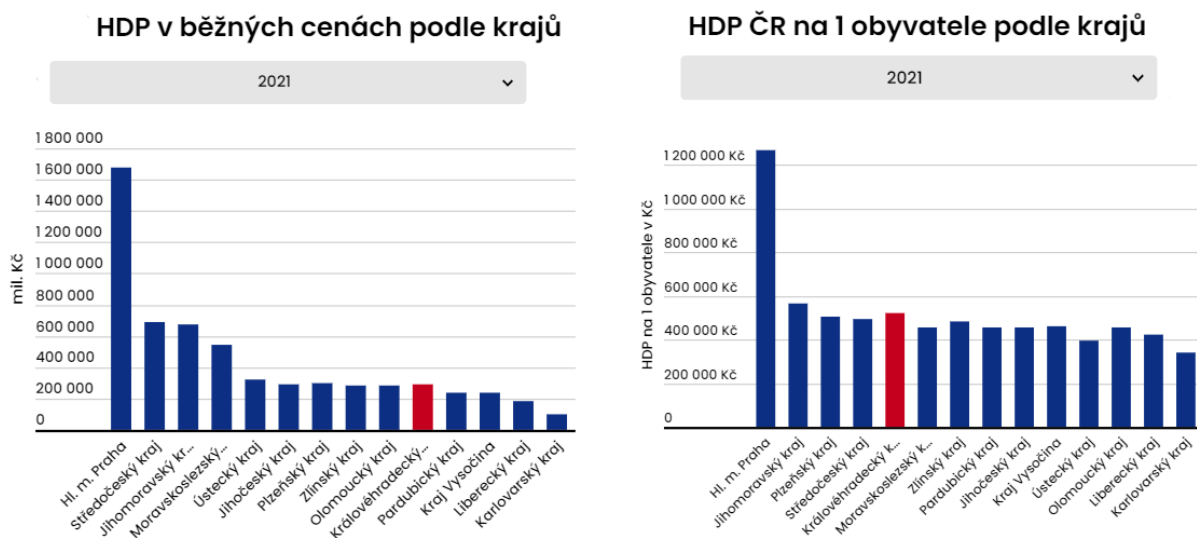
Rozlohou 4 759 km² zaujímá Královéhradecký kraj šest procent rozlohy České republiky a řadí se na 9. místo v pořadí krajů. Je pátým krajem s nejvyšším podílem zemědělské půdy. Ta představuje 58 % celkové rozlohy kraje, podíl orné půdy činil 39 % a lesy pokrývaly území z 31 %. Rozlohou je největší okres Trutnov, který tvoří téměř čtvrtinu rozlohy kraje, za ním následuje s více než pětinou okres Rychnov nad Kněžnou a zbytek území se rovnoměrně, zhruba po 18 %, dělí mezi tři zbývající okresy.

Ke konci roku 2022 měl Královéhradecký kraj (dále také „KHK“) celkem 555 267 obyvatel, což je 5,1 % celkového počtu obyvatel České republiky. Nejlidnatějším okresem je okres Hradec Králové se 167 tisíci osobami. Naopak populačně nejmenší je okres Rychnov nad Kněžnou s 80 tisíci obyvateli a Jičín s 81 tisíci obyvateli. Hustotou 117 obyvatel na km² nedosahuje kraj celorepublikového průměru 137 osob. Rozdílná je hustota také v okresech a pohybuje se od nejvyšší v okrese Hradec Králové (187 obyvatel na km²) po nejnižší v okrese Rychnov nad Kněžnou (82 obyvatel na km²).

Na území kraje je celkem 448 obcí, z nichž k 31. 12. 2022 mělo 48 statut města a 13 statut městyse. Podíl městského obyvatelstva dosáhl celkem 66 %. Hlavním centrem kraje je statutární město Hradec Králové s 93 506 obyvateli, druhým největším městem s 29 660 obyvateli je město Trutnov a třetím s 19 936 obyvateli město Náchod. Nejméně urbanizován je okres Jičín, kde žije i nejvíce obyvatel v obcích do 500 obyvatel (22,3 %). V kraji činil tento podíl 12,5 % obyvatel. Průměrná rozloha obce je 1 062 ha a průměrný počet obyvatel v obci dosáhl 1 239 osob.

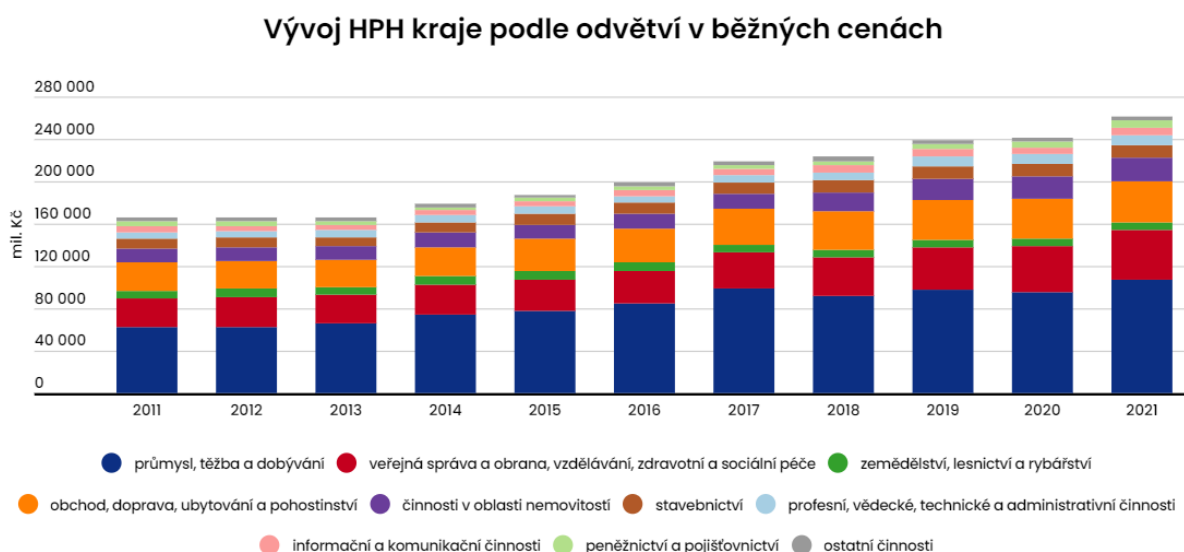
Královéhradecký kraj lze charakterizovat jako zemědělsko-průmyslový s bohatě rozvinutým cestovním ruchem. Průmysl je soustředěn do velkých měst, intenzivní zemědělství do oblasti Polabí. Nejvyšší koncentrací cestovního ruchu v České republice se vyznačují Krkonoše.

Graf 1: Porovnání HDP jednotlivých krajů ČR

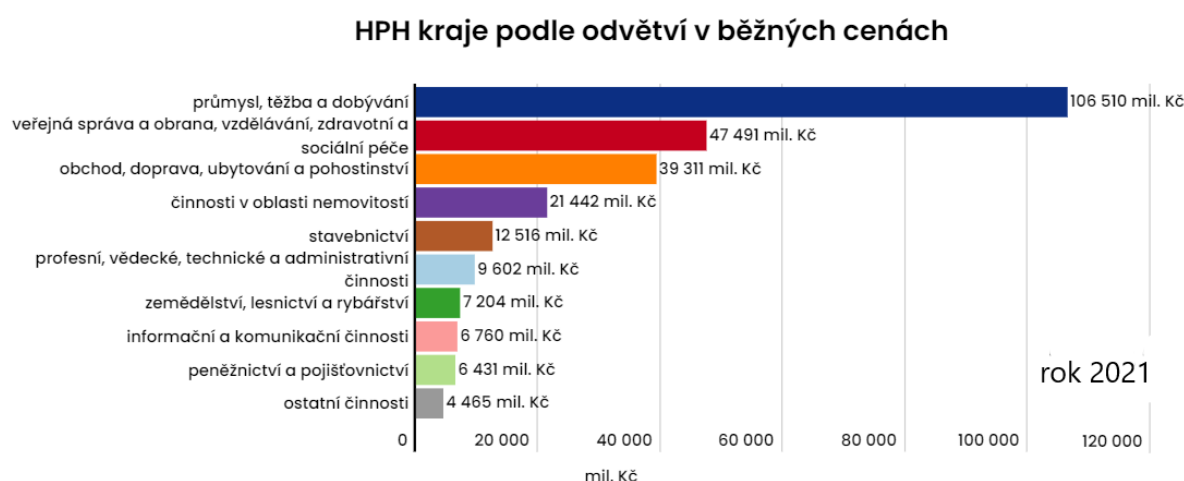
Zdroj: Datový portál Královéhradeckého kraje (www.datahk.cz/pages/ekonomika-vykony)

Graf 2: Vývoj hrubé přidané hodnoty Královéhradeckého kraje 2011 - 2021

Zdroj: Datový portál Královéhradeckého kraje (www.datahk.cz/pages/ekonomika-vykony)

Graf 3: Hrubá přidaná hodnota Královéhradeckého kraje podle odvětví v roce 2021

Zdroj: Datový portál Královéhradeckého kraje (www.datahk.cz/pages/ekonomika-vykony)

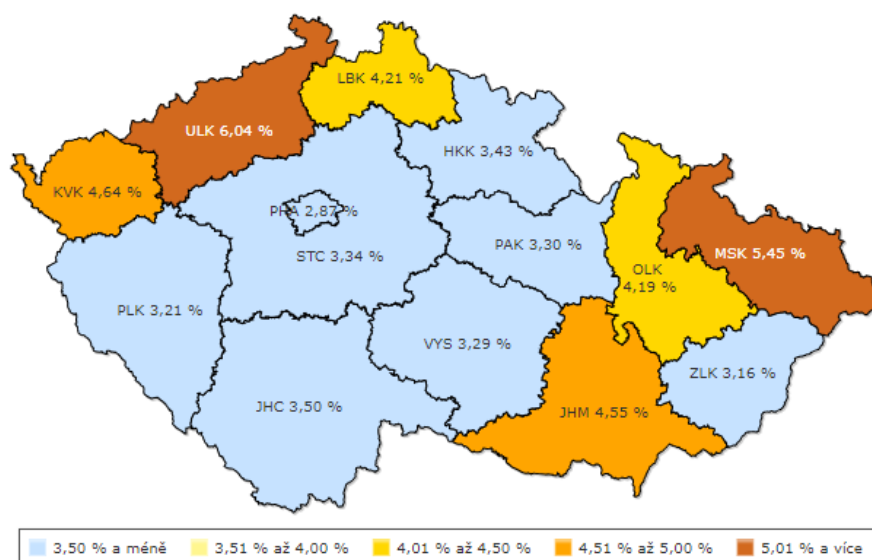
V rámci RIS3 strategie byly vymezeny tyto progresivní oblasti:

- Výroba dopravních prostředků a jejich komponent
- Strojírenství a investiční celky
- Nové textilní materiály pro nové multidisciplinární aplikace
- Elektronika, optoelektronika, optika, elektrotechnika a IT
- Léčiva, zdravotnické prostředky, zdravotní péče a ochrana zdraví
- Pokročilé zemědělství a lesnictví
- Kulturně kreativní průmysly

Podle informací na stránkách www.zamestnanyregion.cz se situace na trhu práce v Královéhradeckém kraji v letech 2015 - 2023 výrazně proměňovala. Podíl nezaměstnaných klesl z 5 % (rok 2015) na nejnižší hodnotu 1,9 % v polovině roku 2019. Od konce roku 2019 se však projevil dopad pandemie covid-19 v Česku i celém světě, válka na Ukrajině a zpomalování ekonomiky, což se projevilo i na trhu práce a nezaměstnanost v kraji kolísala. Od roku 2022 se mírně zvyšuje, ale stále zůstává pod průměrem celého Česka. V únoru 2023 podíl nezaměstnaných osob dosahoval hodnoty 3,3 %, v únoru 2024 dosahoval hodnoty 3,43 %, což odpovídá 7. místu v porovnání s ostatními kraji v Česku.

V KHK jsou zřetelné výraznější územní disparity. Dlouhodobě je nejnižší míra nezaměstnanosti v okrese Rychnov nad Kněžnou (2,1 % třetí nejnižší v rámci celé ČR), a naopak nejvyšší v okrese Náchod (4,6 %). Stále příznivé hodnoty jsou zřetelné na trhu práce ve SO ORP Kostelec nad Orlicí (1,9 %), SO ORP Jičín (2 %) a nízkou nezaměstnanost si také drží ve SO ORP Dobruška (2,1 %) a SO ORP Rychnov nad Kněžnou (2,3 %). V periferních územích na okrajích administrativních hranic některých ORP jsou obce, kde se podíl nezaměstnaných dlouhodobě pohybuje v rozmezí 6 až 9 %. Nabídka pracovních míst stále převyšuje poptávku ze strany zájemců o zaměstnání. Dle dostupných údajů mají zaměstnavatelé zájem především o pomocné pracovníky v oblasti těžby, stavebnictví, výroby a dopravy, řemeslníky a kvalifikované pracovníky na stavbách, opraváře, pracovníky ve strojírenství, obsluhy strojů a zařízení a montéry.

Obrázek 1: Podíl nezaměstnaných osob v krajích ČR k 29. 2. 2024

Zdroj: Český statistický úřad (www.czso.cz/csu/xc/mapa-podil-kraje, dále také „ČSÚ“) a Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále také „MPSV“)

2 Strategie rozvoje regionálního školství v Královéhradeckém kraji – průřezová témata

Mise Královéhradeckého kraje v oblasti vzdělávání

Královéhradecký kraj usiluje o maximální rozvoj potenciálu každého žáka a studenta s cílem získávání kompetencí potřebných pro kvalitní občanský, profesní a osobní život. Vytváří podmínky pro celoživotní profesní rozvoj pedagogů, pozitivní klima ve vzdělávání, podporuje inovace, kreativitu a rozvoj všestranné důvěry v oblasti vzdělávání. Prostřednictvím škol, které mají vysokou prestiž, dokáže pružně reagovat na společenský vývoj a potřeby trhu a regionu jako celku. Vytváří kvalitní a atraktivní vzdělávací prostředí, ve kterém jednotliví aktéři spolupracují a vytváří množství příležitostí.

Hlavní vize Královéhradeckého kraje v oblasti vzdělávání

- Vzdělávací obsah se dynamicky vyvíjí v souladu s potřebami společnosti. Didaktické metody a způsoby hodnocení podporují vnitřní motivaci žáků.
- Vzdělávací instituce, profese ředitele a učitele mají společenskou prestiž a respekt, důvěru žáků, studentů a veřejnosti.
- Podmínky pro vzdělávání se neustále zlepšují, ředitelům škol a učitelům je poskytována maximální a systematická podpora pro zlepšování jejich pedagogické práce a zvyšování jejich profesní úrovně.
- Odborné vzdělávání odpovídá potřebám moderního světa, školy plně spolupracují se zaměstnavateli.
- Školy všech stupňů spolu vzájemně spolupracují, propojují své vzdělávací cíle a nabízejí kvalitní vzdělání.
- Školy představují bezpečné, podnětné prostředí s pozitivním klimatem, které chápe individuality žáků a napomáhá adekvátně rozvíjet jejich potenciál. Ve školách je zajištěno kariérové poradenství s důrazem na individualitu každého žáka, jeho silné a slabé stránky.
- Struktura nabídky sekundárního vzdělávání i vzdělávání v rámci celoživotního učení pružně reaguje na společenský vývoj a potřeby regionu.

Strategické cíle rozvoje regionálního školství v Královéhradeckém kraji

1. Rozvoj potenciálu, kompetencí, podpora rovných příležitostí a kariérového poradenství i prevence předčasných odchodů ze vzdělávání

Ve školách bude vytvářeno bezpečné prostředí, které bude mít pozitivní vliv a umožní všem žákům jejich individuální rozvoj. Školy budou poskytovat všem žákům a studentům dostatek příležitostí k získání všech kompetencí, které jim umožní vést aktivní a kvalitní život. Školy budou nabízet kvalitní poradenské služby a služby kariérového poradenství s cílem včasné diagnostiky a prevence rizik a na straně druhé podporu maximálního rozvoje potenciálu všech dětí, žáků a studentů včetně nadaných v průběhu celého vzdělávacího procesu.

2. Zkvalitnění vzdělávacího systému

Ke zkvalitnění vzdělávacího procesu budou využívány všechny dostupné inovativní metody a školy budou podporovány v efektivním využívání digitálních technologií ve výuce.

3. Profesní rozvoj pedagogů, managementu škol a školských zařízení a podpora wellbeingu a duševního zdraví

Budou vytvářeny podmínky pro rozvoj potenciálu všech pedagogů včetně podpory začínajících učitelů a ředitelů, ale i pro zvyšování kompetencí vedoucích pracovníků. Budou podporovány aktivity v rámci wellbeingu a duševního zdraví.

4. Aktivní komunikace a spolupráce všech účastníků ve vzdělávání

Budou vytvářeny podmínky pro aktivní spolupráci a sdílení zkušeností i materiálního zázemí mezi všemi aktéry vzdělávacího procesu.

2.1 Předškolní vzdělávání

Popis cíle

Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku, vytváří základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání a napomáhá vyrovnávat nerovnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání. Proto je hlavním cílem této priority zvýšení kvality a dostupnosti předškolního vzdělávání a zapojení do něj co nejvyššího počtu dětí v regionu, a to již od tří let věku. Pro naplnění tohoto cíle KÚ KHK připraví jednak opatření pro podporu a rozvoj dostatečných kapacit mateřských škol (dále také „MŠ“), jednak opatření pro podporu moderního vzdělávání v mateřských školách a přípravných třídách i přípravu pedagogů pro individualizované postupy pro práci s heterogenními skupinami dětí. Součástí kapitoly jsou také opatření směřující k podpoře vedení škol a zřizovatelů pro zajištění systémového a efektivního řízení škol. Jedním z důvodů naplněnosti stávajících kapacit mateřských škol je vysoký počet dětí s odkladem povinné školní docházky, další opatření je tedy zaměřeno na redukci počtu odkladů povinné školní docházky. Vzdělávání v raném dětství hraje klíčovou roli nejen pro kognitivní a emocionální rozvoj dětí, ale i pro připravenost na celoživotní učení a rozvoj jejich wellbeingu. Jedním z klíčových opatření této kapitoly je proto i rozvoj potenciálu všech dětí, jejich tvořivosti a nadání.

Zdůvodnění potřeby

Děti, které se účastní kvalitního předškolního vzdělávání v raném věku, mají vyšší pravděpodobnost lepších výsledků a nižší pravděpodobnost předčasných odchodů ze vzdělávání. To platí zejména pro děti ze znevýhodněného socioekonomického prostředí, které mají často méně příležitostí tyto schopnosti rozvíjet v domácím rodinném prostředí. Plánovaná opatření mají zvýšit účast dětí v předškolním vzdělávání od 3 let věku.

Současný stav a jeho analýza

V době platnosti Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje (2020–2024) (dále také „DZ KHK 2020“) byla v kraji zřízena a zapsána do Rejstříku škol a školských zařízení (dále také „RŠSZ“) jedna nová spádová mateřská škola (zřizovatel obec) a dvě nové mateřské školy, jejichž zřizovatelem je jiná právnická či fyzická osoba). K 1. 9. 2023 v kraji působí čtyři lesní mateřské školy – o dvě více než v předchozím období.

Ze statistických údajů uplynulého období vyplývá, že od roku 2020 došlo k mírnému nárůstu počtu dětí zařazených do předškolního vzdělávání. Týká se to mateřských škol všech typů zřizovatelů s výjimkou mateřských škol zřizovaných krajem. Oblast předškolního vzdělávání pozitivně ovlivnila v minulém období reforma financování regionálního školství, která umožnila mateřským školám zaručením dostatečných úvazků pedagogů snížit průměrný počet dětí na učitele. Současně reforma financování zajistila prostředky na překryv přímé pedagogické činnosti učitelů mateřských škol v rozsahu 2,5 hodiny denně v běžné třídě. Odráží se to i ve snižování průměrného počtu dětí ve třídách mateřské školy, nárůstem počtu tříd a pedagogických úvazků. Průběžně docházelo k navyšování kapacit mateřských škol, takže se daří držet naplněnost mateřských škol v regionu pod 90 %. Zároveň je však nutné vědět, že naplněnost mateřských škol ovlivňuje i počet dětí s podpůrnými opatřeními a počet dvouletých dětí, při jejichž přítomnosti ve třídě se musí maximální povolený počet dětí snižovat dle ustanovení § 2 vyhlášky č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Tabulka 1: Počty dětí, tříd, škol a úvazků učitelů v mateřských školách v Královéhradeckém kraji

Zřizuje	Okres	Údaje k 30.09.2020						Údaje k 30.09.2023					
		Počet škol	dětí	třídy	z toho ve speciálních třídách		Přepočtený počet učitelů	Počet škol	dětí	třídy	z toho ve speciálních třídách		Přepočtený počet učitelů
					dětí	třídy					dětí	třídy	
Obec	HK	67	5 234	234	13	1	468,3	67	5 283	243	14	1	496
	JC	51	2 653	124	24	3	244	51	2 676	128	25	3	257,4
	NA	62	3 352	157	25	2	314,1	63	3 415	161	25	2	325,5
	RK	55	2 731	128	0	0	254,2	55	2 708	133	0	0	264,7
	TU	54	3 595	173	139	12	340,2	54	3 524	178	120	12	354,8
Celkem	289	17 565	816	201	18	1620,8	290	17 606	843	184	18	1698,4	
Církev		2	80	4	0	0	7,6	2	92	5	0	0	7,8
Kraj		10	281	25	281	25	62,4	9	267	29	267	29	70,3
Jiná		17	385	24	48	5	46,9	20	426	25	55	5	51,2
Celkem		318	18 311	869	530	48	1 737,7	321	18 391	902	506	52	1 827,7

Zdroj: MŠMT

Tabulka 2: Počty dětí na třídu MŠ a úvazky učitelů

	K 30.09.2020	K 30.09.2023	Rozdíl	%
Počet dětí	17565	17606	41	0,23
Průměrný počet dětí na běžnou třídu	21,8	21,1	-0,7	-3,21
Průměrný počet dětí na třídu MŠ	21,5	20,9	-0,6	-2,79
Přepočtený počet učitelů	1620,8	1698,4	77,6	4,79

Zdroj: MŠMT

Tabulka 3: Kapacity a naplněnost mateřských škol všech zřizovatelů v Královéhradeckém kraji

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Naplněnost MŠ	92,67 %	90,50 %	89,77 %	88,43 %	89,28 %	85,22 %	85,66 %	86,88 %	84,33 %
Kapacita MŠ	21 447	21 369	21 412	21 495	21 436	21 487	21 576	21 672	21 825

Zdroj: MŠMT – Monitorovací rámec kraje (do roku 2022), MŠMT – statistický sběr dat, RŠŽZ (2023)

V porovnání s republikovým průměrem je v Královéhradeckém kraji povolováno více odkladů povinné školní docházky, vysoký počet šestiletých dětí v mateřských školách tak přispívá k vyšší naplněnosti mateřských škol v některých místech regionu a nemožnosti přijímat děti mladší tří let.

Tabulka 4: Počty odkladů povinné školní docházky
Odklady povinné školní docházky (mateřské školy) (2022/23) po okresech, pouze Královéhradecký kraj

Okres 1 ²	Odklady povinné školní docházky (mateřské školy) (2022/23)
Průměr ČR	18,6 %
Hradec Králové Královéhradecký kraj	23,8 %
Jičín Královéhradecký kraj	26,5 %
Náchod Královéhradecký kraj	22,5 %
Rychnov nad Kněžnou Královéhradecký kraj	20,8 %
Trutnov Královéhradecký kraj	24,5 %

Zdroj: MŠMT, ČSÚ

V souladu s platným DZ KHK 2020 byly vydávány souhlasy se zřízením přípravných tříd v místech s nedostatečnou kapacitou mateřských škol. Nejvíce přípravných tříd bylo zřízeno ve školním roce 2022/2023.

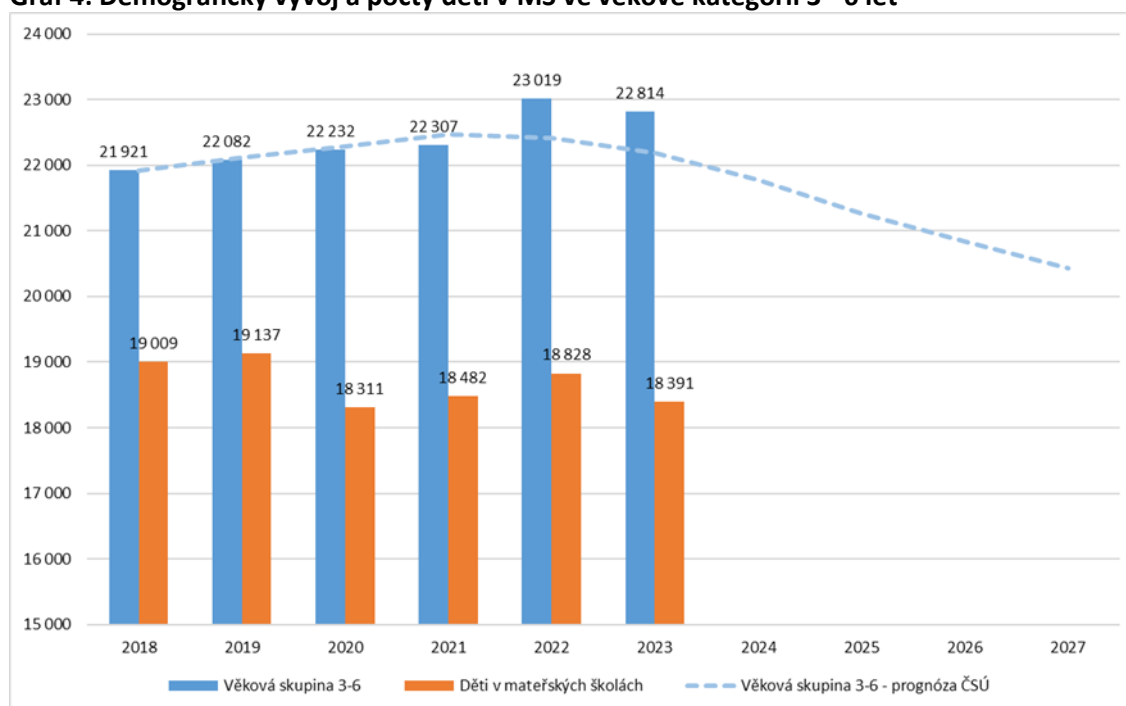
Tabulka 5: Počty přípravných tříd a žáků v Královéhradeckém kraji

Školní rok	Počet škol	Počet tříd	Počet dětí
2020/2021	3	3	38
2021/2022	3	3	38
2022/2023	5	5	66
2023/2024	4	4	46

Zdroj: MŠMT - sběr dat

Na základě predikce demografického vývoje ČSÚ lze předpokládat, že počty dětí ve věku 3 - 6 let v Královéhradeckém kraji budou mít spíše klesající tendenci.

Graf 4: Demografický vývoj a počty dětí v MŠ ve věkové kategorii 3 - 6 let

Zdroj: ČSÚ, MŠMT

Vyhodnocení

Uplynulé období bylo pro celé školství velmi obtížné z důvodu epidemie onemocnění covid-19, kdy bylo nutné řešit aktuální problémy, se kterými předchozí dlouhodobý záměr nemohl počítat. Stejně tak i období od roku 2022, kdy se i naše regionální školství muselo vypořádat s přílivem uprchlíků před válečným konfliktem na Ukrajině.

V DZ KHK 2020 byla pro oblast předškolního vzdělávání naplňována tato opatření:

1. Zkvalitnění předškolního vzdělávání a modernizace k jeho přístupu

Byl prováděn pravidelný monitoring a analýza demografického vývoje a naplňování mateřských škol, sledována byla naplněnost tříd a počty dětí na učitele mateřské školy. V kraji došlo k nárůstu počtu přípravných tříd i k nárůstu celkové kapacity mateřských škol.

V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále také „DVPP“) se uskutečnily aktivity v rámci projektů I-KAP I a II se zaměřením na polytechnickou výchovu, podporu digitálních kompetencí pedagogů MŠ, logopedickou prevenci a práci asistentů pedagoga v MŠ. Školská zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále také „ŠZ DVPP“) a Královéhradecký krajský institut pro vzdělávání a inovace - školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a středisko služeb školám, příspěvková organizace (dále také „KKIVI“) zorganizovala kurzy, semináře a workshopy s tematikou osobnostního rozvoje dětí, podpory nových metod ve výuce a řečových dovedností dětí, etické výchovy aj. KÚ KHK podpořil oblast využívání digitálních technologií a prohlubování znalostí z oblasti kyberbezpečnosti vyhlášením krajského dotačního programu – Rozvoj podmínek pro vzdělávání – Inovace ve vzdělávání.

2. Maximální rozvoj potenciálu všech dětí, jejich tvořivosti a nadání

KÚ KHK v rámci vytváření podmínek pro rozvoj potenciálu dětí, pro podporu rozvoje manuální a technické zručnosti dětí, etické, environmentální, jazykové a pohybové výchovy dětí vyhlášoval dotační programy:

- 2.1. Rozvoj podmínek pro vzdělávání – Inovace ve vzdělávání na účel polytechnická výchova a vzdělávání a podpora digitalizace vzdělávání
- 2.2. Etická výchova ve školách na účel podpora projektů škol zavádějících či realizujících etickou výchovu, upevnění prosociálního chování a snížení krize mezilidských vztahů
- 2.3. Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
ŠZ DVPP a KKIVI uskutečnily řadu projektů pro podporu pedagogů mateřských škol, které vedly k naplňování opatření: např. Etická výchova v každodenních činnostech MŠ, Informatorium školy mateřské aneb Na charakteru záleží, Aplikace prvků environmentální výchovy do vzdělávání v MŠ, Inovace v řízení tělesné výchovy v MŠ aneb Pohybem ke zdraví a rozvoji dětí, Angličtina v pohybu, Hravá angličtina v MŠ nebo Polytechnika v MŠ - objevování ve třídě i na zahradě.

Opatření

Navržená opatření jsou v souladu s DZ ČR 2023 a vycházejí z předchozí analýzy současného stavu a vyhodnocení plnění DZ KHK 2020. K dosažení deklarovaného cíle jsou stanovena následující opatření:

Opatření 2.1.1 Dostupné předškolní vzdělávání v souladu se zákonnou nárokovostí od 3 let věku dítěte

Cílem opatření je zvýšit účast dětí v předškolním vzdělávání od 3 let věku. Jednotlivé aktivity jsou zaměřeny na analýzu dostupnosti předškolního vzdělávání, spolupráci se zřizovateli a obcemi a metodické vedení k zajištění kapacit mateřských škol s ohledem na demografický vývoj v regionu.

- *Klíčová aktivita 2.1.1.1 Sledování a analýza demografického vývoje v KHK a kapacit mateřských škol všech typů zřizovatelů, v případě nedostatečných kapacit podpořit jejich rozvoj (metodická podpora k zápisům změn kapacit škol do RŠŠZ)*

Pravidelný monitoring a analýza statistických výstupů z výkonového výkaznictví, údajů o demografickém vývoji, analyzování ekonomických, organizačních a kvalitativních podmínek předškolního vzdělávání

- *Klíčová aktivita 2.1.1.2 Metodická podpora ředitelům a zřizovatelům škol zaměřená na kompetence zřizovatele vůči škole a na zajištění efektivního, systémového řízení škol, snižování administrativní zátěže škol apod.*

Poskytování metodické pomoci přímou formou a prostřednictvím informačního portálu Královéhradeckého kraje. Při poskytování metodické pomoci bude postupováno ve spolupráci se Středním článkem podpory.

Opatření 2.1.2 Redukce počtu odkladů povinné školní docházky

Cílem opatření je snížit množství odkladů povinné školní docházky (dále také „PŠD“) prostřednictvím rozvoje kompetencí předškolních pedagogů v oblasti pedagogické diagnostiky a posílení všech složek práce s dětmi z odlišného sociokulturního prostředí v předškolním vzdělávání.

- *Klíčová aktivita 2.1.2.1 Podpora pedagogické diagnostiky v MŠ a speciálně pedagogické diagnostiky ve školských poradenských zařízeních*

Prostřednictvím aktualizované nabídky kurzů DVPP v oblasti pedagogické diagnostiky a komunikačních dovedností s rodiči přispět k zvýšení kompetencí pedagogů mateřských škol v oblasti předškolního vzdělávání s cílem včas identifikovat nerovnoměrnost vývoje u dětí a zahájit včasnou intervenci.

- *Klíčová aktivita 2.1.2.2 Zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v MŠ a dalších aktérů ke vzdělávání dětí z odlišného sociokulturního prostředí*

Aktualizovaná nabídka kurzů DVPP zaměřená na nástroje individualizovaného předškolního vzdělávání a postupy pro práci s dětmi z odlišného sociokulturního prostředí.

Opatření 2.1.3 Rozvoj potenciálu všech dětí, jejich tvořivosti a nadání

Cílem opatření je péče o celkový rozvoj každého dítěte v maximální možné míře odpovídající jeho aktuálním možnostem, potřebám a zájmům.

- *Klíčová aktivita 2.1.3.1 Vytváření podmínek pro rozvoj potenciálu dětí, podpora rozvoje manuální a technické zručnosti dětí, etické, environmentální, jazykové a pohybové výchovy*

Vyhlašování krajských dotačních programů v oblastech stanovených v této klíčové aktivitě. Nabídka kurzů DVPP zaměřených na polytechniku, etiku, jazykovou, environmentální a pohybovou výchovu.

2.2 Základní vzdělávání

Popis cíle

Základní vzdělávání je klíčové pro přípravu dětí na celoživotní učení a rozvoj jejich wellbeingu. Záměrem KHK, který se kromě DZ ČR 2023 opírá zejména o Akční plán Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021-2027, je přispět v rámci možností a kompetencí vyššího územně samosprávného celku k transformaci základních škol v oblasti vzdělávací i administrativní.

Zdůvodnění potřeby

Podpora základních škol je nezbytná v souvislosti s nutnou modernizací obsahu vzdělávání, neboť technologický a společenský vývoj, globální trendy, koncept tzv. průmyslové revoluce 4.0 a udržitelného rozvoje se dotknou všech oblastí života školy jako instituce.

Současný stav a jeho analýza

Základní vzdělávání v současné době zahrnuje 9 let povinné školní docházky rozdělených na 1. a 2. stupeň. Specifikem kraje je vyšší podíl malotřídních základních škol, tedy základních škol pouze s ročníky 1. stupně. K 1. 9. 2023 bylo v KHK celkem 277 základních škol, z toho 231 zřizovaných obcemi. Přitom 103 základních škol zřizovaných obcemi mělo pouze ročníky 1. stupně – téměř 45 %. Změny v základním vzdělávání zakotvené v DZ ČR 2023 nicméně budou na tyto školy dopadat ve stejném rozsahu jako na školy s vyššími finančními možnostmi.

Tabulka 6: Počty základních škol, žáků a kapacity

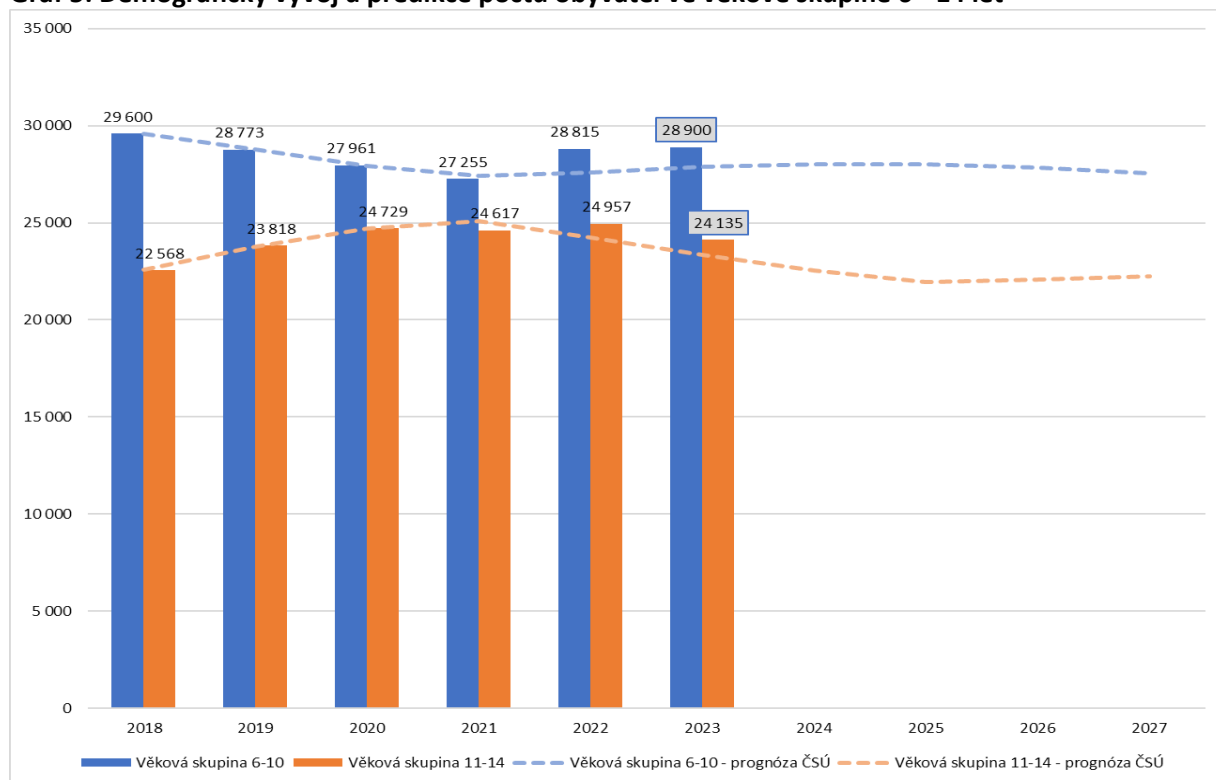
	Celkem	ZŠ v kraji	
		Z toho zřizovaných obcemi	Z toho pouze 1. stupně
Počet škol	277	231	103
Počet žáků	51 681	47 999	4 151
Kapacita dle školského rejstříku	70 018	64 780	6 476

Zdroj: MŠMT

Z tabulky vyplývá, že ze základních škol zřizovaných obcemi jich 45 % má pouze ročníky 1. stupně a vzdělává se v nich pouze 8,6 % žáků. Mnoho z těchto základních škol se nicméně nachází v oblastech s komplikovanou dopravní obslužností, např. v horských oblastech. Slučování menších základních škol se základními školami jiných zřizovatelů se ukázalo v této situaci jako nepříliš vhodné řešení a v některých případech se základní školy opět osamostatnily (např. základní škola, jejíž činnost začala opět vykonávat Základní škola a Mateřská škola Bezděkov nad Metují, příspěvková organizace).

Vývoj počtu obyvatel ve věkové skupině 6-14 let a projekce obyvatelstva v kraji do roku 2070 dle ČSÚ (dostupná na: <https://www.czso.cz/csu/czso/hlavni-mesto-praha-7vwiyns0g6>) vedou k názoru, že stávající kapacity základních škol budou i v následujícím období dostačovat; nicméně v omezené míře může docházet k překračování kapacity (již proto, že zmíněná projekce nezahrnuje migrační výkyv související s ukrajinskou uprchlickou krizí v roce 2022), zatímco v jiných oblastech nelze vyloučit ani rušení škol či jejich slučování. Vzhledem k tomu, že změny v počtech právních subjektů mohou být realizovány pouze na základě rozhodnutí jejich zřizovatelů, spočívá úloha KÚ KHK především v metodické pomoci zřizovatelům těchto škol.

Graf 5: Demografický vývoj a predikce počtu obyvatel ve věkové skupině 6 - 14 let

Zdroj: ČSÚ; Poznámka: Pro rok 2023 jsou počty obyvatel ve věkových skupinách pouze predikované

Vyhodnocení

Dlouhodobě se na úrovni kraje jeví jako dostatečně flexibilní nástroj podpora škol formou krajských dotačních programů. Na podporu inovativních metod výuky a souvisejícího profesního rozvoje pedagogů s akcentem na rozvoj technického myšlení, tvořivost žáků a využívání digitálních technologií ve vzdělávání se jen prostřednictvím KDP SMV01 Inovace ve vzdělávání v uplynulém období do základních škol dostalo ročně cca 1 000 000 Kč. Zároveň se podařilo zahájit změny zaměření KDP tak, aby lépe odrážely záměry kraje, formou prioritizace podmínek podpory základních škol s ročníky pouze 1. stupně. Tento přístup bude nutné i nadále zachovat.

Nástrojem metodické podpory základních škol a jejich zřizovatelů byl Školský informační portál Královéhradeckého kraje (dále také „ŠIP“). S využitím ŠIP se výrazně zlepšily možnosti personálního zabezpečení škol alespoň co se týče procesu poptávky (na ŠIP bylo zveřejněno za celé období přes 3000 inzerátů škol poptávajících zaměstnance). Kromě toho ŠIP umožnil po metodické stránce pružně reagovat na aktuální společenskou situaci zejména v souvislosti s epidemií covid-19 a válečným konfliktem na Ukrajině.

Opatření

Níže uvedená opatření nejsou jediná týkající se základního vzdělávání. Opatření v oblasti vzdělávání žáků – cizinců, které bylo a bude výrazně ovlivňováno situací na Ukrajině, popisuje kapitola 2.6.2. Opatření související s realizací společného vzdělávání v souladu s aktuálními legislativními změnami lze najít v kapitole 2.6.3.

Opatření 2.2.1 Zefektivnění činnosti základních škol

Na úrovni kraje, respektive krajského úřadu k zefektivnění činnosti základních škol zásadně přispívá zprostředkování informací, jehož možnosti jsou dány postavením na střední úrovni hierarchie veřejné správy a zároveň odborným aparátem ve všech oblastech, nikoliv pouze ve školství.

- *Klíčová aktivita 2.2.1.1 Poskytování metodické pomoci ředitelům a zřizovatelům základních škol*

Metodická pomoc bude poskytována základním školám i jejich zřizovatelům jednak přímo (na základě konkrétních dotazů), jednak informacemi zveřejňovanými prostřednictvím informačního portálu kraje. Bude zaměřena na tematiku vyplývající z analýzy potřeb škol KHK, tedy na kompetence zřizovatele vůči škole, na zajištění efektivního, systémového řízení škol, snižování administrativní zátěže škol apod. Z tohoto důvodu bude i reorganizována současná struktura informací na informačním portálu kraje, aby usnadnila orientaci adresátů. Při poskytování metodické pomoci bude postupováno ve spolupráci se Středním článkem podpory.

Opatření 2.2.2 Podpora Implementace revidovaného RVP ZV

Podpora základních škol v této oblasti vyplývá z DZ ČR 2023 a bude se odehrávat jednak na úrovni DVPP, jednak finančními prostředky poskytovanými školám prostřednictvím krajského dotačního programu (dále také „KDP“). Jakákoliv opatření zaměřená na DVPP a modernizaci vybavení i postupů nejen v digitální oblasti narážejí zejména u malotřídních ZŠ na omezené finanční i personální zdroje – problémy se zastupováním, schopnostmi udržovat vybavení, náklady na dopravu apod. Z tohoto důvodu jim bude třeba věnovat v klíčových aktivitách pozornost.

- *Klíčová aktivita 2.2.2.1 Vzdělávání pedagogických pracovníků při práci s kurikulem*

Vzdělávací programy zaměřené na oblasti kurikula revidovaného rámcového vzdělávacího programu (dále také „RVP“) ZV budou realizovány prostřednictvím krajem zřizované příspěvkové organizace KKIVI a jejich odloučených pracovišť, která umožňují lepší dostupnost těchto vzdělávacích programů, jež jsou nevhodné pro distanční průběh.

- *Klíčová aktivita 2.2.2.2 Rozvoj nové informatiky a zapojení AI do digitálního a základního vzdělávání*

Podmínky zásadního krajského dotačního programu SMV01 Rozvoj podmínek pro vzdělávání – Inovace ve vzdělávání budou zaktualizovány tak, aby byla posílena role inovací do digitálního vzdělávání.

Opatření 2.2.3 Podpora vzdělávání, digitálního vzdělávání, rovných příležitostí a wellbeingu

- *Klíčová aktivita 2.2.3.1 Podpora vzdělávání, digitálního vzdělávání, rovných příležitostí a wellbeingu*

Žáci, ředitelé i pedagogičtí pracovníci základních škol budou podporováni ve vzdělávání v oblastech udržitelnosti, témat digitálního vzdělávání a umělé inteligence (dále také „AI“), ale i např. kybernetické bezpečnosti. Neméně bude také dáván prostor podpoře a péči o duševní zdraví žáků, ale i pedagogů, duševní hygieně, podpoře pozitivního klimatu školy, snižování rizik a počtu předčasných odchodů ze vzdělávání. Pozornost bude zaměřena také na rozvoj a podporu talentovaných, nadaných a mimořádně nadaných žáků.

2.3 Střední vzdělávání

Současný stav a jeho analýza

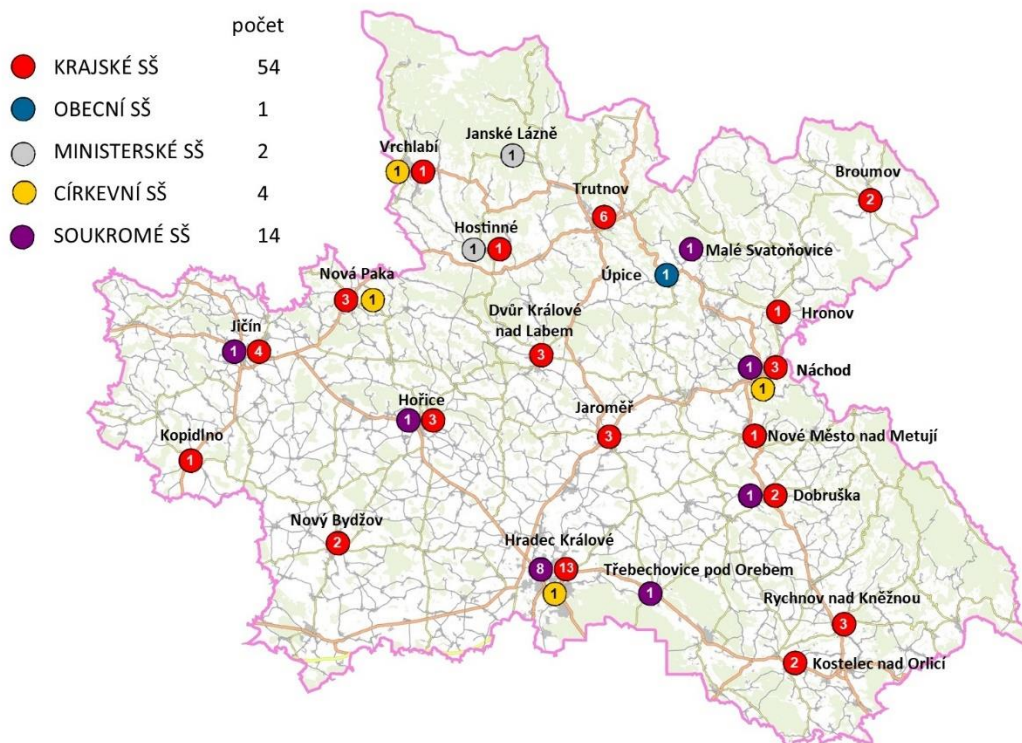
V Královéhradeckém kraji působí k 1. 1. 2024 celkem 75 škol poskytujících střední vzdělání. Z tohoto počtu je 54 středních škol zřizováno KHK, zbývající jsou zřizovány jinými zřizovateli (jiná fyzická nebo právnická osoba, obec, církev, MŠMT). V oblasti středních škol celkem 13 organizací vykonává činnost střední školy určené výhradně pro žáky se SVP (praktické školy a škola pro žáky se sluchovým postižením) a další 4 školy mají vedle běžných tříd zřízeny i „speciální třídy“, kde se vzdělávají žáci se SVP většinou v oborech vzdělání kategorie E.

Tabulka 7: Počty středních škol v KHK (k 1. 1. 2024)

Zřizovatel	Kraj	Církev	Privátní sektor	Obec	MŠMT	Celkem
Počet škol	54	4	14	1	2	75
Procentní zastoupení	72,0 %	4,0 %	20,0 %	1,3 %	2,7 %	100 %

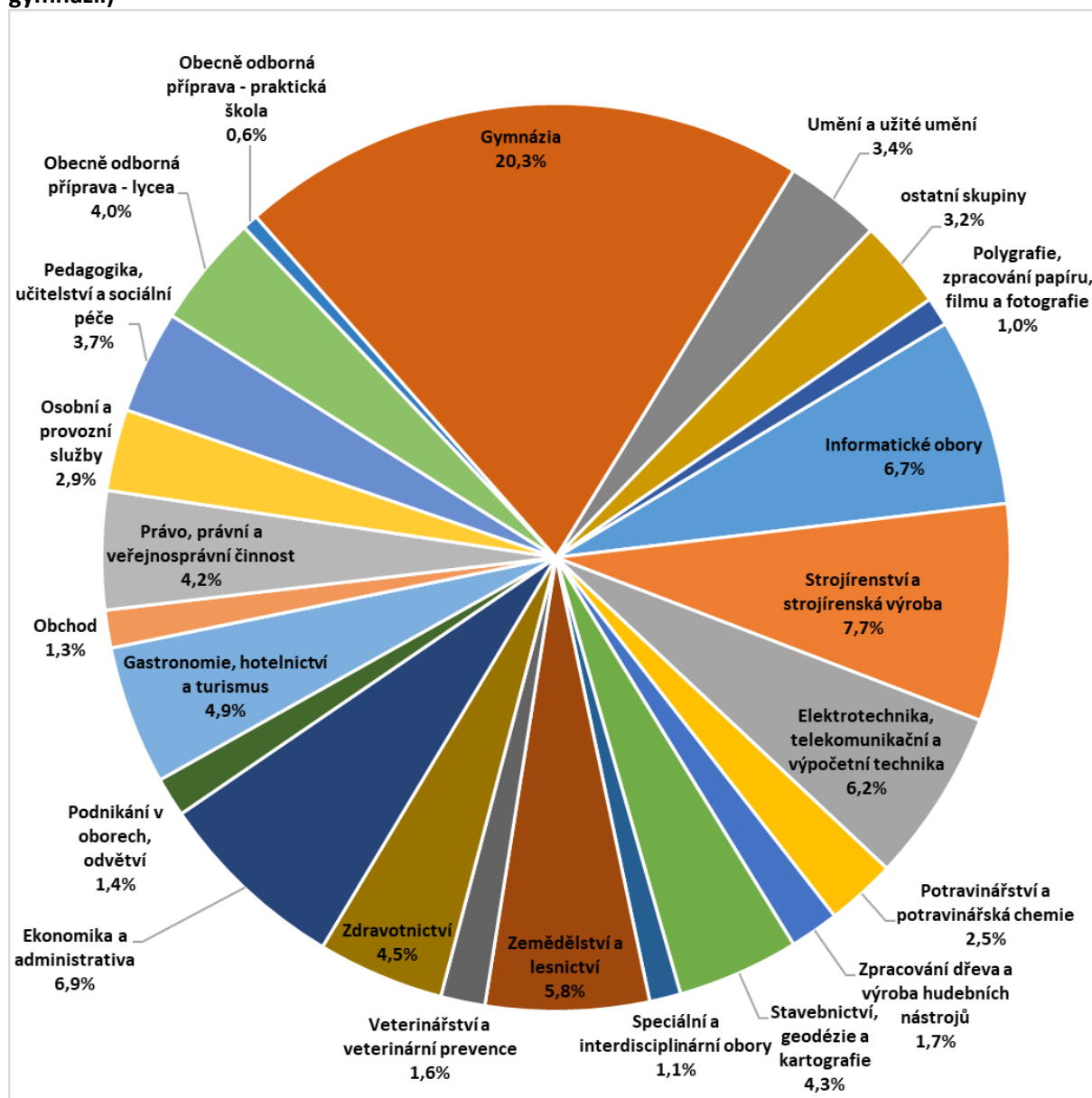
Zdroj: RŠŠZ

Obrázek 2: Mapa středních škol v KHK dle sídla k 1. 1. 2024

Zdroj: RŠŠZ

Graf 6: Oborová struktura všech žáků středních škol v KHK (bez žáků nižších stupňů víceletých gymnázií)

Zdroj dat: MŠMT

Poznámka 1: Údaje podle stavu k 30. 9. 2023.

Poznámka 2: Do oborů vzdělání Gymnázia jsou zahrnuti žáci čtyřletých gymnázií a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií.

Poznámka 3: Skupiny oborů vzdělání, které se podílejí na oborové struktuře žáků středních škol méně než 1 %, nemají tento údaj zaznamenaný v popiskách grafu a jsou sloučeny v části ostatní skupiny. Jedná se o skupiny Ekologie a ochrana životního prostředí, Technická chemie a chemie silikátů, Publicistika, knihovnictví a informatika, Doprava a spoje, Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství, Textilní výroba a oděvnictví, Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů.

Poznámka 4: Ve školním roce 2023/2024 se v 1. a 2. ročníku oboru vzdělání 79-41-K/61 Gymnázium vzdělávalo 432 žáků a v 1. až 4. ročníku oboru vzdělání 79-41-K/81 Gymnázium se vzdělávalo 1568 žáků. Tito žáci plní povinnou školní docházku ve střední škole.

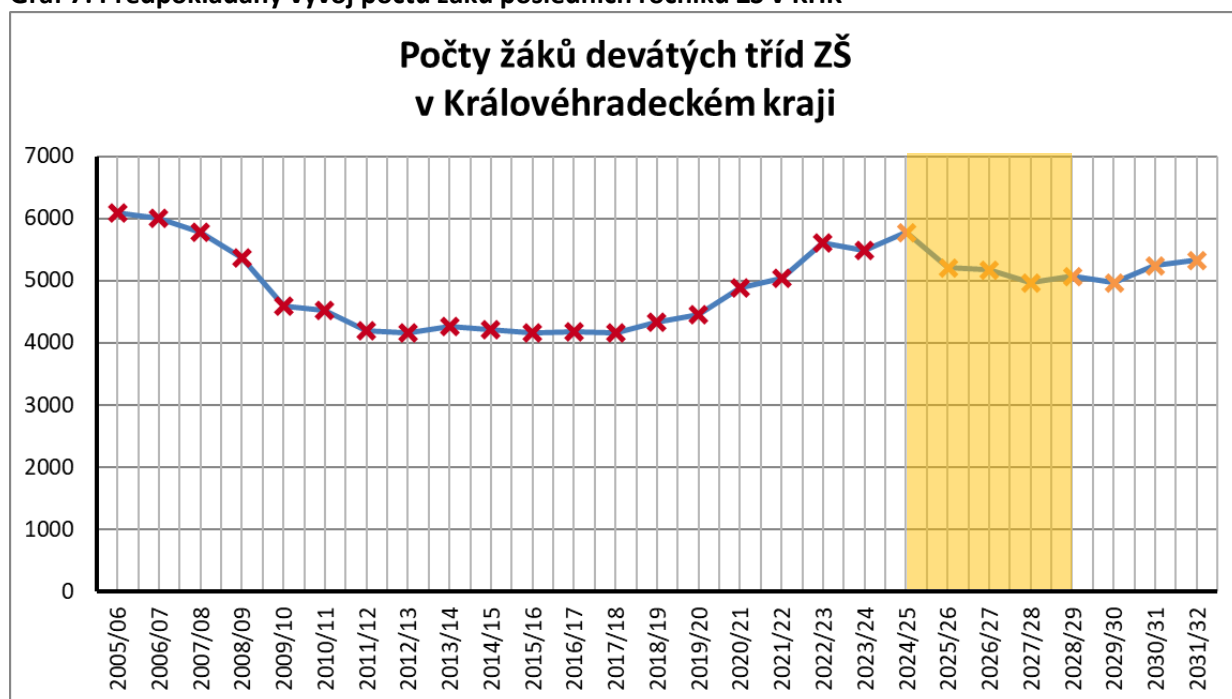
Poznámka 5: Skupinu 78 – Obecně odborná příprava tvoří obory vzdělání lyceí a praktická škola (jednoletá a dvouletá). Pro možnost identifikace všeobecného vzdělávání je tato skupina rozdělena na dvě části, přestože praktické školy tvoří jen 0,6 % všech žáků středních škol.

Největší úbytek procentního podílu celkového počtu žáků od školního roku 2018/2019 nastal ve skupinách Gymnázia (-3,0 %), Strojírenství a strojírenská výroba (-2,8 %), Obecně-odborná příprava – lycea (-1,4 %) a Gastronomie a hotelnictví (-1,3 %). Největší nárůst procentního zastoupení zaznamenaly obory Zdravotnictví (+1,3 %).

Celkový počet žáků středních škol v denní formě vzdělávání, bez žáků nižších ročníků víceletých gymnázií, se mezi školními roky 2018/2019 a 2023/2024 zvýšil o cca 17 %.

Střední školství v KHK začalo být od školního roku 2019/2020 ovlivňováno růstem demografické křivky. Počet žáků vstupujících do středních škol po mnohaletém poklesu a následné stagnaci začal opět růst. Tento nárůst bude pokračovat ještě v příštím školním roce, poté začne opět klesat, pokles však nedosáhne nejnižší úrovně z let 2011 – 2018. Počet míst v 1. ročnících středních škol je stále vysoký i v porovnání se zvýšenými počty žáků přicházejících ze základních škol.

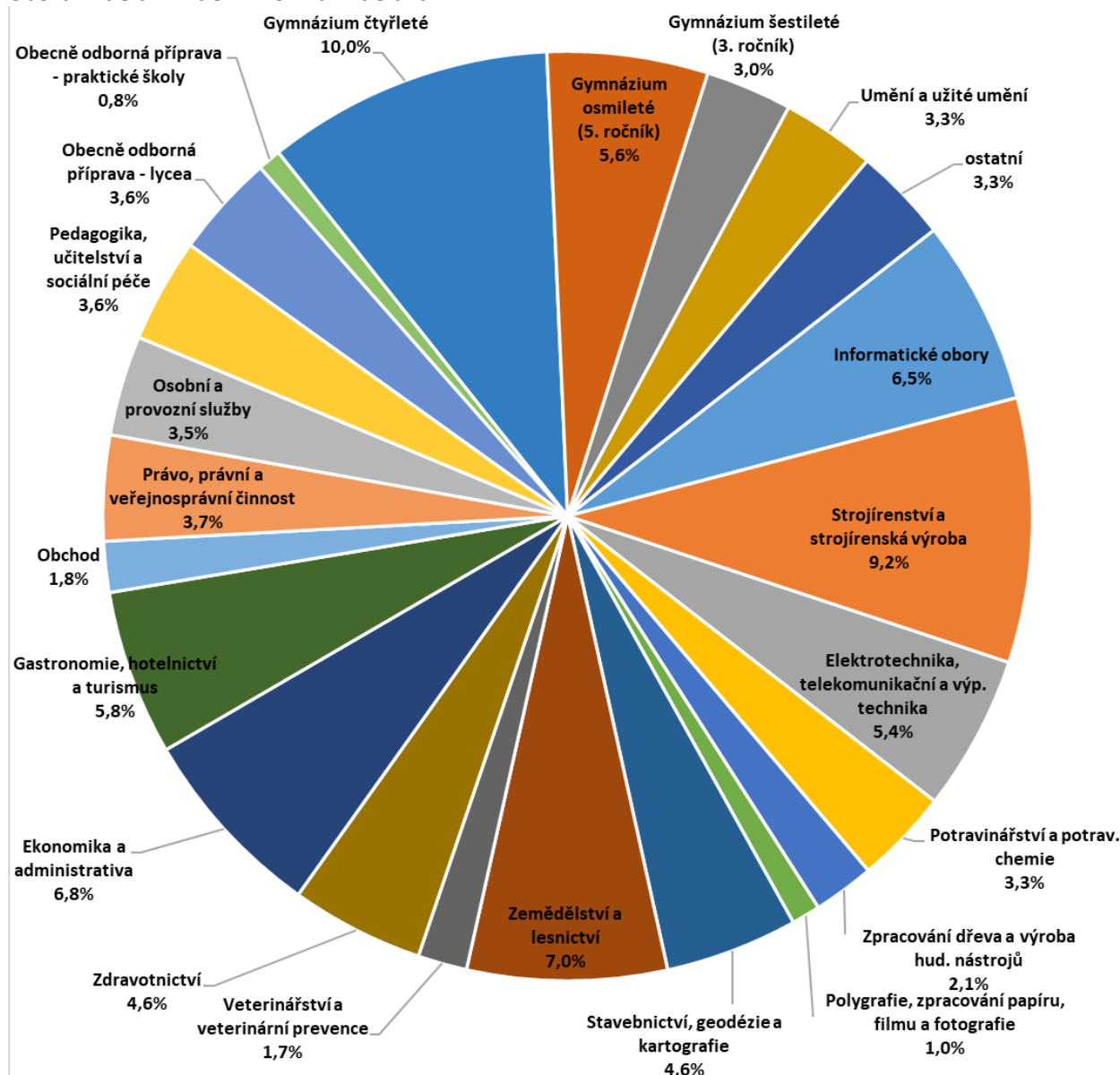
Graf 7: Předpokládaný vývoj počtu žáků posledních ročníků ZŠ v KHK

Pozn.: Období platnosti DZ KHK 2024 označeno žlutě

Zdroj: KÚ KHK

Graf 8: Rozdělení nově přijatých žáků do 1. ročníku středních škol v KHK podle oborů a skupin oborů vzdělání – denní forma vzdělávání

Zdroj: MŠMT

Poznámka 1: Údaje podle stavu k 30. 9. 2023.

Poznámka 2: V grafu jsou zahrnuti nově přijatí žáci do 1. ročníku denní formy vzdělávání včetně žáků odpovídajících ročníků víceletých gymnázií

Poznámka 3: V grafu nejsou zahrnuti žáci nástavbového studia ani zkráceného studia k získání maturitní zkoušky nebo výučního listu

Poznámka 4: Skupiny oborů vzdělání, které se podílejí na oborové struktuře nově přijatých žáků středních škol méně než 1 %, nemají tento údaj zaznamenaný v popiskách grafu a jsou sloučeny v části ostatní. Jedná se o skupiny Ekologie a ochrana životního prostředí, Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství, Technická chemie a chemie silikátů, Textilní výroba a oděvnictví, Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů, Doprava a spoje, Speciální a interdisciplinární obory, Publicistika, knihovnictví a informatika. Do 1. ročníků těchto skupin bylo nově přijato celkem 231 žáků.

Poznámka 5: Skupinu 78 – Obecně odborná příprava tvoří obory vzdělání lyceí a praktická škola (jednoletá a dvouletá). Pro možnost identifikace všeobecného vzdělávání je tato skupina rozdělena na dvě části, přestože praktické školy tvoří jen 0,8 % všech nově přijatých žáků středních škol.

Pro možnost srovnání podílů žáků procházejících středním vzděláváním nejsou započítáváni ti, kteří byli právě přijati do 1. ročníků víceletých gymnázií, ale údaje o žácích víceletých gymnázií jsou vztaženy na věkovou hladinu odpovídající 1. ročníkům čtyřletého vzdělávání (3. ročník šestiletého a 5. ročník osmiletého studia). Graf 8 tak nezahrnuje žáky nástavbového ani zkráceného studia.

V roce 2023 dosahoval absolutní počet nově přijatých žáků do 1. ročníků denní formy vzdělávání, tvořící základ výše uvedeného výsečového grafu, hodnoty 7 083 žáků. Oproti roku 2018 (5 349) se jedná o nárůst o 32,4 %. Skupiny oborů, do kterých byl přijat stejný počet žáků (např. víceletá gymnázia), tedy mohly zaznamenat i pokles procentního podílu nově přijatých, přesto že jim nově přijatí neubývají.

Největší nárůst procentního zastoupení ve sledovaném období zaznamenaly obory Zemědělství a lesnictví (+1,6 %), Zdravotnictví (+1,1 %), Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (+1,1 %), Ekonomika a administrativa (0,9 %) a Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (+0,7 %).

Tabulka 8: Počet žáků SŠ v KHK podle kategorie dosaženého vzdělání v období 2017–2023

Kategorie dosaženého vzdělání		2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024
D	Nižší střední vzdělání	0	0	0	0	0	0	0
C	Praktická škola	160	169	154	148	145	153	135
E	Dvouleté a tříleté obory vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem	743	723	788	794	856	932	1026
H	Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem	4190	3942	4000	4144	4301	4473	4798
J	Obory vzdělání poskytující střední vzdělání	25	19	20	23	25	26	25
K	Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou (gymnázia)	6683	6646	6699	6705	6767	6823	6883
L	Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou	1832	1676	1421	1459	1512	1535	1676
M	Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou (SPŠ a SOŠ)	9551	9347	9373	9683	10049	10667	11325
Celkem		23184	22522	22455	22956	23655	24609	25868

Zdroj dat: MŠMT

Poznámka: Do kategorie dosaženého vzdělání K - obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou (gymnázia) jsou zahrnuti i žáci nižšího stupně víceletých gymnázií (tj. tříd odpovídajících ročníkům základní školy).

Z uvedené tabulky vyplývá, že mezi školními roky 2018/2019 a 2023/2024 vzrostl celkový počet žáků ve středních školách cca o 14,8 %. Nárůst počtu žáků je patrný u oborů skupin E, H, K a M, naopak pouze u skupiny C (Praktická škola) a L (obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou) je patrný pokles počtu žáků.

Úroveň vzdělávání i jeho efektivita zejména v oborech středního vzdělání s maturitní zkouškou jsou negativně ovlivňovány skutečností, že do většiny těchto oborů vzdělání (s výjimkou některých gymnázií a několika málo jiných oborů) jsou sice žáci přijímáni na základě jednotné přijímací zkoušky, avšak v kritériích přijímacího řízení stanovených ředitelem školy často není stanovena minimální bodová hranice nutná pro přijetí (tzv. cut-off score), nebo je stanovena příliš nízká. Přijati jsou tak všichni (nebo téměř všichni) uchazeči do předem stanoveného počtu přijímaných. Někteří žáci tak nemají adekvátní studijní předpoklady odpovídající obtížnosti daného oboru vzdělání, pedagogové jim často musí

přizpůsobovat rozsah učiva či rychlost výuky, a tím je negativně ovlivňováno vzdělávání zbývajících žáků.

V celé řadě škol probíhá další vzdělávání, což napomáhá efektivnějšímu využití prostorových kapacit i lidského potenciálu škol a činí z těchto škol důležitá místa vzdělanosti v konkrétních městech.

Míra zapojování středních škol do různých grantů a projektů je rozdílná. Obecně však platí, že tyto aktivity škol jsou dalším zdrojem finančních prostředků využívaným pro zvyšování kvality vzdělávání žáků.

Obory vzdělání poskytující střední vzdělání – praktická škola

Střední vzdělání získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce 1 roku nebo 2 let denní formy vzdělávání. V KHK je realizováno toto vzdělávání celkem v 11 středních školách zřizovaných KHK. Vzdělávání v těchto oborech vzdělání je určeno výhradně pro žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením (obory C).

Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem

Střední vzdělání s výučním listem (obory H, E) získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu denní formy vzdělávání v délce 2 nebo 3 roky, popř. v jiných formách vzdělávání či ve zkráceném studiu.

Ve dvouletých nebo tříletých oborech vzdělání připravují školy své absolventy zejména pro výkon různých profesí s převahou manuální práce. V jejich vzdělávání je velmi důležitou složkou odborný výcvik probíhající ve školních dílnách či na smluvních pracovištích. Vhodný výběr oboru vzdělání pro daného jedince a kvalita odborného výcviku, jeho materiální a personální zajištění, jsou důležitým faktorem pro budoucí uplatnění absolventů na trhu práce.

Rada Královéhradeckého kraje se dne 30. 1. 2018 za účelem podpory středního odborného vzdělávání usnesla na Pravidlech pro poskytování stipendií žákům vzdělávajícím se ve vybraných oborech vzdělání poskytujících střední vzdělání s výučním listem, denní forma vzdělávání, ve středních školách zřizovaných Královéhradeckým krajem. Seznam podporovaných oborů byl v průběhu let několikrát rozšířen, k 1. 9. 2023 bylo do tohoto systému zařazeno celkem 24 oborů vzdělání.

Žák může při splnění stanovených podmínek získat jeden nebo dva typy stipendia:

- motivační stipendium (dle ročníku 300–500 Kč za měsíc)
- prospěchové stipendium (dle ročníku a prospěchu 500–3000 Kč za 2. pololetí)

Tabulka 9: Počty žáků v podporovaných oborech ve školních letech 2017 - 2018 až 2023 - 2024

Kód oboru	Název oboru vzdělání (počet středních škol, ve kterých se žáci vzdělávají v uvedeném oboru ve školním roce 2023/2024)	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024
23-51-H/01	Strojní mechanik (4)	121	96	108	110	106	89	78
23-52-H/01	Nástrojař (4)	237	207	186	142	107	107	132
23-55-H/01	Klempíř (2)	46	15	12	10	11	20	28
23-56-H/01	Obráběč kovů (3)	163	125	120	90	71	67	72
26-51-H/01	Elektrikář (4)	247	216	253	292	297	291	303
26-51-H/02	Elektrikář – silnoproud (4)	108	135	129	161	166	174	171
26-52-H/01	Elektromechanik pro zařízení a přístroje (2)	74	67	77	92	100	99	95
28-52-H/01	Chemik (1)	22	22	17	7	4	0	0
29-56-H/01	Řezník – uzenář (1)	20	22	18	20	17	19	20
31-58-H/01	Krejčí (1)	12	12	13	26	18	14	23
36-52-H/01	Instalatér (2)	59	69	75	88	108	104	104
36-56-H/01	Kominík (0)	11	3	2	0	0	0	0
36-64-H/01	Tesař (4)	70	76	80	88	98	96	109
36-67-H/01	Zedník (4)	53	50	47	49	55	59	67
36-69-H/01	Pokrývač (0)	0	0	0	0	0	0	0
39-41-H/01	Malíř a lakýrník (0)	0	0	0	5	8	78	20
41-51-H/01	Zemědělec – farmář (1)	43	63	80	98	118	135	149
41-52-H/01	Zahradník (2)	101	97	97	103	110	122	143
41-56-H/01	Lesní mechanizátor (1)	111	99	90	83	85	90	90
23-51-E/01	Strojírenské práce (2)	57	81	75	63	62	72	90
36-57-E/01	Malířské a natěračské práce (1)	17	15	15	11	16	14	16
36-64-E/01	Tesařské práce (1)	23	18	30	30	28	26	27
36-67-E/01	Zednické práce (3)	68	58	60	64	66	83	78
41-51-E/01	Zemědělské práce (2)	41	47	37	26	22	29	35
41-52-E/01	Zahradnické práce (2)	33	26	31	33	40	38	56
Žáků v podporovaných oborech celkem		1 737	1 597	1 635	1 684	1 709	1 826	1 906

Zdroj: OŠ KÚ KHK

Poznámka 1: Žáci vybraných oborů vzdělání byli podpořeni v letech označených fialově

Poznámka 2: Od školního roku 2018/2019 jsou do celkového počtu zahrnuti pouze žáci SŠ zřizovaných KHK.

Poznámka 3: Od školního roku 2018/2019 byl obor vzdělání 28-52-H/01 Chemik vyřazen ze seznamu podporovaných oborů.

Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou (s výjimkou gymnaziálních a lycejních oborů)

Absolventi středních škol v maturitních oborech vzdělání s výjimkou gymnaziálních a lycejních oborů získávají odborné střední vzdělání s maturitní zkouškou (obory kategorií M, L, L/0+H). Ve školním roce 2023/2024 je vyučováno 8 oborů v kombinaci L/0+H. Velká část absolventů oborů s maturitní zkouškou podává přihlášku k dalšímu studiu na vysoké škole (dále také „VŠ“), příp. vyšší odborné škole (dále také „VOŠ“). Na trhu práce jsou v posledních letech nejlépe poptáváni absolventi oborů vzdělání se zdravotnickým a technickým zaměřením, zejména strojírenským, elektrotechnickým a stavebním.

Gymnaziální a lyceijní obory

Vzdělávání v gymnáziích (obory kategorie K) a lyceích (některé obory kategorie M) je důležitou složkou středního vzdělávání, protože se jedná o vzdělávání všeobecného zaměření.

Absolventi těchto oborů vzdělání jsou prioritně připravováni k dalšímu studiu na VŠ či VOŠ. Šíře jejich všeobecných znalostí jim umožňuje rovněž začlenění do pracovního procesu ihned po absolvování školy (jedná se však o velmi malý počet absolventů). S ohledem na nedostatečný počet uchazečů o studium technických a přírodovědných oborů na VŠ a VOŠ je třeba v gymnaziálních a lyceijních oborech motivovat žáky k volbě seminářů, nepovinných předmětů a jiných volitelných vzdělávacích aktivit s přírodovědným a technickým zaměřením.

KHK má schválený koncepční materiál v oblasti sportu a volnočasových aktivit – Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji (schválený usnesením Zastupitelstva Královéhradeckého kraje č. ZK/10/529/2013 ze 4. 11. 2013). Dne 19. 6. 2023 byl tento dokument usnesením č. ZK/20/1421/20 doplněn o opatření, jehož obsahem je podpora vzdělávání nadaných sportovců prostřednictvím zápisu oboru vzdělání „Gymnázium se sportovní přípravou“ do rejstříku škol a školských zařízení, rozšíření stávajících středních škol o sportovní třídy a třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy na území Královéhradeckého kraje. Se stejnou prioritou se počítá také v novém koncepčním dokumentu ke sportu – Plán rozvoje sportu Královéhradeckého kraje 2024 – 2033, který je v současné době zpracováván s předpokládaným schválením do září 2024.

Opatření v oblasti středního vzdělávání

2.3.1 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj

Jedná se o široký okruh témat od environmentálních a klimatických, přes globální a rozvojové vzdělávání, rozvoj občanských kompetencí a kritického myšlení, funkčních gramotností až po wellbeing. Patří sem též témata jako je kritické myšlení, rozvoj občanské participace, dobrovolnictví, vztah k místu, udržitelná spotřeba a výroba, práce s informacemi, mediální gramotnost aj.

- *Klíčová aktivita 2.3.1.1 Podpora školám v implementaci udržitelného vzdělávání*

Kraj bude prostřednictvím své příspěvkové organizace KKIVI nabízet vzdělávání ředitelům a pedagogickým pracovníkům škol s důrazem na témata udržitelnosti a jeho aplikace ve školském prostředí, funkčních gramotností, kritického myšlení aj.

2.3.2 Digitální vzdělávání a umělá inteligence ve vzdělávání

Digitální kompetence patří mezi klíčové kompetence, jejich rozvoj a využívání se stává samozřejmou součástí výuky. Jedná se o širokou oblast – informační a datovou gramotnost, mediální gramotnost, tvorbu digitálního obsahu, programování, řešení problémů, kritické myšlení aj.

- *Klíčová aktivita 2.3.2.1 Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti informačních a komunikačních technologiích (ICT) a umělé inteligence*

Kraj bude prostřednictvím své příspěvkové organizace KKIVI nabízet vzdělávání ředitelům škol a pedagogickým pracovníkům škol a školských zařízení s důrazem na témata digitálního vzdělávání a umělé inteligence. Důležitým tématem vzdělávání v této oblasti bude kybernetická bezpečnost, tj. bezpečné chování žáků, pedagogů a dalších zaměstnanců škol v digitálním prostředí.

- *Klíčová aktivita 2.3.2.2 Obnovování digitální infrastruktury, vybavení škol a školských zařízení informačními a komunikačními technologiemi, zlepšení podmínek pro polytechnické vzdělávání*

Kraj bude i nadále mapovat úroveň vybavení informačními a komunikačními technologiemi (dále také „ICT“) v jednotlivých školách a školských zařízeních a v maximální možné míře přispívat na modernizaci a rozšiřování ICT vybavení škol a školských zařízení, které zřizuje. Bude připraven plán na obnovu a rozvoj digitální infrastruktury škol po skončení aktivit Národního plánu obnovy.

2.3.3 Wellbeing, duševní zdraví a podpora pohybových aktivit

Pocit duševní pohody je důležitý jak pro žáky, tak i pro pedagogické pracovníky škol. Problémy s duševním zdravím se zejména u žáků vystupňovaly po skončení pandemie a v souvislosti s válkou na Ukrajině. Toto téma zahrnuje celou škálu činností, od vytváření zdravého a bezpečného prostředí ve škole, přes aktivity v oblasti seberozvoje, prevence šikany, pohybové aktivity žáků během celého dne aj.

- *Klíčová aktivita 2.3.3.1 Péče o duševní zdraví žáků a pedagogů, duševní hygiena, klima školy, zamezení předčasným odchodům ze vzdělávání*

Do této aktivity patří vytváření podnětného bezpečného učebního prostředí (jak pro žáky, tak učitele), navázání a prohloubení spolupráce učitelů se ŠPP a ŠPZ, podpora pedagogů v oblasti psychohygieny.

- *Klíčová aktivita 2.3.3.2 Podpora školám v oblasti rozvoje podmínek pro pohybové aktivity*

Bližší informace v kapitole 2.10.5 Sport a tělovýchova

2.3.4 Rovnost příležitostí ve vzdělávání

Podpora žáků se SVP je v KHK nastavena funkčně, a to jak v rámci škol běžných (od MŠ až po VOŠ), tak i škol speciálních, které jsou průběžně modernizovány a všestranně vybavovány. Kraj vnímá potřebu zaměřit pozornost na rozvoj a podporu žáků talentovaných, nadaných a mimořádně nadaných.

- *Klíčová aktivita 2.3.4.1 Vytváření podmínek pro včasnou identifikaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných*

Včasná identifikace žáků se SVP předpokládá zapojení ŠPP, využívání třídnických hodin, aj. Proces je úzce propojen s psychohygienou a wellbeingem. Aktivita může být také realizovaná prostřednictvím dalšího vzdělávání PP, sdílením, výměnou a předáváním zkušeností či síťováním pracovníků škol.

2.3.5. Zajištění potřebných kapacit středních škol a jejich oborové struktury odpovídající očekávaným životním drahám

Nadcházející roky budou ve znamení zvyšování počtu uchazečů (15letých) a tudíž i počtu žáků středních škol tak, jak budou silnější ročníky postupně procházet středním vzděláváním. Zhruba po pěti letech se počty vrátí přibližně na úroveň roku 2020.

- *Klíčová aktivita 2.3.5.1 Sledovat a pravidelně vyhodnocovat demografickou křivku a počty žáků končících v primárním vzdělávání*

S ohledem na demografický vývoj bude kraj upravovat kapacity jednotlivých oborů středních škol, povolovat výjimky z nejvyššího počtu žáků ve třídě a dle potřeby pružně reagovat na narůstající poptávku po středním vzdělávání.

Podrobněji – viz kapitola 3.3

2.4 Vyšší odborné vzdělávání

Popis cíle

Vyšší odborné školy poskytují terciární vzdělání a všechny vznikly při středních školách. Jejich charakteristickým rysem je cílené zaměření na praktickou přípravu studentů pro jejich budoucí zaměstnání. Jsou tematicky, materiálně i personálně propojeny se středními školami, některé z nich spolupracují s vysokými školami i se zaměstnavateli.

Zdůvodnění potřeby

S ohledem na narůstající počet absolventů středních škol, ale také na vzrůstající počet studijních programů s profesním profilem bakalářských studijních programů bude pro vyšší odborné školy nadcházející období složité ve smyslu méně předvídatelného zájmu o studium. Potřebnost a postavení vyšších odborných škol ve vztahu k trendům trhu práce a k celkovým záměrům v oblasti terciárního vzdělávání bude předmětem analýzy z MŠMT.

Současný stav a jeho analýza

V oblasti vyššího odborného vzdělávání působilo k 1. 9. 2023 v KHK celkem 10 škol poskytujících vyšší odborné vzdělání. Z tohoto počtu je 8 veřejných (zřizováno KHK), 2 soukromé (zřizovány jinou fyzickou nebo právnickou osobou). Studium je možné v denní a kombinované formě.

Tabulka 10: Přehled VOŠ v kraji dle okresů KHK ve školním roce 2023/2024

Zřizovatel: kraj
Okres Hradec Králové
Gymnázium, Střední odborná škola a Vyšší odborná škola, Nový Bydžov
Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Hradec Králové, Komenského 234
Vyšší odborná škola, Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549
Okres Jičín
Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Jičín, Pod Koželuhy 100
Zemědělská akademie a Gymnázium Hořice - střední škola a vyšší odborná škola, příspěvková organizace
Okres Rychnov nad Kněžnou
Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166
Okres Trutnov
Česká lesnická akademie Trutnov - střední škola a vyšší odborná škola
Vyšší odborná škola zdravotnická, Střední zdravotnická škola a Obchodní akademie, Trutnov
Zřizovatel: privátní sektor
Okres Hradec Králové
Střední škola a vyšší odborná škola aplikované kybernetiky s.r.o.
Obchodní akademie, Střední pedagogická škola, Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, s.r.o.

Zdroj: *Rejstřík škol a školských zařízení*

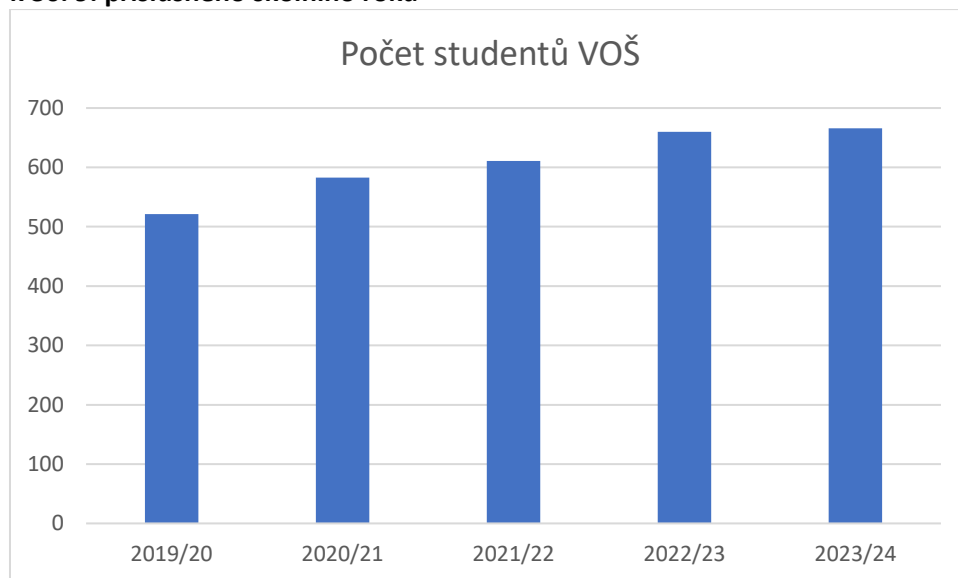
Počet studentů VOŠ je po předchozím poklesu stabilní. Pokles v dřívějších letech byl způsoben zejména širokou nabídkou bakalářských oborů na vysokých školách. Trvalý zájem přetrvává u VOŠ zdravotnického zaměření; studenti tohoto zaměření tvoří dlouhodobě cca 55 % (ve školním roce 2019/2020) – 62 % (ve školním roce 2023/2024) studentů VOŠ. Naopak některé VOŠ již nepřijímají studenty do 1. ročníku z důvodu extrémně nízkého zájmu.

KHK poskytuje stipendia studentům oboru vzdělání 53-41-N/1. Diplomovaná všeobecná sestra, denní forma vzdělávání a 53-41-N/5. Diplomovaná dětská sestra, denní forma vzdělávání.

Student může při splnění stanovených podmínek získat jeden nebo dva typy stipendia:

- motivační stipendium (dle ročníku 2 000 – 3 000 Kč za období školního roku)
- prospěchové stipendium (3 500 Kč za období školního roku)

Graf 9: Počty VOŠ a studentů VOŠ v KHK ve školních letech 2019/2020 – 2023/2024 podle stavu k 30. 9. příslušného školního roku

Zdroj: MŠMT

Vyhodnocení

Počet i struktura VOŠ v posledních letech nevykazuje výrazné výkyvy. Významné postavení zaujímají VOŠ zdravotnického zaměření, jejichž studenti tvoří cca 60 % všech studentů VOŠ. Vzhledem k profesnímu zaměření těchto oborů lze předpokládat dobré uplatnění absolventů na trhu práce. Větší zásahy do struktury VOŠ by bylo vhodné učinit až po provedení analýzy terciálního vzdělávání ze strany MŠMT.

Opatření

Ve sledovaném období nejsou plánovány větší zásahy do struktury či počtu VOŠ. V souladu s DZ ČR 2023 budou nové VOŠ, další místo poskytovaného vzdělávání nebo navýšení kapacity VOŠ do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány v oborech regulovaných povolání (Zdravotnictví, Pedagogika, Učitelství a Sociální péče) nebo ze skupiny oborů technického a přírodovědného vzdělávání, např. Informační technologie, Elektrotechnika, Kybernetická bezpečnost, Umělá inteligence, strojní, stavební a ekologické obory a s ohledem na demografický nárůst, potřeby regionálního rozvoje, naplněnost a dostupnost stávajících kapacit a současně také s ohledem na budoucí potřeby trhu práce a predikci kvalifikačních potřeb.

Konkrétní opatření budou přijímána v návaznosti na analýzu terciálního vzdělávání MŠMT.

2.5 Podpora profesního rozvoje pedagogických pracovníků včetně osvojování kompetencí k vedení škol a školských zařízení

Současné rychlé změny ve společnosti přináší nové výzvy nejen v oblasti lidského poznání a vědeckotechnického rozvoje, ale především v oblasti ICT, fungování rodin a výchovných stylů s dopadem na projevy žáků ve školách a v oblasti pracovního trhu, který je čím dál flexibilnější, zrychluje se proces zániku některých profesí a vznik profesí zcela nových. S ohledem na tyto a další skutečnosti je nutné vnímat pohled na pedagogické profese jako na profesní skupiny, které musí být nutně připravené na setrvalé změny, rychle na ně reagovat a přizpůsobovat metody práce novým potřebám žáků a společnosti v souvislosti s rychlými změnami.

Tzv. tvrdé dovednosti a znalosti přestávají hrát dominantní úlohu v práci škol a v souvislosti s nástupem AI bude úloha učitele jako poskytovatele informací zeslabovat, přičemž učitel bude stále více přejímat úlohu průvodce a mentora v oblasti měkkých dovedností (tzv. soft skills), přičemž stále potřebnější bude i jeho psychologické vzdělání. Škola bude zásadní aktér při vytváření sociálních vazeb, posilování osobnostních kompetencí a budování postojů s ohledem na očekávanou stále se zhoršující kázeň, nerespektování pravidel a s přibývajícím patologickými jevy mezi žáky a studenty (sebeпоškozování, kyberšikana, fake news, hoaxy, manipulace skrze sociální sítě atd.). Zásadní úloha školy bude stále více v její úloze při budování a kultivaci sociálního klimatu a „učení vzájemným vztahům“ v prostředí stále většího kyberindividualismu. K naplňování těchto požadavků je nutná maximální systematická podpora pedagogických pracovníků po celou dobu jejich profesní kariéry.

V období let 2020 – 2024 se zvýšila podpora pedagogů v oblasti psychohygieny, školám byla představena supervize ve školství a zvyšuje se počet škol, které supervizi využívají nebo využít chtějí. Pedagogům jsou poskytovány kurzy z oblasti formativního hodnocení, klimatu třídy, semináře zaměřené na individuální práci s žáky, školy mají dostupnou nabídku technologií a možnosti dalšího vzdělávání v oblasti polytechniky, které jim umožní zatraktivnit práci se třídou. Pedagogové vybraných předmětových okruhů se začali pravidelně scházet a sdílejí didaktické metody.

2.5.1 Podpora pedagogických pracovníků

„Učitelům a ředitelům musí být po celou dobu jejich kariéry včetně přípravy na výkon profese poskytována maximální podpora, aby mohli splňovat nároky kladené na učitelskou profesi v souvislosti s proměnou společnosti, globálními trendy i reformou v oblasti samotného vzdělávání, jakou bude představovat například implementace nových rámcových vzdělávacích programů.“ (Strategie 2030+ - strana 53).

V tomto smyslu KHK zajistí dostatečnou nabídku programů celoživotního vzdělávání a profesního rozvoje pro pedagogické pracovníky s propojením na širokou veřejnost. Prioritními aktivitami podpory jsou:

- a) podpora třídních učitelů
- b) rozvoj kompetencí v oblasti polytechniky a digitálních technologií
- c) wellbeing pedagogických pracovníků
- d) síťování škol a pedagogických pracovníků
- e) kompetence, schopnost reagovat na aktuální potřeby
- f) podpora kreativního učení

Dlouhodobým cílem KHK je rozvíjení kompetencí pedagogických pracovníků. Z tohoto pohledu se zaměříme na klíčové dovednosti učitele – **plánování a realizace vyučovací hodiny, řízení vyučování s využitím digitálních nástrojů, klima ve třídě, kázeň, hodnocení a reflexe**. Osvojení si konkrétních pedagogických dovedností je otázkou dlouhodobého systematického vzdělávání včetně propojení s dobrou praxí a napojení na pracovníky s vysoce vyvinutými kompetencemi z praxe.

Rozvoj kompetencí PP bude probíhat v následujících formách:

- a) jednorázová akce mimo pracoviště
- b) webinář
- c) prezenční seminář
- d) workshop

KHK bude podporovat vhodné programy a aktivity v těchto formách tak, aby vyhovovaly v co největší míře představám a potřebám pedagogických pracovníků.

Neopomenutelnou součástí profesní podpory je zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků v souladu se zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů. KHK bude podporovat především studijní programy dostupné pro zájemce z našeho kraje.

2.5.2 Podpora pedagogických leaderů škol

V oblasti řízení škol budeme klást důraz na posílení role ředitele jako pedagogického leadera. Na pedagogických, odborných a řídicích schopnostech ředitelů škol závisí úspěšný a efektivní chod a celý vzdělávací proces školy. Ředitel školy je odpovědný za všechny složky řízení školy jako právního subjektu a neobejde se bez náležité podpory. KHK bude nabízet podporu pro ředitele škol v oblasti pedagogického leadershipu po celou dobu jejich profesní kariéry. Zásadními tématy jsou pedagogické vedení školy, kvalita pedagogického sboru, výuky, vzdělávacích výsledků žáků a rovných příležitostí žáků ve vzdělávání. Cílem podpory leaderů škol by mělo být úspěšné a efektivní vedení školy.

Prioritními aktivitami podpory jsou:

- a) leadership managementu škol
- b) podpora potenciálních zájemců o řízení školy
- c) platforma vedoucích pracovníků středních škol
- d) vzdělávání managementu škol

Dlouhodobým cílem KHK je podpora pedagogického leadershipu. Zaměříme se na nabídku podpory klíčových dovedností pedagogických leaderů, což jsou **vytyčování směru, rozvoj lidí včetně klimatu školy, duševního zdraví a wellbeingu, spolupráce a participace na rozhodování**. Zkompetentnění v oblasti pedagogického leadershipu je otázkou dlouhodobé profesní podpory a KHK bude vytvářet podmínky v podobě podpory dostatečné nabídky vzdělávacích aktivit.

2.6 Rovný přístup ke vzdělávání a efektivní podpora pro všechny žáky bez rozdílu

Popis cíle

Vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále také „SVP“) je legislativně zakotveno školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

V souladu s § 16 školského zákona se dítětem, žákem a studentem se SVP rozumí osoby, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními jsou nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách, které odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Děti, žáci a studenti se SVP mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

Zdůvodnění potřebnosti

Výše uvedená právní úprava stanovuje podmínky k tomu, aby bylo dětem, žákům a studentům se SVP umožněno vzdělávat se společně s ostatními ve školách hlavního vzdělávacího proudu (tzv. společné vzdělávání). Teprve v případě, kdy školské poradenské zařízení (dále také „ŠPZ“) posoudí, že by samotná podpůrná opatření nepostačovala k naplňování jejich vzdělávacích možností a k uplatnění práva na vzdělávání, mohou být děti, žáci a studenti s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem zařazeni do školy nebo v běžných školách do třídy, oddělení a studijní skupiny zřízené pro daný druh znevýhodnění.

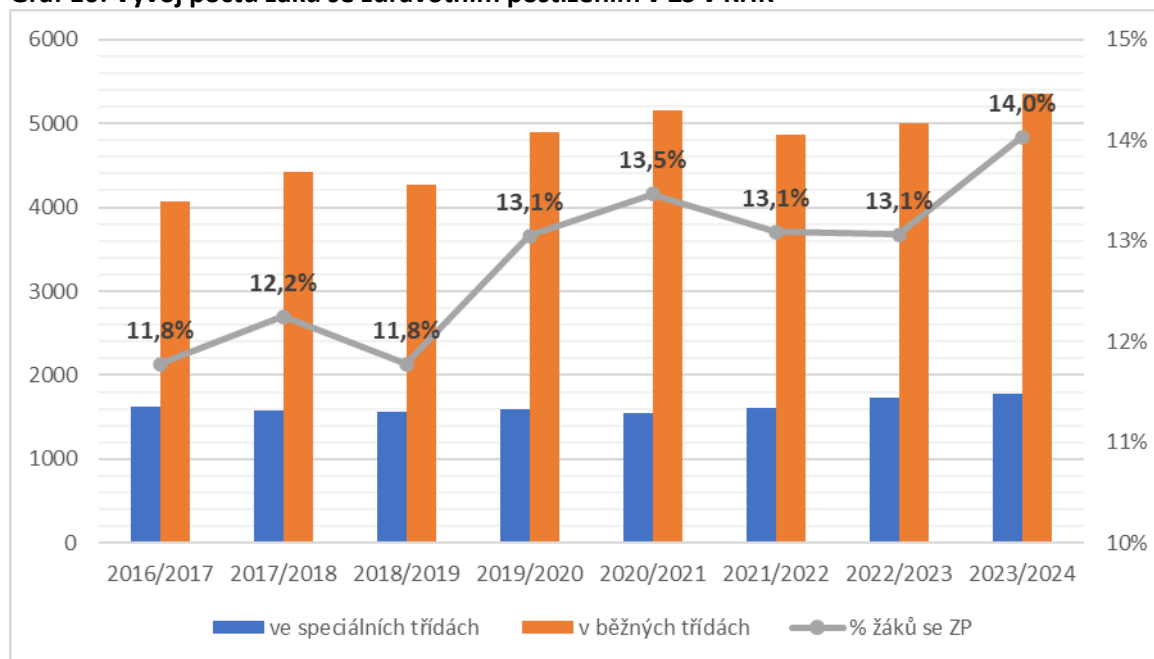
Je stále třeba dbát na rovný přístup všech ve vzdělávání. Královéhradecký kraj bude i nadále podporovat integraci dětí a žáků s různými druhy znevýhodnění do běžných typů mateřských, základních i středních škol. Počet dětí a žáků se SVP v KHK narůstá a postupně se ukazuje, že pro každé dítě nebo žáka nemusí být integrace ve školách hlavního vzdělávacího proudu přínosem. Z tohoto důvodu je nutná i podpora speciálních škol a školských zařízení.

Současný stav a jeho analýza

V KHK je dlouhodobě většina dětí a žáků se SVP integrována v běžných třídách mateřských, základních i středních škol. S novou právní úpravou, umožňující poskytování podpůrných opatření, se podmínky pro jejich vzdělávání zlepšily. Je však nutné se zaměřit nejen na „přesun“ dětí se SVP do škol běžných, ale také průběžně vyhodnocovat kvalitu jejich vzdělávání a výsledky vzdělávacího procesu. V běžných školách se v některých případech prohlubuje rozdíl mezi hlavním vzdělávacím proudem a žáky se SVP. Dle sdělení ředitelů škol dochází k negativnímu narušení vrstevnických vztahů na prvním a zejména na druhém stupni ZŠ. Žáci se zpravidla nemohou vzhledem ke svým speciálně vzdělávacím potřebám plně zapojit do volnočasových aktivit škol a školských zařízení, nejsou budovány pozitivní vrstevnické vztahy, častokrát je tak snížena či zcela eliminována míra žákem vnímaného úspěchu při vzdělávání.

Na základě analýzy empirických poznatků, vyjádření ředitelů škol i zákonných zástupců žáků, ale i závěrů z interních i externích hodnocení škol v KHK je potřebné v dalším období zachovat stávající nabídku vzdělávání v hlavním vzdělávacím proudě i vzdělávání dětí a žáků v tzv. „speciálních školách“, a to vždy se zřetelem k přihlídnutím k optimálním podmínkám vzdělávání žáka s ohledem na jeho osobnostní předpoklady, jeho sociokulturní zázemí a typ i druh jeho speciálních vzdělávacích potřeb. Předpoklad, že by došlo k saturaci ZŠ a zajištění plné inkluze (AP, psychologové, speciální pedagogové logopedi, sociální pedagogové apod.), v nadcházejícím období není ekonomicky reálný.

Graf 10: Vývoj počtu žáků se zdravotním postižením v ZŠ v KHK

Zdroj: KÚ KHK

KHK je zřizovatelem 19 příspěvkových organizací, ve kterých se vzdělávají žáci se SVP. Zároveň zřizuje dvě příspěvkové organizace, které zajišťují pouze vzdělávání dětí a žáků ve školách (MŠ a ZŠ) při zdravotnických zařízeních (nemocnice, léčebny, ozdravovny). Celkem 5 organizací vykonává činnost mateřské školy a 16 organizací vykonává činnost základní školy, které jsou zřízeny dle § 16 odst. 9 školského zákona. V oblasti středních škol celkem 9 organizací vykonává činnost střední školy určené výhradně pro žáky se SVP (praktické školy a škola pro žáky se sluchovým postižením) a další čtyři školy mají vedle běžných tříd zřízené i „speciální třídy“, kde se vzdělávají žáci se SVP většinou v oborech vzdělání kategorie E. Královéhradecký kraj v oblasti podpory dětí a žáků se SVP spolupracuje zejména s příspěvkovou organizací Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Královéhradeckého kraje (dále také „PPP a SPC KHK“).

KHK má v současné době dostatečnou síť speciálních škol a školských zařízení s dobrou dopravní dostupností i kapacitou, nicméně v posledním období zaznamenáváme v některých oblastech regionu nárůsty počtu žáků, které nelze integrovat do hlavního vzdělávacího proudu. V současné době reálně a doložitelně probíhá vlna žádostí o přestup z běžných základních škol do "paragrafových", ty však vzhledem ke sníženým kapacitám v důsledcích událostí minulých let nemohou často žádostem vyhovět. Na to bude nutné reagovat případnými úpravami kapacit škol, které jsou zřízeny dle § 16 odst. 9 školského zákona. Hlavní prioritou jsou rovné podmínky přístupu a průběhu i úspěšného ukončení vzdělávání žáků. Zachovat duální systém a síť škol zejména pro žáky s LMP a SMP v základním vzdělávání proto, aby v pro ně optimálních podmínkách mohli úspěšně ukončit základní vzdělávání a získali pro ně optimální možnosti v dalším vzdělávání či profesní přípravě a začlenění do běžného života.

Rovné příležitosti je nutné udržet i pro vzdělávání žáků se SVP a žáky dlouhodobě neúspěšné v základní škole v systému profesní přípravy, a to především dostatečnou nabídkou v rámci praktických škol a oborů vzdělání kategorie E, které jsou pro tuto skupinu žáků určeny. Jejich kapacita a struktura je v současné době vyhovující. Netvoří jen jakousi záchrannou síť pro mládež se vzdělávacími obtížemi, ale hlavně dávají žákům se speciálními vzdělávacími potřebami plnohodnotnou příležitost získat pracovní kvalifikaci, uplatnit se na trhu práce a připravit je na život v dospělosti.

Velice nutná je podpora zapojených pedagogů včetně asistentů pedagoga prostřednictvím dalšího vzdělávání, supervize i možnosti sdílení příkladů dobré praxe. Je nezbytné zvýšit metodickou podporu ředitelů a sjednotit výklad právních předpisů. Podpora společného vzdělávání a rovných příležitostí musí být zahrnuta i do programů pro rodiče a další odbornou i laickou veřejnost. Je nutné podporovat i spolupráci pedagogů běžných a „speciálních škol“ v rámci metodických setkání a výměny zkušeností s cílem vytvořit nejlepší podmínky pro vzdělávání žáků se SVP. Cílem je plně rozvinout jejich schopnosti a zvýšit jejich šance na plnohodnotný život.

Opatření 2.6.1 Podpora rovných příležitostí pro děti, žáky a studenty se SVP

- *Klíčová aktivita 2.6.1.1 Organizovat pravidelná setkání speciálních škol a dalších aktérů působících v oblasti „speciálního“ školství*

V zájmu předávání zkušeností, sjednocování pohledu, analýzy stavu a získaných zkušeností z probíhající inkluze, monitorování současného stavu kvality, dostupnosti a efektivity vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami bude KÚ KHK organizovat pravidelná setkávání pracovníků speciálních škol, PPP, SPC a dalších aktérů působících v oblasti „speciálního školství“.

- *Klíčová aktivita 2.6.1.2 Podporovat kvalitní materiální a prostorové podmínky pro vzdělávání ve školách zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona s důrazem na děti a žáky se zdravotním postižením*
- *Klíčová aktivita 2.6.1.3 Pravidelné vyhodnocování stavu sítě speciálních škol a školských zařízení*

KHK bude průběžně monitorovat počty žáků se SVP a flexibilně reagovat případnými úpravami kapacit škol, které jsou zřízeny dle § 16 odst. 9 školského zákona s důrazem na rovné podmínky přístupu a průběhu i úspěšného ukončení vzdělávání žáků.

2.6.1 Nadání a mimořádně nadání

Popis cíle

Cílem opatření bude dále podporovat rozvoj nadání a talentu žáků a jejich kompetencí potřebných ve všech oblastech vzdělávání tak, jak tyto proměny a nové nároky na vzdělávací systém reflektuje Strategie 2030+.

Zdůvodnění potřebnosti

Vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů je legislativně zakotveno školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

Je stále třeba dbát na rovný přístup všech ve vzdělávání. Zároveň ve vzdělávání reflexivně pracovat se stereotypy, aby byl umožněn rozvoj nadání/talentu každého bez ohledu na pohlaví, etnicitu, zdravotní postižení, zdravotní stav nebo socioekonomický status studujících.

Současný stav a jeho analýza

V posledních letech je znatelný trend pečlivější diagnostiky žáků, které lze charakterizovat jako nadané, ale nikoliv jako mimořádně nadané. V důsledku toho se zvyšuje počet žáků, kterým je nadání diagnostikováno.

Tabulka 11: Počty nadaných dětí, žáků a studentů v KHK

		Školní rok 2021/2022			Školní rok 2022/2023			Školní rok 2023/2024		
		MŠ	ZŠ	SŠ	MŠ	ZŠ	SŠ	MŠ	ZŠ	SŠ
Nadání		0	75	17	0	90	13	1	157	17
z toho	mimořádně nadání	0	29	9	0	40	9	1	54	12
IVP pro mimořádně nadané		X	26	2	X	30	0	X	34	0
Mimořádně nadání přeřazeni do vyššího ročníku		X	2	0	X	2	0	X	3	0

Zdroj: MŠMT

KHK v oblasti podpory nadaných a mimořádně nadaných žáků spolupracuje s PPP a SPC KHK a s Krajskou sítí podpory nadání. Každoročně vyhlašuje KHK dotační program Rozvoj nadání, ve kterém je hlavním cílem systematické vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných dětí a žáků a systematická práce s nimi i vzdělávání pedagogů v oblasti nadaných. Formou mimořádného účelového prostředku jsou školy, které zřizuje KHK, finančně podporovány ve vytváření Talentcenter. Na jejich činnost by měly navázat aktivity I-DZ.

Vyhodnocení

Cílem, který byl splněn v DZ KHK 2020, byla podpora aktivit pro nadané a talentované žáky a studenty:

- spolupráce s Krajskou sítí podpory nadání
- krajské dotační programy k podpoře nadaných a mimořádně nadaných žáků – dotační program Rozvoj nadání, mimořádný účelový příspěvek školám zřizovaným krajem (Talentcentra)
- vzdělávání pedagogů v práci s nadanými a mimořádně nadanými dětmi a žáky, vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných dětí a žáků (semináře, konference)
- podpora zakládání klubů nadaných dětí a žáků a zájmových kroužků ve školách v rámci dotačního programu Rozvoj nadání
- podpora nadaných a mimořádně nadaných žáků ze sociálně slabých rodin

Opatření 2.6.1.1 Rozvíjení podpory mimořádně nadaných a nadaných žáků/studentů – systém péče o tyto děti

- *Klíčová aktivita 2.6.1.1.1 Zapojovat školy do spolupráce s Krajskou sítí podpory nadání*

Prostřednictvím Krajské sítě podpory nadání poskytovat podporu vedení škol při zavádění systému podpory nadání a vyvážené inkluze ve školách, pedagogům v práci s nadanými žáky, stejně tak jako rodičům a nadaným dětem a žákům, a to formou seminářů, webinářů, individuálního poradenství a poradenství ve školách.

- *Klíčová aktivita 2.6.1.1.2 Dotační program*

Vyhlašování dotačního programu Rozvoj nadání, jehož účelem je vytváření podmínek pro rozvoj nadání formou rozšířené výuky některých předmětů nebo skupin předmětů a individuálním přístupem učitele k žákovi mimo vyučování, koordinace péče o nadání ve škole.

- *Klíčová aktivita 2.6.1.1.3 Systematicky podporovat profesní rozvoj pedagogů v oblasti práce s nadanými a mimořádně nadanými žáky efektivními programy dalšího vzdělávání*

Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti práce s nadanými a mimořádně nadanými žáky.

- *Klíčová aktivita 2.6.1.1.4 Předávat školám příklady dobré praxe*

Ve spolupráci s aktéry podpory nadání organizovat aktivity k předávání příkladů dobré praxe.

2.6.2 Žáci s nárokem na poskytování jazykové přípravy

Nedostatečná úroveň znalosti vyučovacího (českého) jazyka je jednou z příčin nerovností v přístupu ke vzdělávání a nepříznivě ovlivňuje možnost maximálního rozvoje potenciálu všech dětí a žáků. Zatímco systém jazykové podpory v mateřských školách je od roku 2021 stabilní a navázaný na financování přímé pedagogické činnosti prostřednictvím tzv. PHmaxu, v případě základních a středních škol je situace složitější.

Popis cíle

Záměrem KHK v oblasti jazykové přípravy je i nadále spolupracovat s MŠMT na realizaci a případných aktualizacích systému podpory vzdělávání dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem. Tento systém byl v inovované podobě poprvé aplikován v září 2021 a vzápětí byl podroben zatěžkávací zkoušce migračního impaktu způsobeného válečným konfliktem na Ukrajině.

Zdůvodnění potřeby

Systémová podpora integrace žáků základních škol při začlenění do základního vzdělávání hlavního proudu je naprosto zásadní pro další integraci dětí i jejich rodičů do společnosti. Podmínkou poskytnutí finančních prostředků na jazykovou přípravu cizinců v základních školách (tedy na výuku češtiny jako cizího jazyka) je zařazení na seznam základních škol určených k poskytování jazykové přípravy (dále jen „určené školy“).

Současný stav a jeho analýza

Původní pravidla systému jazykové podpory žáků cizinců, která se začala uplatňovat v září 2021, nepočítala s kritickým zvýšením počtu určených škol v souvislosti s migrací uprchlíků z Ukrajiny po únoru 2022.

Tabulka 12: Vývoj počtu základních škol určených k poskytování jazykové přípravy

Školní rok	Počet určených škol
září 2021	15
2021/2022	32
2022/2023	90
2023/2024	96

Zdroj: KÚ KHK

Tabulka 13: Vývoj počtu dětí, žáků a studentů – cizinců ve školách

	2021/2022		2022/2023		2023/2024	
	celkem	z toho UA	celkem	z toho UA	celkem	z toho UA
Mateřské školy	295	91	722	530	634	434
Základní školy	869	366	3 000	2 488	2 719	2 210
Střední školy	325	134	527	334	688	472
Vyšší odborné školy	6	3	14	8	14	10
Celkem	1 495	594	4 263	3 360	4 055	3 126

Zdroj: KÚ KHK

Od školního roku 2022/2023 došlo k systémovému uvolnění pravidel pro zařazování do seznamu určených škol (místo 5% podílu cizinců na škole postačí i minimálně 5 cizinců s nárokem na jazykovou přípravu) a jen za období září až prosinec 2023 dosáhla v KHK výše finanční podpory určených škol 1 318 934 Kč.

I s přihlédnutím k tomu, že zatímco počty cizinců v mateřských a základních školách mírně klesají, na středních školách se jejich počet zvyšuje, je po dobu platnosti celorepublikových opatření tzv. Lex Ukrajina udržován rovněž seznam středních škol určených k poskytování jazykové přípravy, na němž je ve školním roce 2023/2024 v KHK 20 středních škol.

Vyhodnocení

KÚ KHK spolupracoval s MŠMT na vytvoření inovovaného systému poskytování jazykové podpory cizinců a ve spolupráci s obcemi – zřizovateli základních škol vytvořil klíčový seznam určených škol. V průběhu druhého pololetí školního roku 2022/2023 se tato spolupráce osvědčila při nezbytné reakci na uprchlickou krizi.

Opatření

Pro základní vzdělávání a úspěšné začlenění cizinců do společnosti jsou základní školy určené k poskytování jazykové přípravy klíčovými nástroji a role KÚ je nepostradatelná.

Opatření 2.6.2.1 Zajištění jazykové přípravy pro nově příchozí žáky-cizince v určených základních a středních školách

Podmínkou funkčního systému jazykové přípravy je pravidelné vyhodnocování stavu sítě určených škol a dynamika aktualizace seznamu těchto škol, která umožní reagovat na aktuální společenskou situaci. Proto je zapotřebí zachovat a využívat možnost aktualizace seznamu i v průběhu školního roku.

- *Klíčová aktivita 2.6.2.1.1 Pravidelné vyhodnocování stavu sítě určených ZŠ*

Na základě údajů o počtu cizinců ve školních matrikách k 31. 3. bude síť určených škol aktualizována při dodržení podmínek stanovených vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů. Základním pravidlem bude minimálně jedna určená ZŠ na území každé ORP v KHK.

Při aktualizaci sítě bude nutné brát v úvahu podmínky pro zajištění jazykové přípravy na konkrétních ZŠ.

- *Klíčová aktivita 2.6.2.1.2 Pravidelné vyhodnocování stavu sítě určených SŠ*

Na základě údajů o počtu cizinců ve školních matrikách k 31. 3. bude síť určených škol aktualizována při dodržení podmínek stanovených vyhláškou č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů.

2.6.3 Podpora žáků s respektem k odlišnostem a k individuálním potřebám

Popis cíle

Královéhradecký kraj podporuje vzdělávání pedagogických pracovníků středních škol v tématech spojených se vzděláváním s respektem k individuálním potřebám žáků na středních školách. Tím jsou na mysli témata vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem, gender, komunikace náročných témat, šikana, rozdílné sociální prostředí a podmínky pro vzdělávání žáků, zohledňování rozdílných potřeb žáků, inkluzivní komunikace ad.

Zdůvodnění potřebnosti

V rámci KHK se zvyšuje potřeba individualizace přístupu k potřebám žáků na středních školách a plánovaná podpora umožní zapojeným pedagogům získat informace, osvojit si dovednosti a přístupy, které povedou ke zlepšení komunikace se žáky i mimo vzdělávací témata, zlepšení klimatu třídy i školy a posílení sebedůvěry a motivace žáků ke studiu a tím využití a rozvoj potenciálu každého žáka. Vzdělávání v uvedených oblastech má za cíl pomoci pedagogům mj. naučit se rozpoznávat v kolektivu třídy problematické jevy, komplikace žáků a nabídnout jim vhodnou formu podpory.

Opatření 2.6.3.1 Podpora žáků s respektem k odlišnostem a k individuálním potřebám

- *Klíčová aktivita 2.6.3.1.1 Vzdělávání na podporu žáků s respektem k odlišnostem a k individuálním potřebám*

Prostřednictvím realizace klíčové aktivity účastníci získají informace, osvojí si dovednosti a přístupy, které povedou ke zlepšení komunikace se žáky i mimo vzdělávací témata, dojde ke zlepšení klimatu třídy i školy a posílení sebedůvěry a motivace žáků ke studiu a tím využití a rozvoj potenciálu každého žáka.

2.7 Funkční gramotnosti a klíčové kompetence

Funkční gramotnost a klíčové kompetence zahrnují dovednosti a schopnosti jednotlivce v mnoha aspektech a v různých oblastech od čtenářské, matematické, finanční a digitální gramotnosti přes iniciativu, podnikavost až po kritické myšlení a řadu dalších. Jedná se především o propojení nabytých znalostí s jejich praktickým využitím v běžném životě, o aplikaci dovedností a postojů v různých souvislostech.

Popis cíle

Cílem opatření je dosažení maximální úrovně obecných i odborných znalostí žáků a jejich schopnost využít nabytých dovedností a znalostí v životě, schopnost se dál samostatně rozvíjet, dovednost pružně reagovat na aktuální potřeby nejen trhu práce, ale i na běžné každodenní situace. Toho bude dosaženo především podporou učitelů při zavádění prvků rozvíjejících gramotnosti a klíčové kompetence žáků do běžné výuky formou vzdělávání v inovativních metodách výuky, vytvářením podmínek pro zavádění těchto prvků, dále podporou zájmového vzdělávání nebo činností jiných organizací působících na rozvoj gramotností žáků.

Zdůvodnění potřebnosti

Současná doba se rychle vyvíjí, přísun stále nových informací, které jsou snadno dostupné i využívání nových technologií, se kterými je třeba se naučit pracovat, směřuje ke změně přístupu a systému vzdělávání žáků. Současný systém vzdělávání slouží primárně k předávání tvrdých dovedností a dat, které si může každý snadno zajistit. Žáci necílí na práci s informacemi, jejich využitím, ověřováním dat atd. Za cílem zvýšení šancí současných žáků uspět v jejich budoucím zaměstnání, z nichž některá ještě ani neexistují, je nutné přizpůsobit či plně změnit styl výuky, podporovat kreativní učení, rozvíjet kreativní kompetence, zaměřit se na měkké dovednosti, schopnost řešit problémy v souvislostech, kriticky hodnotit informace a umět používat ověřené informace.

Současný stav a jeho analýza

Na oblast rozvoje gramotností se zaměřuje mnohem více škol než v minulém období. Metody výchovy k rozvoji gramotností a klíčových kompetencí žáků na úrovni ZŠ a SŠ jsou v současné době postaveny např. na metodách projektového vyučování, místně zakotveného učení a servisního učení. V některých školách se osvědčila mezipředmětová výuka, která podporuje rozvoj gramotností. Součástí výuky se stává např. mediální gramotnost včetně kritického myšlení nebo rozvoj finanční gramotnosti. Školy s ohledem na ŠVP většinou nemají dostatek času pro odpovídající individuální přístup k žákům a s ohledem na vzdělávací obsah nezbyvá dostatek prostoru pro rozvoj dalších kompetencí (případně jsou rozvíjeny pouze okrajově). Ve výuce odborných předmětů se učitelé zaměřují na získání praktických znalostí, zařazení rozvoje gramotností a klíčových kompetencí do běžných předmětů je na minimální úrovni. Chybí zastřešení vzniklých výstupů pro rozvoj gramotností a klíčových kompetencí, aby bylo možné je plně a správně využít. Žádoucí je posílení mezipředmětové výuky a spolupráce s dalšími aktéry ve vzdělávání (další vzdělávací instituce, nestátní neziskové organizace (dále také „NNO“), rodina a další).

V KHK byla navázána spolupráce mezi institucemi zabývajícími se vzděláváním a s dalšími projekty zaměřenými na vzdělávání v regionu i s pedagogickými obory VŠ. Rozvoj gramotností a klíčových kompetencí je podpořen zvyšující se nabídkou metodik pro rozvoj gramotností a klíčových kompetencí i nabídkou kurzů pro pedagogické pracovníky. K rozvoji gramotností mohou školy využít i nabídku digitálních aplikací a ICT technologií. Gramotnosti a klíčové kompetence jsou rozvíjeny i ve volnočasových a v mimoškolních aktivitách. Významným poskytovatelem vzdělávání v této oblasti jsou ZUŠ.

Vyhodnocení

Opatření v minulém období cílila především na profesní rozvoj pedagogických pracovníků a byla zaměřena na podporu získávání klíčových kompetencí a gramotností žáků, na zavádění inovativních metod výuky včetně využívání digitálních technologií ve vzdělávání a zvýšení spolupráce mezi školami

navzájem i mezi školami a dalšími institucemi. Především prostřednictvím realizace projektů financovaných prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání byli pedagogičtí pracovníci podporováni v zavádění inovativních metod. Školy prostřednictvím realizace šablon měly možnost využít personální podporu ke spolupráci s firmami, učitelé se mohli zapojit do stáží ve firmách. Byla vytvořena síť zástupců ve vzdělávání, kde se podporovala spolupráce a intenzivní komunikace mezi jednotlivými aktéry různých stupňů vzdělání (výměna zkušeností, společné konference, semináře, workshopy, příklady dobré praxe, vzájemné hospitace, sdílený webový prostor apod.). Realizovaná opatření dále zviditelnila potřebnost rozvíjení gramotností a klíčových kompetencí žáků. Vybrané školy se tématem začaly zabývat. Je důležité pokračovat v podpoře učitelů i žáků v osvojení si gramotností a klíčových kompetencí napříč všemi stupni vzdělávání. V nadcházejícím období bude u žáků rozvíjena kreativita, u pedagogů podporováno využívání kreativního učení a dalších souvisejících přístupů a na školách obecně zlepšována implementace inovací do výuky.

Opatření 2.7.1. Rozvoj gramotností a klíčových kompetencí žáků

- *Klíčová aktivita 2.7.1.1. Vzdělávací aktivity pro žáky*

Žákům bude poskytnuta podpora v podobě vzdělávacích aktivit, neformálního vzdělávání, využití inovativních vzdělávacích metod, podpora a využívání AI a kritického myšlení, rozvíjena kreativita a podnikavost atd.

- *Klíčová aktivita 2.7.1.2. Spolupráce žáků různých škol a oborů, společné projekty*

Spolupráce s žáky z jiných škol/oborů vzdělávání nebo jiné úrovně školy, spoluprací a sdílením dobré praxe s odborníky z různých oblastí.

Opatření 2.7.2. Podpora pedagogů v oblasti gramotností

- *Klíčová aktivita 2.7.2.1. Vzdělávání v užívání a začleňování moderních výukových metod do výuky; podpora a rozvoj kreativního učení*

Bude podporováno dostupnější vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na rozvoj a implementaci inovativních vzdělávacích metod, zejména využívání kreativního učení, i podpora aktivit rozvíjejících gramotnosti i klíčové kompetence žáků. Management škol bude podporovat zavádění inovativních metod do výuky a zajištění vhodného klimatu.

- *Klíčová aktivita 2.7.2.2. Sdílení zkušeností, setkávání pedagogů, mezipředmětová spolupráce; podpora mezipředmětových vazeb*

Pedagogickým pracovníkům bude umožněno více se setkávat s odborníky z praxe. Management škol podpoří vzájemnou spolupráci učitelů i s kolegy z jiných škol, budou dále vytvářeny podmínky pro mezipředmětové sdílení a podporování mezipředmětových vazeb.

2.8 Ústavní a ochranná výchova

Popis cíle

Systém péče o ohrožené děti zahrnuje 3 hlavní skupiny dětí ohrožených tím, že jejich potřeby nejsou naplňovány v dostatečné míře, a to děti ohrožené zanedbáváním či špatným zacházením (týráním či zneužíváním); děti s náročným chováním a děti se zdravotním postižením. Cílem mezioborového tématu je podpora rozvoje dítěte v jeho přirozeném rodinném prostředí a vhodnými výchovnými vzdělávacími a preventivními aktivitami ve školách, školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, školských poradenských zařízeních a střediscích výchovné péče; případně prostřednictvím odborné specializované péče v náhradní výchovné péči ve školských pobytových zařízeních.

V současné době je důležitým tématem „Transformace systému péče o ohrožené děti“, která se řeší mezirezortně. V resortu školství je jejím hlavním cílem zefektivnění činnosti sítě školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče a vytvoření moderního, odborného a dostupného systému s důrazem na kvalitu a profesionalitu poskytované péče o klienty (děti a jejich rodiny), posilování a podpora primární prevence prostřednictvím preventivně výchovné péče a implementace standardů kvality péče do poskytovaných služeb všech typů zařízení. Transformace a systémové změny vycházejí z vize, že bude docházet ke snižování počtu dětí umísťovaných do zařízení z důvodu rozvoje a podpory zejména poradenských a preventivních ambulantních služeb a zvyšováním kvality těchto služeb (včetně dosažitelnosti).

Zdůvodnění potřeby

Současně nastavený systém péče o ohrožené děti a jejich rodiny vykazuje jistá negativa. Preventivní služby jsou nuceny řešit poskytování specializované intervence na úkor krátkodobé efektivní a cílené diagnostiky a prevence, zejména absentuje odborná diagnostika dětí s náročným chováním před umístěním do zařízení, pokrytí preventivně výchovné péče je podhodnocené a nesystémové.

Děti jsou umísťovány dle volných kapacit zařízení, nikoliv dle jejich potřeb. Není tak efektivně a dostatečně využito potenciál specializace služeb zařízení a některá zařízení jsou nucena pracovat s potřebami dětí, na které nejsou prostorově, odborně i kapacitně uzpůsobena. Děti jsou v systému neúměrně dlouhou dobu, což jim snižuje pravděpodobnost úspěšného návratu do běžného života.

Pro děti opouštějící náhradní péči není dostatečná podpora (není kapacita na efektivní poskytování následné péče po odchodu ze zařízení) a není jednoznačné ustanovení ochranné výchovy v zákoně, zároveň absentuje třetí institut pro děti, které jsou stíhané pro trestný čin.

Současný stav a jeho analýza

Činnost školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivní výchovnou péči se řídí zákonem č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Dle výše uvedeného právního předpisu se za zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy považují diagnostický ústav, dětský domov (dále také „DD“), dětský domov se školou a výchovný ústav.

V KHK vykonává činnost těchto zařízení celkem 13 organizací zřízených KHK a MŠMT. Z nich je 7 dětských domovů, 3 dětské domovy se školou, 2 výchovné ústavy a 1 dětský diagnostický ústav.

KHK zřizuje celkem 7 organizací vykonávajících činnost **dětského domova**.

Tabulka 14: Počty dětí v dětských domovech a jejich kapacity

	Kapacita	Naplněnost k 31.1. 2024	Děti 3-6 let	Děti 7-15 let	Děti 16-18	Děti nad 18 let
DD Vrchlábí	24	22	0	9	9	4
DD Dolní Lánov	32	29	0	20	8	1
DD Broumov	56	54	3	37	11	3
DD Jaroměř	40	33	1	15	10	7
DD Nechanice	44	38	4	29	2	3
DD Sedloňov	25	21	1	17	3	0
DD Potštejn	16	16	0	9	4	3

Zdroj: KÚ KHK

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že v DD převažuje podíl dětí, které plní povinnou školní docházku.

Zastupitelstvo KHK schválilo v předcházejícím období Strategii transformace péče o ohrožené děti a rodiny na území KHK. Strategie je rámcem k systémovým změnám pro transformaci péče o ohrožené rodiny a děti v KHK. Jejím obsahem je přístup k deinstitucionalizaci ústavní péče, která zahrnuje několik oblastí včetně posílení služeb prevence a terénních služeb na období pěti let. Výhodiskem strategie je koordinovaný přístup tří resortů: školství, zdravotnictví a sociálních věcí v otázce plánování a realizace služeb, které jsou poskytovány dětem a ohroženým rodinám, tak aby byl primárně zachován princip poskytování služeb v domácím nebo rodinném prostředí.

Cílem deinstitucionalizace je nahrazení institucionální péče o děti rodinnou péčí poskytovanou v rámci komunity.

V současné době je v KHK proces transformace systému péče o ohrožené děti v DD v přípravné fázi. Od října 2023 probíhá vzdělávání odborných pracovníků DD, které má zvyšovat motivaci a odborné kompetence k lepšímu zvládnutí procesu přechodu dětí z ústavu do bytů. Dále od listopadu 2023 probíhá ve všech zařízeních týmová a individuální supervize. Do června roku 2025 je naplánováno 6 vzdělávacích kurzů a kontinuální supervize, které mají podpořit a zvýšit kompetence odborných pracovníků DD v procesu deinstitucionalizace.

Celý proces transformace zajišťuje koordinátor transformace a probíhají pravidelná setkání transformačního týmu, kde jsou zastoupeny na úrovni kraje resorty sociální, zdravotnictví a školství. Jednotlivé DD mají již vytvořené první transformační plány pro přechod do bytů z jejich zařízení. V souvislosti s tímto krokem je již také zmapovaná potřebnost bytů pro jednotlivá zařízení a stanovené priority, které DD by se mohly transformovat nejdříve. V poslední době narůstá počet dětí se zdravotním postižením včetně závažných poruch chování a psychiatrických „diagnóz“. Pro tyto děti nejsou DD dle legislativy určeny a není zde ani dostatečné personální zajištění.

Vyhodnocení

Vzhledem k nárůstu počtů dětí se závažnými poruchami chování a psychiatrických diagnóz by mělo vzniknout specializované zařízení pro děti s velmi agresivními projevy, pro které není vhodný výchovný ústav, dětský domov se školou, ani DD. Je nutná cílená etopedická péče.

Proces transformace DD do bytů také zahrnuje další finanční náklady při vzniku samostatného komunitního bydlení, a tím je zvýšený počet tzv. nočních vychovatelů. Počet se odvíjí od počtu jednotlivých bytů v rámci konkrétního transformovaného zařízení. Dalším očekávaným jevem v souvislosti s připravovanou legislativní změnou bude nárůst počtu denních vychovatelů, pokud dojde k navýšení počtu rodinných skupin v rámci zachování stejné kapacity v ústavních zařízeních.

Důležitými aktivitami bude rovněž pokračování ve zvyšování kompetencí odborných pracovníků DD spojených se samotným procesem transformace.

Hlavní cíle pro rozvoj oblasti ústavní výchovy:

- Účelné a strukturované nastavení služeb v oblasti výkonu ústavní výchovy v DD.
- Nastavení efektivní spolupráce všech subjektů participujících na péči o ohrožené děti.
- Transformace vytipovaných DD v KHK do bytů ve vytipovaných lokalitách.
- Rozvoj pracovníků ŠPZ v oblastech prevence, diagnostiky, spolupráce se školou a rodinou.

Aktivity k dosažení uvedených cílů jsou uvedeny v kapitole 6.10.

2.9 Preventivně výchovná péče

Prevence rizikového chování v KHK vychází z DZ ČR 2023, Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027, Akčního plánu realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023 – 2025 a dalších koncepčních dokumentů.

Problematiku primární prevence dále rozpracovává Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2019 - 2024.

Nejčastější témata v oblasti prevence i intervence patří především špatné vztahy mezi žáky, záškoláctví, agresivní formy chování, šikana, kyberšikana a dále závislostní chování. V poslední době dochází i ke zvýšení výskytu případů souvisejících s duševním zdravím (sebepoškozování, autoagrese, rizikové sexuální chování a poruchy příjmu potravy).

Tabulka 15: Stoupající výskyt rizikových jevů byl ve školách KHK zaznamenán v těchto oblastech:

	Školní rok 2019/2020 (235 škol)	Školní rok 2020/2021 (224 škol)	Školní rok 2021/2022 (234 škol)
Špatné vztahy mezi žáky (počet případů, nikoliv počet žáků)	1605	1024	1884
Případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	197	161	243
Záškoláctví (výskyt u počtu žáků)	602	862	920
Rizikové sexuální chování a nevhodné projevy sexuality (výskyt u počtu žáků)	59	58	132
Poruchy příjmu potravy (výskyt u počtu žáků)	47	56	160
Sebepoškozování a autoagrese (výskyt u počtu žáků)	99	97	256
Kriminální chování - přestupky, provinění, trestné činy (výskyt u počtu žáků)	95	39	142
Užívání* alkoholu (výskyt u počtu žáků)	193	121	238
Závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (výskyt u počtu žáků)	133	312	315

Zdroj: KÚ KHK

S ohledem na četnost výskytu těchto jevů je velmi důležité zaměřit pozornost na vytváření bezpečného klimatu ve školách a školských zařízeních, na zvyšování kompetencí zejména poradenských pracovníků škol v této problematice, dále pak na vytvoření podmínek pro preventivní činnost.

V tomto ohledu bude KHK podporovat úpravu prováděcích předpisů, zejména nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů. Metodická pomoc školám a školským zařízením v jednotlivých okresech bude i nadále poskytována především metodiky prevence PPP a SPC KHK.

KHK finančně podporuje prevenci zejména dotačními programy, mimořádnými účelovými příspěvky v oblasti primární prevence, etického vzdělávání a dotačními programy v oblasti volného času.

Vyhodnocení

Cílem, který byl splněn v DZ KHK 2020, bylo zkvalitňovat systém prevence rizikového chování:

- zefektivnila se realizace primární prevence spoluprací institucí participujících na řešení aktuálních problémů prevence rizikového chování u dětí a mládeže (účast na společných setkáních, vzájemná informovanost, řešení problémů aj.)
- reakcí na výsledky analýz a vyhodnocení informací z oblasti prevence rizikového chování bylo zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v této oblasti (realizace seminářů, konferencí, studium pro výkon specializačních činností aj.)
- prostřednictvím projektu Kraje pro bezpečný internet došlo k prohloubení znalostí a zvyšování povědomí o kybernetické bezpečnosti a bezpečném pohybu ve virtuálním prostředí. Proběhlo i kybernetické cvičení pro žáky středních škol v rámci realizace projektu Czech Cybertron.

Opatření 2.9.1 Stabilizace a systémová podpora řízení a koordinace systému primární prevence

- *Klíčová aktivita 2.9.1.1 spolupráce MŠMT, Odboru školství KÚ KHK, Odboru sociálních věcí KÚ KHK, Odboru zdravotnictví KÚ KHK, PPP a SPC KHK, NNO, Policie ČR a dalších aktérů působících v oblasti prevence na území KHK*
- *Klíčová aktivita 2.9.1.2 Podpora efektivních a systémových projektů primární prevence*
- *Klíčová aktivita 2.9.1.3 Aktualizace strategických dokumentů v oblasti primární prevence*
- *Klíčová aktivita 2.9.1.4 Motivace škol k zapojení do celostátního systému SEPA*
- *Klíčová aktivita 2.9.1.5 Monitoring a hodnocení preventivních aktivit škol a školských zařízení*

Opatření 2.9.2 Zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování, podpoře duševního zdraví, wellbeingu

- *Klíčová aktivita 2.9.2.1 Specializační studium pro školní metodiky prevence podle vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů*
- *Klíčová aktivita 2.9.2.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti preventivně výchovné péče*

2.10 Vzdělávání v celoživotní perspektivě

2.10.1 Základní umělecké vzdělávání

Popis cíle

Základní umělecké školství je významným článkem vzdělávacího systému, který podporuje a rozvíjí nadání žáků v jednotlivých uměleckých oborech a je tak součástí priority českého školství v oblasti podpory nadání. MŠMT v DZ ČR 2023 plánuje revizi Rámcového vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání (RVP ZUV) tak, aby reflektoval Strategii 2030+ a umožňoval diferenciaci uměleckého vzdělávání podle zájmů a nadání/talentu žáků. Bude tak podpořena modernizace výuky směrem ke klíčovým kompetencím, rovnému přístupu ke vzdělávání, digitalizaci, formativnímu hodnocení a dalším stěžejním tématům uměleckého vzdělávání 21. století. Cílem DZ KHK 2024-2028 je při zachování stávajících kapacit základních uměleckých škol (dále také jen „ZUŠ“) přispět k zvyšování kvality výuky a podpoře žáků v jejich motivaci k celoživotnímu vzdělávání.

Zdůvodnění potřeby

Vzhledem k míře účasti v základních uměleckých školách ve věkové skupině 6–18 let patří KHK k regionům s nadprůměrným zastoupením v tomto segmentu školství. Není tedy vhodné dále zvyšovat kapacity základních uměleckých škol, ale zaměřit se na udržení stávajících kapacit, jejich rozložení v regionu a reflektovat změny, které v této oblasti přinese revize RVP.

Současný stav a jeho analýza

ZUŠ v KHK rozvíjí nadání v jednotlivých uměleckých oborech, tj. hudebním, tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém. V systému navazujícího uměleckého vzdělávání představují ZUŠ důležité východisko pro vzdělávání ve středních a vyšších odborných školách uměleckého nebo pedagogického zaměření a na konzervatořích. Organizují přípravné studium, základní studium I. a II. stupně, studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin a studium pro dospělé.

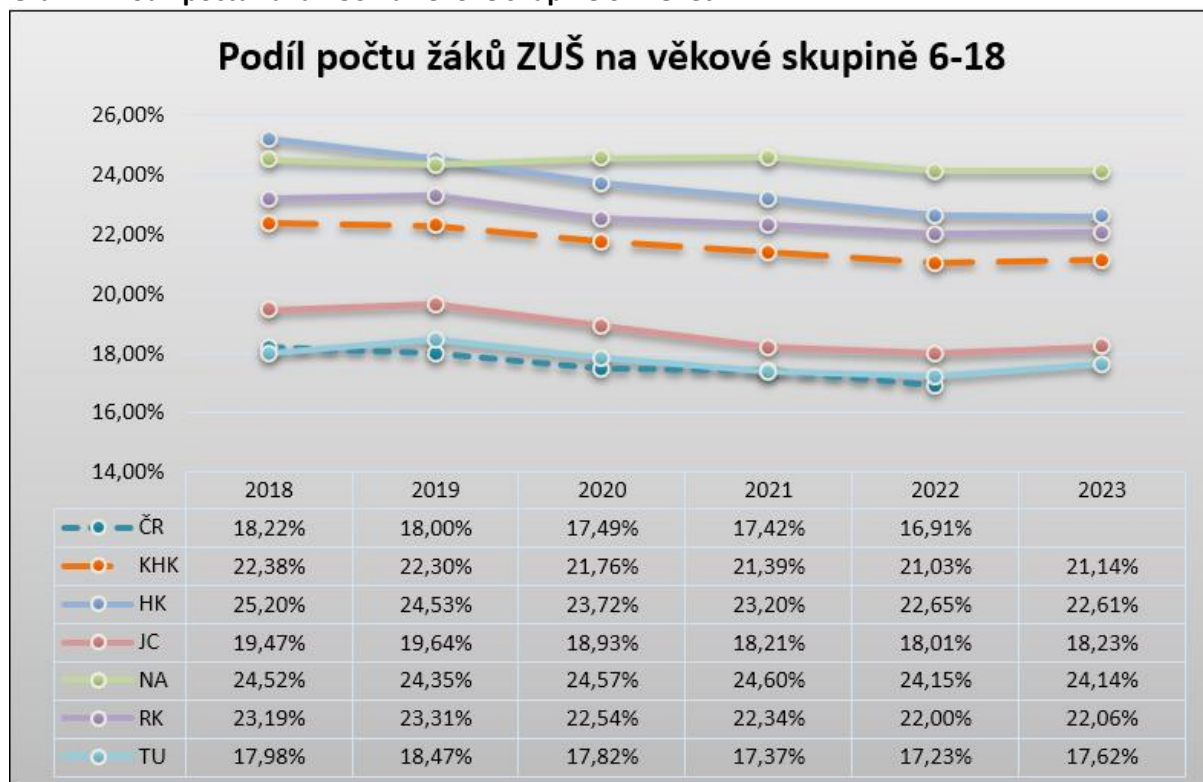
V KHK působí celkem 32 ZUŠ, z toho je 28 ZUŠ zřizovaných obcí, jedna zřizovaná církví a tři soukromé. Celková kapacita ZUŠ v KHK je 16 851 žáků, z toho kapacita soukromých ZUŠ 1 100 žáků a jedné církevní 236 žáků. Počet žáků ZUŠ ve školním roce 2023/2024 činil 16 353, tedy naplněnost je 97 %.

Tabulka 16: Počet základních uměleckých škol a žáků k 1. 9. 2023

Zřizovatel	Okres	Počet škol	Počet žáků	Z toho v oboru				
				tanečním	výtvarném	literárně dramatickém	hudebním s výukou	
							individuální	kolektivní
Obec	HK	6	4 474	614	1 073	406	2 307	74
	JC	3	1 573	55	345	111	1 026	36
	NA	7	3 697	555	671	119	2 221	131
	RK	5	2 518	419	474	178	1 320	127
	TU	7	2 881	396	752	99	1 602	32
	Celkem		28	15 143	2 039	3 315	913	8 476
Církev		1	236	0	49	0	176	11
Jiná právnická/ fyzická osoba		3	974	155	65	0	742	12
Celkem		32	16 353	2 194	3 429	913	9394	423

Zdroj dat: MŠMT

Graf 11: Podíl počtu žáků ZUŠ na věkové skupině 6 - 18 let

Zdroj dat: ČSÚ, MŠMT

Celková míra účasti v ZUŠ věkové skupiny 6 - 18 let v KHK činí 21,14 %, což představuje mírný pokles oproti období předchozího DZ KHK. DZ ČR 2023 stanoví, že v krajích, ve kterých podíl nabízených kapacit ZUŠ na populaci ve věku 6–18 let přesahuje 20 %, nemohou být kapacity ZUŠ navyšovány.

Vyhodnocení – hlavní témata pro další řešení vyplývající z hodnocení stavu plnění DZ KHK 2020

DZ KHK 2020 stanovil v oblasti zájmového uměleckého vzdělávání dva cíle:

- Stabilizace stávajících kapacit ZUŠ – v době platnosti DZ KHK nebyly navyšovány kapacity ZUŠ, podpořena byla pouze reciproční výměna mezi stávajícími ZUŠ
- Zkvalitnění péče o žáky v ZUŠ – prostřednictvím ŠZ DVPP byla podporována okresní a krajská kola soutěží a přehlídek ZUŠ, ŠZ DVPP průběžně nabízela vzdělávací programy pro pedagogy ZUŠ

Opatření

Navržená opatření jsou v souladu s DZ ČR 2023 a vycházejí z předchozí analýzy současného stavu a vyhodnocení plnění předchozího DZ KHK 2020. K dosažení deklarovaného cíle jsou stanovena následující opatření:

Opatření 2.10.1.1 Podpora základního uměleckého vzdělávání

Cílem opatření je udržet vysoký podíl zapojení dětí z věkové skupiny 6-18 let do činnosti ZUŠ a nabídku uměleckého vzdělávání napříč regionem.

- *Klíčová aktivita 2.10.1.1.1 Sledování naplňování kapacit ZUŠ a podílu počtu žáků ZUŠ na věkové skupině 6-18 let, podporovat reciproční výměnu nenaplněných kapacit mezi jednotlivými ZUŠ (metodická podpora k zápisům změn kapacit škol do RŠŠZ)*

Pravidelný monitoring a analýza statistických výstupů z výkonového výkaznictví, údajů o demografickém vývoji, analyzovat ekonomické, organizační a kvalitativní podmínky základního uměleckého vzdělávání.

- *Klíčová aktivita 2.10.1.1.2 Metodická podpora ředitelů a zřizovatelů škol zaměřená na kompetence zřizovatele vůči škole a na zajištění efektivního, systémového řízení škol, snižování administrativní zátěže škol apod.*

Poskytování metodické pomoci přímou formou a prostřednictvím Školského informačního portálu Královéhradeckého kraje.

Opatření 2.10.1.2 Zvyšování kvality výuky v ZUŠ

Cílem opatření je prostřednictvím základního uměleckého vzdělávání podpořit žáky v motivaci k celoživotnímu vzdělávání, připravit tento segment vzdělávání na změny, které přinese plánovaná revize RVP vzhledem k novým kompetencím žáků.

- *Klíčová aktivita 2.10.1.2.1 Vytváření podmínek pro modernizaci výuky směrem ke klíčovým kompetencím, rovnému přístupu ke vzdělávání, digitalizaci, formativnímu hodnocení a podpoře žáků v jejich motivaci k celoživotnímu vzdělávání*

Prostřednictvím aktualizované nabídky kurzů DVPP v oblasti základního uměleckého vzdělávání přispět k zvýšení kompetencí pedagogů v uvedených oblastech

- *Klíčová aktivita 2.10.1.2.2 Zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v ZUŠ a dalších aktérů ke vzdělávání dětí z odlišného sociokulturního prostředí*

Aktualizovaná nabídka kurzů DVPP zaměřená na nástroje individualizovaného základního uměleckého vzdělávání a postupy pro práci s dětmi z odlišného sociokulturního prostředí. Vyhlášení krajských dotačních programů v oblastech vzdělávání, kultury a volnočasových aktivitách.

2.10.2 Jazykové vzdělávání (vzdělávání v jazykových školách)

Jazykové vzdělávání sledované prostřednictvím resortního statistického výkazu S18-01 o jazykové škole na území KHK poskytují **dvě jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky** zapsané v RŠSZ (jedna zřizovaná KHK), které mají možnost realizovat základní, střední, konverzační, speciální kurzy a přípravné kurzy ke státním jazykovým zkouškám. Z nabízených možností je ze strany veřejnosti zájem pouze o speciální kurzy a přípravné kurzy ke státním jazykovým zkouškám.

Vzhledem k široké nabídce bakalářských oborů na vysokých školách se nevzdělávají v těchto jazykových školách ani žáci v jednoletých pomaturitních jazykových kurzech (podle vyhlášky č. 19/2014 Sb., o zápisu vzdělávacích institucí do seznamu vedeného pro účely státní sociální podpory a důchodového pojištění a o studiu v jednoletých kurzech cizích jazyků s denní výukou.

Nejvyšší povolený počet žáků (kapacita) v jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky dlouhodobě vysoce přesahuje počty žáků těchto škol, proto nadále nebude podporováno rozšiřování kapacit ani zápis nových jazykových škol do RŠSZ. V kraji působí též další vzdělávací instituce, které poskytují jazykové vzdělávání na komerční bázi.

Se zvyšujícím se počtem cizinců v kraji posílil význam zkoušek z českého jazyka pro cizince v těchto školách. Absolvování těchto zkoušek napomáhá rychlejšímu začleňování cizinců do společnosti a lepšímu uplatnění na trhu práce.

Rozvoji jazykového vzdělávání přispívá též výuka některých předmětů v několika základních a středních školách na území KHK v anglickém jazyce. Předpokladem tohoto způsobu vzdělávání je rozhodnutí MŠMT o povolení výuky některých předmětů v cizím jazyce.

Významnou roli v oblasti jazykového vzdělávání plní mezinárodní aktivity škol, včetně výměnných pobytů. Touto formou se nejen zlepšují jazykové kompetence žáků, ale výrazně je ovlivněna i motivace žáků k dalšímu studiu jazyků. To ve svém důsledku vede k rozšířeným možnostem dalšího studia či lepšímu uplatnění budoucích absolventů na trhu práce.

Opatření ke vzdělávání žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je uvedeno v kapitole 2.6.3 Žáci s nárokem na poskytování jazykové přípravy.

Opatření 2.10.2.1 - Posílení jazykových kompetencí žáků a pedagogů

Stále rostoucího významu nejen ve vzdělávání nabývá znalost cizích jazyků, a to jak u žáků, tak i pedagogických pracovníků. Jedná se o schopnost praktického využití jazykových kompetencí v konkrétních situacích, ale i znalost základních odborných výrazů používaných v daném odvětví.

- *Klíčová aktivita 2.10.2.1.1 - Posílení jazykových kompetencí žáků a pedagogických pracovníků*

V maximální možné míře budou využívány zahraniční stáže žáků pedagogických pracovníků škol, jejichž cílem je mj. posílení jazykových kompetencí.

2.10.3 Školská zařízení pro zájmové vzdělávání

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, zejména ve střediscích volného času, školních družinách a školních klubech. Jde o nedílnou složku celoživotního učení, které umožňuje přechody mezi vzděláváním a zaměstnáním.

Popis cíle

Cílem opatření je podpora, rozšíření a zkvalitnění nabídky volnočasových a vybraných cílených aktivit ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání (především střediscích volného času, dále také jen „SVČ“) a neziskových organizacích určených pro organizované nebo neorganizované děti a mládež, odborná příprava a vzdělávání pracovníků s dětmi a mládeží, dále vytváření podmínek pro rozvoj neformálního vzdělávání, rozvoj dobrovolnictví a dobrovolné práce s dětmi a mládeží a mezinárodní spolupráce dětí a mládeže.

Zdůvodnění potřeby

Kraj si plně uvědomuje potřebu nabídky volnočasových aktivit, kdy kroužky organizované SVČ mohou žáky nasměrovat k jejich budoucí profesi, pomáhají budovat týmovost i přátelství mezi dětmi z nejrůznějších sociálních skupin a podporují jejich zdravou soutěživost.

Všechny druhy školských zařízení pro zájmové vzdělávání zajišťují zásadní složku v rozvoji dítěte/žáka. Jestliže má dle DZ ČR 2023 dojít v dohledné době k užšímu propojení formálního a zájmového vzdělávání, pak je rozšiřování nebo zkvalitňování nabídky aktivit i pedagogických dovedností aktérů nezbytné.

Současný stav a jeho analýza

Síť středisek volného času v našem kraji považujeme za plně dostačující. Tradičně byla tato školská zařízení financována v rámci objemu odvozeného od počtu potenciálních klientů, který byl tvořen počtem žáků základních a středních škol a studentů VOŠ v našem kraji. V důsledku úprav vyhlášky č. 310/2018 Sb., o krajských normativních, v platném znění je kritérium dělení výkonů rozšířeno ještě o děti v MŠ. Na celkovém disponibilním objemu prostředků pro SVČ to však nic nemění.

V případě školních družin se změnil způsob financování přímé pedagogické činnosti přímo MŠMT na základě organizační struktury – počtu oddělení, nikoliv per capita z normativů krajských úřadů. Souběžně byly v právních předpisech přesněji formulovány podmínky pravidelné denní docházky. Tento způsob financování umožňuje uvolňování pravidel pro zvyšování kapacit školských zařízení pro zájmové vzdělávání (viz kapitola 2.1)

Vyhodnocení – hlavní témata pro další řešení vyplývající z hodnocení stavu plnění DZ KHK 2020

Původní opatření byla formulována ke zkvalitnění podmínek pro rozvoj dětí a žáků v zájmovém vzdělávání a mimoškolních aktivitách. KHK tedy poskytoval finanční prostředky školským zařízením pro zájmové vzdělávání formou dotačních programů, individuálních dotací a mimořádných účelových příspěvků (včetně podpory nových technologií a digitalizace) a prostřednictvím své příspěvkové organizace KKIVI nabízel vzdělávací programy pro pedagogy v oblasti zájmového vzdělávání. Tato opatření již nepovažujeme za nutné vyčleňovat vzhledem k přiblížování formálního a neformálního vzdělávání a vzhledem k tomu, že zejména školní družiny a školní kluby jsou zařízení, jejich činnost vykonávají právní subjekty obvykle spolu s činností základní školy.

Jako priorita je stanoveno především udržení a zlepšení financování činnosti již existujících SVČ a jejich pracovišť, nikoliv navyšování aktivit a s tím spojeného rozdrobení disponibilních zdrojů.

Opatření 2.10.3.1 Podpora školských zařízení pro zájmové vzdělávání

Cílem opatření je podpora stávajících SVČ se zaměřením na různorodost nabízených kroužků a aktivit spolu s maximálním zapojením dětí v dané lokalitě.

Klíčové aktivity:

- *Klíčová aktivita 2.10.3.1.1* Udržení stávajícího počtu SVČ s cílem zabezpečit jejich financování
- *Klíčová aktivita 2.10.3.1.2* Dotační program Regionální soutěže a přehlídky pro děti a mládež
Vypsání DP s cílem podpořit školská zařízení v kraji.

2.10.4 Nadaní a talentovaní (mimo školu)

Popis cíle

Cílem je podpora aktivních žáků, kteří se mnohdy nad rámec výuky zajímají o určité předměty, a která vrcholí jejich účastí v soutěžích. Tyto soutěže a přehlídky v oborovém vzdělávání jsou určeny pro žáky základních a středních škol a jsou realizovány v souladu s vyhláškou č. 55/2005 Sb., o podmínkách organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Zdůvodnění potřeby

Podporovat a rozvíjet aktivní a talentované žáky považuje kraj za jednu ze svých priorit a přispívá k tomu i propojováním aktivit ZŠ a SŠ s Univerzitou Hradec Králové. Žáci, kteří se aktivně zapojují do nejrůznějších soutěží v sobě pěstují zdravou soutěživost, rozšiřují si poznatky o daném oboru a tyto poznatky poté zúročí při přijímacích zkouškách na školu vyššího stupně. Pěstovat soudržnost a týmovou spolupráci, která vzniká i při slavnostním setkání medailistů kol oborových a odborných soutěží.

Současný stav a jeho analýza

KHK přistupuje k podpoře soutěží tím způsobem, že každoročně žádá MŠMT o finanční podporu v dotačním programu s názvem Podpora okresních a krajských kol oborových soutěží a zároveň se kraj nemalou měrou i finančně spolupodílí na realizaci těchto soutěží. Organizováním soutěží je pověřena příspěvková organizace KKIVI. Bližší informace o jednotlivých soutěžích, jejich kategoriích, způsobu přihlašování a postupu do jednotlivých kol lze získat na www.kkivi.cz. Zadání a řešení školních kol soutěží kraj zveřejňuje prostřednictvím zabezpečených stránek na svém webu [Vstup do neveřejné části webu | Královéhradecký kraj \(khk.cz\)](#). Vítěze a medailisty okresních, krajských a ústředních kol soutěží KHK za jejich snahu a příkladnost oceňuje při setkání, které se koná 1x ročně po vyhodnocení všech soutěží. Při této akci se mají ocenění možnost setkat s představiteli svého kraje a zároveň i obdržet finanční voucher za svou dobrou práci. Zároveň byla zavedena i tradice shodného ocenění u žáků SŠ za jejich medailové umístění v odborných soutěžích, kdy svou účastí v těchto soutěžích prohlubují svou připravenost do profesního života.

KHK též každoročně vyhlašuje dotační program s názvem Regionální soutěže a přehlídky pro děti a mládež v KHK. Podporovány jsou zejména soutěže s víceletou tradicí, které volně navazují na soutěže podporované MŠMT. Pořadatelé těchto soutěží jsou školy a školská zařízení KHK.

Vedle těchto soutěží se žáci škol z KHK účastní i dalších soutěží pořádaných jinými vyhlášovateli. Informace o těchto dalších soutěžích jsou zveřejňovány na Školském informačním portálu Královéhradeckého kraje.

Vyhodnocení – hlavní témata pro další řešení vyplývající z hodnocení stavu plnění DZ KHK 2020

V předchozím DZ KHK jsme se zavázali k prohloubení spolupráce s organizacemi působícími v oblasti volnočasových aktivit a k poskytování finančních prostředků (včetně jejich navyšování) formou dotačních programů, individuálních dotací a mimořádných účelových příspěvků. Toto se podařilo naplnit. Avizovaná koncepce sportu a volnočasových aktivit byla transformována do koncepce sportu a aktuálně se připravuje.

Opatření 2.10.4.1 Kontinuita pořádání okresních a krajských kol oborových soutěží

Cílem opatření je vypsání a finanční pokrytí dotačního programu určeného pro pořádání regionálních soutěží s důrazem na zachování podpory těch soutěží, jejichž pořadateli jsou školy a školská zařízení kraje.

- *Klíčová aktivita 2.10.4.1.1 získání dotace z MŠMT pro pořádání okresních a krajských kol okresních a krajských soutěží v jejich vydefinovaných kategoriích*

Pravidelný monitoring a analýza statistických a ekonomických výstupů získaných z podkladů MŠMT, KÚ a KKIVI.

Opatření 2.10.4.2 Vypsání dotačního programu s označením xxSMR19

Cílem opatření je zachování kontinuity dotačního programu s označením SMR19, který je určen pro pořádání regionálních soutěží.

- *Klíčová aktivita 2.10.4.1.1 zabezpečení finančního pokrytí a vypsání dotačního programu*

Pravidelný monitoring a analýza statistických a ekonomických výstupů získaných z podkladů KÚ, sledování počtu dětí zapojených do pořádaných soutěží.

2.10.5 Sport a tělovýchova

Popis cíle

Vytvářet, podporovat a rozvíjet podmínky pro pohybové a sportovní aktivity zejména dětí a mládeže, podporovat dostupnost pohybových aktivit na úrovni škol i v rámci činnosti sportovních organizací v době mimo vyučování a podpořit tak tělesnou zdatnost obyvatel KHK.

Zdůvodnění potřebnosti

Odborná veřejnost dlouhodobě upozorňuje na nedostatečnou pohybovou aktivitu jak dětské, tak dospělé populace. Tento stav významně zhoršuje fyzickou zdatnost obyvatel a pohybovou gramotnost dětí a mládeže. Jak vyplývá z tematické zprávy České školní inspekce „Tělesná zdatnost žáků na základních a středních školách“ publikované v roce 2023 je patrný dlouhodobý pokles tělesné zdatnosti žáků, významné zvýšení podílu dětí s nadváhou či obezitou vč. nízké pohybové aktivity dětí.

Současný stav a jeho analýza

Problematika sportu je v KHK řešena dlouhodobě od jeho vzniku v roce 2001. Komplexní šetření zaměřené na oblast sportu a pohybových aktivit na všech úrovních v Královéhradeckém kraji či ČR nebylo realizováno. KHK v současné době připravuje a zpracovává Plán rozvoje sportu v Královéhradeckém kraji 2024 – 2033 (dále také jen „Plán rozvoje sportu KHK“), který vymezí oblast podpory sportu, stanoví priority a cíle KHK v této oblasti. Jak vyplývá z dílčích výzkumů – např. nejnovějších výzkumů sítě HBSC (Health Behaviour in School-aged Children) i tematické zprávy České školní inspekce zmíněné výše, dochází k dlouhodobému snížení objemu pohybové aktivity dětí a mládeže, více než pětina populace českých dětí ve věku 11–15 let má problém s váhou, 15 % má

nadváhu a 6 % dospívajících je dokonce obézních. Dle výzkumu sítě HBSC je nejvíce obézních dětí v Královéhradeckém kraji.

Vyhodnocení

Většina cílů a opatření stanovených v DZ KHK 2020 byla splněna. V dalším období bude potřeba zaměřit se na opatření, která nebyla realizována, ale i pokračovat v realizaci osvědčených aktivit. V dalším období je nutné přijmout Plán rozvoje sportu KHK, který bude plně odpovídat požadavkům zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů a v následujících letech řešit problematiku sportu systematicky a koncepčně v souladu s tímto plánem.

Opatření

Jak již bylo uvedeno výše, KHK v současné době připravuje a zpracovává Plán rozvoje sportu KHK, který bude základním a stěžejním koncepčním dokumentem pro oblast sportu. V tomto dokumentu bude oblast sportu a pohybových aktivit podrobně analyzována a budou stanoveny priority a cíle Královéhradeckého kraje v této oblasti vč. problematiky podpory sportovních a pohybových aktivit organizovaných školami a školskými zařízeními zřizovaných KHK. V rámci dlouhodobého záměru jsou stanovena následující opatření a aktivity:

Opatření 2.10.5.1 Rozvoj sportovních a pohybových aktivit organizovaných školami a školskými zařízeními zřizovaných Královéhradeckým krajem

Cílem opatření je zmapovat a zvýšit počet sportovních a pohybových aktivit organizovaných školami a školskými zařízeními zřizovaných Královéhradeckým krajem.

- *Klíčová aktivita 2.10.5.1.1 Analýza podmínek a zmapování sportovních a pohybových aktivit organizovaných školami a školskými zařízeními zřizovaných Královéhradeckým krajem a rozvoj projektů škol a školských zařízení zřizovaných Královéhradeckým krajem zaměřených na sportovní a pohybové aktivity i pohybovou gramotnost žáků a studentů prostřednictvím mimořádných účelových příspěvků (dále také „MUP“)*

V rámci analytické části Plánu rozvoje sportu KHK proběhne také pasportizace a analýza podmínek pro realizaci tělovýchovného procesu a sportovních aktivit na školách. Následně cílenou finanční podporou kraj podpoří rozvoj pohybové gramotnosti, sportovních a pohybových aktivit žáků škol a školských zařízení zřizovaných Královéhradeckým krajem.

- *Klíčová aktivita 2.10.5.1.2 Podpora modernizace stávajících a výstavba nových sportovních zařízení u škol a školských zařízení zřizovaných Královéhradeckým krajem, otevření školních sportovních areálů mimo výuku veřejnosti*

V rámci této klíčové aktivity kraj podpoří zlepšení podmínek pro sportovní a pohybové aktivity na školách a školských zařízeních vč. využití sportovních areálů pro širokou veřejnost.

Opatření 2.10.5.2 Podpora činnosti a aktivit sportovních organizací zejména NNO včetně jejich spolupráce se školami a školskými zařízeními

Cílem opatření je podpořit pohybovou gramotnost a dostupnost pohybových aktivit pro děti a mládež v době mimo vyučování prostřednictvím podpory sportovních organizací.

- *Klíčová aktivita 2.10.5.2.1 Analýza prostředí pro realizaci aktivit komunálního charakteru a analýza podmínek pro realizaci sportovních aktivit spolků a dalších sportovních organizací v KHK*

V rámci Plánu rozvoje sportu KHK bude podrobně analyzována oblast sportu a budou stanoveny priority a cíle KHK v této oblasti.

- *Klíčová aktivita 2.10.5.2.2 Každoroční vyhlašování krajských dotačních programů na podporu oblasti sporu a podpora významných projektů formou individuálních dotací vč. navýšení alokovaných finančních prostředků*

Cílenou finanční podporou prostřednictvím krajských dotačních programů a individuálních dotací KHK podpoří činnost a aktivity sportovních organizací vč. nového zaměření také na spolupráci se školami a školskými zařízeními.

- *Klíčová aktivita 2.10.5.2.3 Organizace oceňování dobrovolníků pracujících s dětmi a mládeží Zlatá koruna KHK, spolupráce s krajskými články sportovních organizací*

Oceňování dobrovolníků dlouhodobě pracujících s dětmi a mládeží patří k důležité části podpory činnosti sportovních organizací. Rozvoj spolupráce s důležitými aktéry působícími v oblasti sportu vč. spolupráce na organizování a realizaci celokrajské konference ke sportu prohloubí vztahy mezi krajem a sportovním prostředím.

2.10.6 Podpora rozvoje vzdělávání

Popis cíle

Podpora rozvoje vzdělávání prostřednictvím nabídky prakticky zaměřených podpůrných vzdělávacích aktivit v oborech/tématech, o které primárně žáci středních škol (a žáci vyšších ročníků základních škol) projevují zájem nebo o ně evidují poptávku střední školy od svých žáků. Prostřednictvím nabízených workshopů, seminářů a dalších činností probíhající zážitkovým, projektovým způsobem na různá témata je i doplňovat a rozšiřovat výuku na školách.

Zdůvodnění potřebnosti

Královéhradecký kraj dlouhodobě cílí na rozvoj potenciálu každého žáka a snaží se umožnit žákům využít vlastní potenciál k rozvoji jejich kompetencí s cílem zlepšit znalosti a uplatnit získané dovednosti při dalším studiu i běžném životě, při rozhodování o dalším studiu, zaměstnání apod. Snahou je umožnění zapojení se do mimoškolních aktivit i žákům, kteří nemají k podobnému typu vzdělávání a činností přístup, i v jiných aktivitách, než se běžně učí v předmětech ve školách nebo v aktivitách, které ve školách nejsou řešeny do požadované hloubky.

Opatření 2.10.6.1. Podpora žáků v prohlubování vzdělávání

Cílem opatření je nabídnout žákům možnost využít vlastní potenciál k rozvoji vlastních kompetencí s cílem zlepšovat znalosti a uplatňovat získané dovednosti při dalším studiu i běžném životě, při rozhodování o dalším studiu, zaměstnání apod.

- *Klíčová aktivita 2.10.6.1.1 Realizace prakticky zaměřených podpůrných vzdělávacích aktivit pro žáky*

Realizace prakticky zaměřených podpůrných vzdělávacích aktivit v oborech/tématech, o které primárně žáci středních škol (a žáci vyšších ročníků základních škol) projevují zájem nebo o ně evidují poptávku střední školy od svých žáků a které ve školách nejsou řešeny do požadované hloubky.

2.11 Systémová podpora a řízení škol

Popis cíle

Cílem opatření je poskytovat regionální metodickou podporu všem školám a školským zařízením i zřizovatelům na území KHK v segmentu předškolního, základního, základního uměleckého vzdělávání, zájmového vzdělávání a školního stravování.

Zdůvodnění potřeby

Ze studie České školství v mapách: Prostorová analýza podmínek, průběhu a výsledků předškolního, základního a středního vzdělávání, kterou vydala Česká školní inspekce v květnu 2022 a která se zabývá nejdůležitějšími charakteristikami české vzdělávací soustavy na úrovni okresů, vyplývá, že za jeden z problémů pro výkon ředitelské profese považuje vedení škol nedostatečnou podporu ze strany školského systému. Více než polovina ředitelů upozorňuje na administrativní zátěž, která jim ubírá čas na pedagogické směřování školy. Krajský úřad je zřizovatelem škol pouze v segmentu středního a speciálního školství. Odbor školství však v rámci své činnosti poskytuje podporu všem školám a zřizovatelům v regionu.

Současný stav a jeho analýza

Odbor školství poskytuje metodickou podporu vedení škol i zřizovatelům formou přímé podpory (telefonní, písemné i osobní) a zveřejňováním informací na informačním portále. Zde jsou k dispozici aktuální informace z oblasti legislativy, dotačních možností, nabídky pedagogických materiálů a programů atd. Zveřejněny jsou zde i vlastní metodické materiály včetně vzorů. Velmi využívaná je Burza pracovních míst ve školství KHK, která je součástí ŠIP. Odbor školství organizuje porady vedoucích odborů školství ORP, dále se účastní porad ředitelů škol organizovaných ORP i Místními akčními plány rozvoje vzdělávání (dále také „MAP“), poskytuje metodickou pomoc v rámci porad s tajemníky a starosty obcí i prostřednictvím vzdělávacích zařízení.

V období do konce června 2029 bude poskytovat systémovou podporu ředitelům a ředitelkám škol a jejich zřizovatelům Projekt Střední článek podpory (dále také „PSČP“).

Opatření 2.11.1. regionální podpora vedení škol a zřizovatelů

- *Klíčová aktivita 2.11.1.1. Metodická podpora zřizovatelům a vedení škol (MŠ, ZŠ, ZUŠ, zájmové vzdělávání, ŠJ)*
- *Klíčová aktivita 2.11.1.2. Spolupráce škol, výměna zkušeností a koordinace aktivit*

2.12 Školská poradenská zařízení

Popis cíle

Zajištění a případný další rozvoj dostupnosti a kvality služeb poskytovaných ve školských poradenských zařízeních.

Zdůvodnění potřeby

Školská poradenská zařízení jsou významným partnerem při řešení celé řady problémů, které v současné době rezonují v rámci našeho školského systému a jejichž účinné řešení znamená pro stát nezanedbatelný sociální i ekonomický profit. Jedná se zejména o problémy související se zajištěním kvalitního inkluzivního vzdělávání, smysluplného kariérového poradenství a s nimi souvisejícího snížení míry předčasných odchodů ve vzdělávání.

Dobře fungující školský poradenský systém může dětem a dospívajícím významně pomoci nejen při zvládnutí náročných situací, do nichž se dostávají, ale včasnou univerzální školní prevencí založenou na rozvoji sociálních a emočních kompetencí (selfawareness, selfmanagement, social awareness, relationship skills) jim i předcházet.

Současný stav a jeho analýza

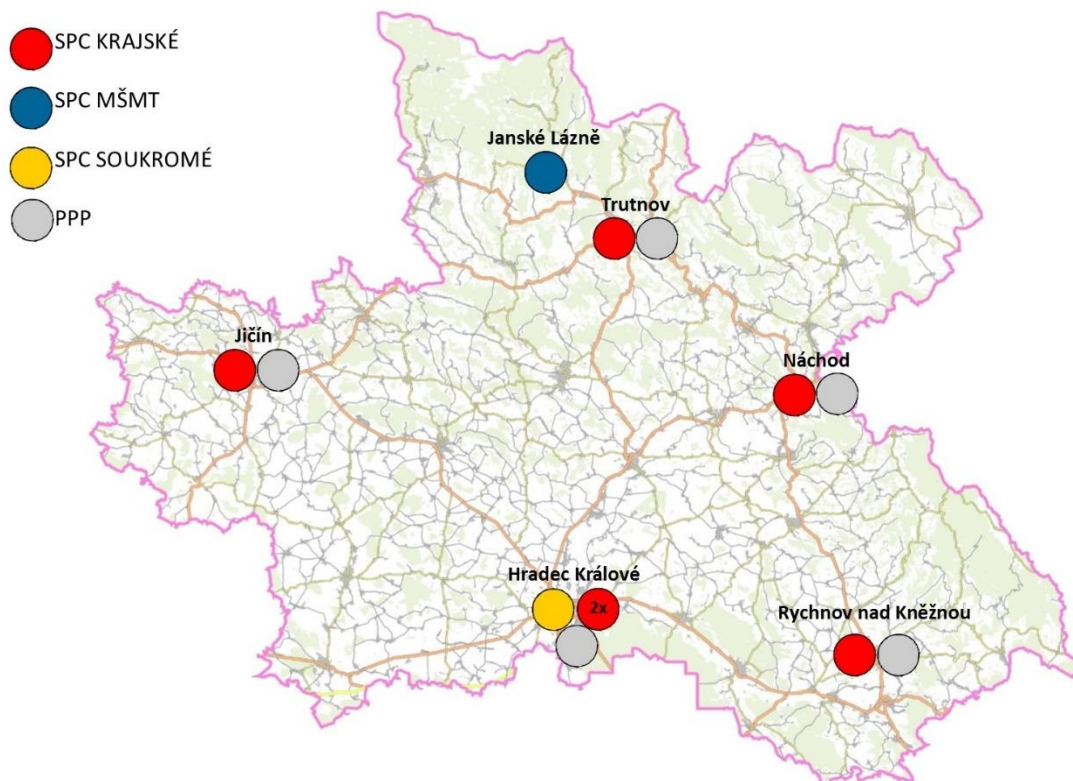
Na území Královéhradeckého kraje působí aktuálně 10 školských poradenských zařízení, z nichž 8 je zřizováno Královéhradeckým krajem a 2 jinými zřizovateli. 5 pracovišť má v KHK pedagogicko-psychologická poradna a dále zde poskytují svoje služby speciálně pedagogická centra, která jsou umístěna rovnoměrně v rámci kraje. V každém okrese pracuje centrum pro vady řeči, mentální postižení a autismus. Dále jsou zde poskytovány služby pro klienty se sluchovým, zrakovým i tělesným postižením. Dvě centra zřizují jiné subjekty než kraj (1x privátní sektor a 1x MŠMT).

Pravděpodobně v důsledku zásadních problémů, jimž v posledních letech čelí nejen česká společnost, ale i lidstvo obecně, dochází v populaci k masivnímu nárůstu psychických obtíží. Zasažena je nejen skupina dospělých, ale významnou měrou i skupina dětí a mladistvých.

V návaznosti na výše uvedené neustále roste poptávka po poradenských službách, která není saturována dostatkem odborných kapacit. S nedostatečnou dostupností odborných psychologických a speciálně pedagogických služeb se potýkají všechny dotčené resorty, tj. jak resort zdravotnictví, tak resorty sociálních služeb i školství. Dostupnost dětské psychiatrické péče je nejen v našem regionu, ale i v rámci celé České republiky hluboko pod evropským standardem.

Školská poradenská zařízení by v následujícím období měla více zaměřovat svou činnost na přímé sledování úspěšnosti vzdělávání žáka ve škole. Při doporučení ke vzdělávání žáka budou školská poradenská zařízení vždy primárně posuzovat optimální podmínky pro osobnostní rozvoj a efektivní vzdělávání konkrétního žáka, s cílem aby bylo zajištěno kvalitní vzdělávání žáků jak běžných, tak ve „speciálních školách“ (školy zřízené dle § 16 odst. 9 ŠZ).

Obrázek 3: Mapa školských poradenských zařízení v KHK dle míst poskytovaných služeb

Zdroj: KÚ KHK

Z hlediska personálního obsazení školských poradenských zařízení může být zajímavé i srovnání s celorepublikovými čísly, která bohužel ukazují na významnou poddimenzovanost celého systému v Královéhradeckém kraji.

Tabulka 17: Porovnání počtu odborných pracovníků PPP

	Psycholog	Speciální pedagog	Počet klientů PPP	Klientů na pracovníka	Rozdíl vůči průměru ČR
Hlavní město Praha	111,0	44,5	31 845	204	25,1
Středočeský kraj	45,5	54,0	21 431	215	14,1
Jihočeský kraj	21,4	25,2	15 437	331	- 102,0
Plzeňský kraj	22,6	23,5	13 578	295	- 65,9
Karlovarský kraj	10,0	17,0	6 088	225	4,1
Ústecký kraj	18,2	43,6	11 551	187	42,1
Liberecký kraj	12,0	21,6	9 696	289	- 59,9
Královéhradecký kraj	19,6	23,0	11 208	263	- 33,9
Pardubický kraj	18,5	17,8	8 256	227	2,1
kraj Vysočina	23,3	19,0	8 514	201	28,1
Jihomoravský kraj	74,0	55,8	24 722	190	39,1
Olomoucký kraj	29,0	26,5	12 424	224	5,1
Zlínský kraj	25,6	26,4	17 743	341	- 112
Moravskoslezský kraj	47,2	46,1	18 776	201	28,1
Celkem	477,9	444,0	211 269	229	-

Zdroj: MŠMT

Tabulka 18: Porovnání počtu odborných pracovníků SPC

	Psycholog	Speciální pedagog	Počet klientů SPC	Klientů na pracovníka	Rozdíl vůči průměru ČR
Hlavní město Praha	21,6	64,7	8 379	97	41,7
Středočeský kraj	17,0	38,0	6 441	117	21,7
Jihočeský kraj	7,6	24,5	4 313	134	4,7
Plzeňský kraj	5,8	22,1	5 020	180	- 41,3
Karlovarský kraj	2,3	14,8	1 811	106	32,7
Ústecký kraj	11,6	45,9	10 926	190	- 51,3
Liberecký kraj	4,6	21,2	3 160	122	16,7
Královéhradecký kraj	11,4	30,3	6 522	156	- 17,3
Pardubický kraj	2,3	20,5	2 762	121	17,7
kraj Vysočina	8,1	23,7	4 797	151	- 12,3
Jihomoravský kraj	21,9	59,3	8 518	105	33,7
Olomoucký kraj	15,8	38,2	11 051	205	- 66,3
Zlínský kraj	7,1	33,6	5 131	126	12,7
Moravskoslezský kraj	20,0	59,0	11 716	148	- 9,3
Celkem	157,0	495,8	9 0547	139	-

Zdroj: MŠMT

Opatření 2.12.1 Zkvalitnění poradenského systému

- Klíčová aktivita 2.12.1.1 Zajistit finančně personální posílení kapacit ŠPZ tak, aby mohl být postupně vyrovnán stávající deficit a personální pokrytí služeb ŠPZ se dostalo alespoň na úroveň republikového průměru*

Změna počtu odborných pracovníků ŠPZ by měla umožnit zajištění podpory a poskytování poradenských služeb školám zejména hlavního vzdělávací proudu dle novely školského zákona příslušně prováděcí vyhlášky.
- Klíčová aktivita 2.12.1.2. Zajistit maximální efektivitu poskytovaných poradenských služeb prostřednictvím významného posílení síťování, vzájemné spolupráce a koordinace mezi všemi školskými poradenskými zařízeními působícími na území KHK, zejména těmi, která jsou přímo zřizována Královéhradeckým krajem*
- Klíčová aktivita 2.12.1.3. Vytvoření platformy vedoucích pracovníků školských poradenských zařízení působících na území Královéhradeckého kraje, která bude sledovat zejména tyto cíle:*

 - o posílit vzájemnou informovanost o personálním složení, aktivitách a aktuálních problémech jednotlivých zařízení,
 - o na základě rozvíjení dobrých kolegiálních vztahů významně posílit ochotu všech akterů ke vzájemné spolupráci při poskytování poradenských služeb na území kraje,
 - o poskytnout prostor pro výměnu zkušeností a sdílení dobré praxe a významně tak přispět k dalšímu zkvalitňování poskytovaných poradenských služeb,
 - o koordinovat a tím následně zefektivnit vzdělávání a seberozvoj odborných pracovníků ŠPZ (společné vzdělávání).

2.13 Kariérové poradenství ve školách

Popis cíle

Kariérové poradenství představuje klíčové téma, které je provázáno se všemi oblastmi vzdělávání a prostupuje všemi jeho stupni. Zahrnuje v sobě diagnostiku a sebepoznání, vzdělávání, poskytování informací a komplexní poradenství. Hlavním cílem kariérového poradenství ve školách v Královéhradeckém kraji je motivovat a poskytovat poradenství při rozhodování v otázkách vzdělávání, volbě zaměstnání a profesní přípravy, ale i identifikovat talent/nadání a podporovat další rozvoj klíčových kompetencí a dovedností. Neméně důležitým cílem je systematicky a z dlouhodobého hlediska na všech školách všech zřizovatelů kariérové poradenství rozvíjet tak, aby žáci byli připraveni na různé životní události a vlastní kariérní dráhu. Oborová vzdělávací struktura bude flexibilnější a absolventi budou lépe odpovídat požadavkům trhu práce. Každá škola v Královéhradeckém kraji by měla mít vlastního koordinátora kariérového poradenství, který by zaštiťoval koordinaci podpůrných služeb, které škola svým žákům poskytuje. Kariérové poradenství by mělo být provázáno s celou vzdělávací a výchovnou činností školy a na jeho realizaci by se měli spolupodílet všichni pedagogové školy, čímž se zvýší i celková úroveň poskytovaného poradenství.

Zdůvodnění potřeby

V rámci Královéhradeckého kraje kvalitní a systematicky praktikované kariérové poradenství ve školách významně napomůže snižovat míru předčasných odchodů ze vzdělávání i tzv. „oborovou turistiku“, tj. časté přechody mezi obory, které bývají způsobené zkreslenými představami o jednotlivých oborech, kariérních možnostech a budoucím uplatnění. Stejně tak se může významně projevit na zvýšené spolupráci zaměstnavatelů se základními a středními školami. V neposlední řadě může ve velké míře přispět ke snížení plýtvání potenciálu každého žáka a napomoci řešit především problémové žáky.

Současný stav a jeho analýza

Kariérové poradenství v rámci Královéhradeckého kraje začíná být společností vnímáno jako služba potřebná nejen pro žáky samotné, ale i v širším spektru. Na všech školách je kariérové poradenství řešeno, nicméně ne na všech školách je prioritní oblastí. Přístup a úroveň poskytování poradenství ve školách je různá. Koordinovaný přístup a komplexní diagnostika profesních a osobnostních charakteristik a preferencí žáků ve většině škol nadále chybí. Na základních a středních školách se minimálně jeden odborný pedagogický pracovník zabývá kariérovým poradenstvím, ve většině případů se jedná o pozici výchovného poradce. Oblast kariérového poradenství je podporována z mnoha dalších zdrojů různými organizacemi. Školská poradenská zařízení poskytují mj. i informační a poradenské činnosti, které napomáhají při volbě vhodného vzdělávání žáků a studentů a přípravě na budoucí povolání. Poskytování kariérového poradenství však není jejich prioritní činností.

K největšímu posunu, zvýšení úrovně a systematictější práci s kariérovým poradenstvím ve školách došlo během doby realizace projektů KAP I a I-KAP I v letech 2018 - 2023. V rámci projektu I-KAP II byl v oblasti metodické podpory pro školní kariérové poradce vyškolen personál na 15 školách. Dále probíhalo navazující vzdělávání pro kariérové poradce na školách v regionu prostřednictvím workshopů, supervizí a dalších aktivit. Prostřednictvím spolupráce se sociálními partnery průběžně docházelo k hlubšímu provázání kariérového poradenství s potřebami trhu práce a organizací setkávání výchovných poradců, zástupců zaměstnavatelů aj. Prostřednictvím realizace projektu I-DZ bude tento rozvoj nadále pokračovat, a to proškolením dalších škol s cílem zapojit maximální počet škol všech zřizovatelů v Královéhradeckém kraji a poskytovat metodickou podporu pracovníkům škol i nabízet maximální informační servis. Bude podporována systematická podpora vzdělávání pedagogů s důrazem na zlepšení práce s nadanými a žáky se SVP.

Velkou překážkou pro poskytování kvalitního kariérového poradenství nadále zůstává chybějící podpora v zákoně. Bez legislativní úpravy týkající se povinných pozic ŠPP a bez legislativního ukotvení pozice kariérového poradce není možné tento cíl plně, plošně a dlouhodobě naplňovat.

Opatření 2.13.1 Rozvoj kariérového poradenství na všech školách všech zřizovatelů

- *Klíčová aktivita 2.13.1.1 Podporovat vzdělávání kariérových poradců, sdílení dobré praxe*

Realizace mentorského a partnerského programu v rámci projektu I-DZ; podpora genderově senzitivního kariérového poradenství, okresní kariérové dny, kulaté stoly se vzdělávacími akcemi; veletrhy kariérového poradenství, projektové dny na SŠ.

- *Klíčová aktivita 2.13.1.2 Podporovat systém vzdělávání pro pedagogické pracovníky*

Realizace mentorského a partnerského programu v rámci projektu I-DZ; Podpora škol a školských poradenských zařízení formou jednotkových nákladů – školní kariérový poradce; personální podpora (kariérový poradce); nabídka jednorázových vzdělávacích aktivit.

- *Klíčová aktivita 2.13.1.3 Podporovat opatření prevence předčasných odchodů ze vzdělávání*

Workshopy, osvětové akce, práce s žáky a třídními kolektivy, metodické vedení pedagogů.

Opatření 2.13.2 Systémové provádění kariérového poradenství s důrazem na individualitu každého žáka, jeho silné a slabé stránky

- *Klíčová aktivita 2.13.2.1 Provázat kariérové poradenství s potřebami trhu práce, spolupráce se sociálními partnery při organizaci setkávání výchovných poradců, zástupců zaměstnavatelů*

Veletrhy kariérového poradenství; okresní kariérové dny; projektové dny na SŠ.

- *Klíčová aktivita 2.13.2.2 Posilování digitálních kompetencí a jejich užívání pedagogickými pracovníky a kariérovými poradci*

Podpora škol v kontextu digitalizace; vzdělávání kariérových poradců.

- *Klíčová aktivita 2.13.2.3 Spolupráce mezi aktéry ve vzdělávání (ZŠ – SŠ, SŠ – VŠ, zaměstnavatelé a další)*

Okresní kariérové dny, kulaté stoly se vzdělávacími akcemi; veletrhy kariérového poradenství, projektové dny na SŠ.

Opatření 2.13.3 Podpora rovných příležitostí, nadaných a mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů a zkvalitnění poradenského systému

- *Klíčová aktivita 2.13.3.1 Vytvářet podmínky pro včasnou identifikaci a diagnostiku nadaných a mimořádně nadaných dětí a žáků*
- *Klíčová aktivita 2.13.3.2 Podporovat profesní rozvoj a vzdělávání pedagogů s důrazem na práci se žáky se SVP a nadané*
- *Klíčová aktivita 2.13.3.3 Podporovat efektivní práci školských poradenských zařízení, sjednotit jejich postupy v rámci poskytování poradenských služeb s využitím pravidelných setkávání jejich odborných pracovníků*

2.14 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj

Současný stav a jeho analýza

Královéhradecký kraj při rozvoji vzdělávání pro udržitelnost vychází z národních a mezinárodních doporučení a závazků (např. zákon č. 123/1998 Sb., Strategický rámec ČR 2030, Strategie rozvoje vzdělávání 2030+, Dlouhodobý záměr vzdělávání ČR 2023-2027, Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016–2025, rámec kompetencí pro udržitelnost EU – GreenComp, doporučení UNESCO „ESD for 2030 (Vzdělávání pro udržitelnost: K dosažení cílů udržitelného rozvoje)“ a z dlouhodobé tradice rozvoje environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále také „EVVO“) v krajích (vyjádřené např. krajskými Koncepcemi environmentálního vzdělávání od roku 2002 a krajským systémem koordinace a podpory environmentálního vzdělávání). Obsahově jsou trendy ve vzdělávání pro udržitelnost vyjádřeny důrazem na propojování lokální a globální perspektivy (místně zakotvené učení), propojování environmentálních a socioekonomických témat (nadoborovost), metodicky na participativní přístupy (projektová výuka, servisní učení) a praktické zkušenosti (výuka venku).

Kraj pojímá vzdělávání pro udržitelnost jako zásadní průřezovou prioritu procházející celým vzdělávacím systémem a celoživotním učením (= formálním i neformálním, počátečním i dalším, všeobecným i profesním vzděláváním). V období implementace Dlouhodobého záměru 2023-2027 bude podporovat metodicky, personálně i finančně posílení vzdělávání pro udržitelnost ve všech těchto oblastech s důrazem na jejich vzájemné propojování. Využije k tomu jak vlastní prostředky, tak i prostředky ze zdrojů národních, EU (např. OP JAK) a dalších. Důležitým předpokladem je spolupráce odboru školství a odboru životního prostředí a zemědělství a spolupráce aktérů aktivních ve vzdělávání pro udržitelnost a environmentálním vzdělávání – středisek ekologické výchovy, aktivních škol, měst a obcí, odborných institucí a nestátních organizací.

Cíl

Posílit vzdělávání pro udržitelnost jako zásadní průřezovou prioritu procházející celým vzdělávacím systémem a celoživotním učením.

Opatření navazující na doporučení DZ ČR 2023:

- Podporovat ředitele škol v ustavování a podpoře činnosti školních koordinátorů EVVO a využití této role pro uplatňování vzdělávání pro udržitelnost ve výuce i fungování školy, práci s průřezovými tématy a klíčovými kompetencemi dle RVP
- Zajistit vzdělávání školních koordinátorů environmentálního vzdělávání – studium k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy a systém doškolení koordinátorů směrem k vzdělávání pro udržitelnost a práci s průřezovými tématy a klíčovými kompetencemi dle RVP
- Podpořit spolupráci a sdílení mezi školními koordinátory environmentálního vzdělávání (např. vznik klubu koordinátorů EV, platformy pro sdílení)
- V oblasti vzdělávání pro udržitelnost zajistit nabídku vzdělávání a vytvořit možnosti sdílení pro další učitele a pro ředitele škol
- Podpořit uvnitř jednotlivých škol nadoborovou spolupráci týmů učitelů na vzdělávání pro udržitelnost a zavádění efektivních metodických přístupů, které jej rozvíjejí (participativní výuka, venkovní výuka, integrovaná výuka...) - formou kolegiální podpory, koučování, mentoringu
- Nabídnout středním a základním školám ucelený program zaměřený na klimatické vzdělávání pro žáky, propojený s praktickým i opatřeními ve školách a obcích (dekarbonizace a ekologicky šetrný provoz škol, modrozelená infrastruktura v obcích)
- Podpořit síťování škol pro sdílení dobré praxe – podpořit školy v zapojování do sítí rozvíjejících vzdělávání pro udržitelnost a environmentální vzdělávání – např. MRKEV a Mrkvička
- Vytvořit systém dlouhodobé podpory sítě středisek ekologické výchovy v kraji

- Motivovat školy k využití krátkodobých i pobytových programů středisek ekologické výchovy a organizací zaměřených na vzdělávání pro udržitelnost a k další vzájemné spolupráci mezi školami a středisky
- Podpořit zapojování škol do dlouhodobých celostátních programů zaměřených na vzdělávání pro udržitelnost – Škola pro udržitelný život, Ekoškola...
- Podpořit vznik a využívání pomůcek a materiálů ke vzdělávání pro udržitelnost, environmentálnímu a klimatickému vzdělávání
- Rozpracovat téma vzdělávání pro udržitelnost do strategických a koncepčních dokumentů kraje

3 Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení

Činnost školy a školského zařízení mohou vykonávat subjekty zapsané v rejstříku škol a školských zařízení, přičemž řízení o zápisu školy nebo školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení je upraveno ve školském zákoně. Zjištěný nesoulad žádosti o zápis do rejstříku škol a školských zařízení s Dlouhodobým záměrem České republiky nebo příslušného kraje je zákonným důvodem pro zamítnutí žádosti.

3.1 Předškolní vzdělávání

Do rejstříku škol a školských zařízení bude zapisováno **navýšení kapacit spádových mateřských škol, další místa poskytovaného vzdělávání, případně spádové mateřské školy nové**, pouze:

- v místech¹, kde kapacity spádových mateřských škol nedostačují k přijetí všech dětí ve věku od 3 do 6 let, nebo
- v místech, ve kterých lze vzhledem k demografickému vývoji důvodně předpokládat, že kapacity spádových mateřských škol budou v příštích pěti letech nedostatečné pro přijetí všech dětí ve věku od 3 do 6 let
- v případě reálného zájmu ze strany zákonných zástupců dětí mladších 3 let, který není možné v důsledku nedostatečných kapacit uspokojit.

Navyšování kapacit **nespádových mateřských škol, další místa poskytovaného vzdělávání, případně nové nespádové mateřské školy** budou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány pouze:

- v případě reálného zájmu zejména ze strany zákonných zástupců² dětí s bydlištěm v přiměřené dojezdové době (zohledněna budou i stanoviska dalších subjektů, např. místní samosprávy a místních spolků věnujících se vzdělávání) a zároveň budou-li v přiměřené dojezdové době kapacity nespádových mateřských škol zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, které poskytují vzdělávání obdobným způsobem, naplněné, a
- pouze v těch lokalitách³, v nichž by zápisem těchto kapacit nedošlo k meziročnímu nárůstu kapacit nespádových škol o více jak 1 % z kapacit škol spádových vedených ve školském rejstříku k 30. 9. roku, který předchází školnímu roku, v němž má nastat účinnost zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení, s výjimkou lokalit, ve kterých bude v následujících letech trvalý převis poptávky po umístění dětí do MŠ. Při tomto tempu nárůstu může docházet k postupnému navyšování kapacit nespádových škol tak, aby nebyla ohrožena soustava škol spádových a nedošlo k meziročnímu skokovému nárůstu kapacit nespádových škol, který by zapříčinil nedostatek dětí na školách spádových, a tím podstatnou mírou snížil ekonomickou efektivnost systému spádových škol. Tento nárůst zároveň představuje dostatečný prostor pro rozvoj nespádových škol.

Navyšování kapacit **mateřských škol či tříd zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona** bude možné, pokud stávající kapacity nebudou dostatečné pro vzdělávání dětí, které mají v doporučení ze školského poradenského zařízení tento způsob vzdělávání.

¹ Pojem „místo“ je neurčitý termín, který není možné blíže specifikovat z důvodů faktické různorodosti možných řešených případů a bude předmětem výkladu v jednotlivých správních řízeních o zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení (vymezen bude v závislosti na velikosti obce a dopravní obslužnosti).

² Zjišťování reálného zájmu se týká se pouze zápisu nových MŠ.

³ Pojem lokalita bude v jednotlivých správních řízeních o zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení určen na základě přiměřené dojezdové doby, a to na úrovni okresu (úroveň LAU 1), případně jako průměr dotčených okresů (okresů v přiměřené dojezdové době).

3.2 Základní vzdělávání

Vedení rejstříku škol a školských zařízení ve věci základních škol a rozhodování o příslušných žádostech je v kompetenci MŠMT a KÚ KHK se k těmto žádostem pouze vyjadřuje.

V oblasti základního vzdělávání bude do rejstříku škol a školských zařízení zapisováno **navýšení kapacit spádových základních škol, další místa poskytovaného vzdělávání, případně spádové základní školy nové** pouze:

- v místech⁴ s nedostatečnými kapacitami spádových základních škol pro přijetí celého populačního ročníku v rámci školského obvodu dané školy, nebo
- v místech, ve kterých lze vzhledem k demografickému vývoji důvodně předpokládat, že kapacity spádových základních škol budou v příštích pěti letech nedostatečné pro přijetí celého populačního ročníku v rámci školského obvodu dané školy.

Navyšování kapacit **nespádových základních škol, další místa poskytovaného vzdělávání, případně nové nespádové základní školy** budou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány pouze:

- v případě reálného zájmu zejména ze strany zákonných zástupců⁵ dětí s bydlištěm v přiměřené dojezdové době (zohledněna budou i stanoviska dalších subjektů, např. místní samosprávy a místních spolků věnujících se vzdělávání) a zároveň budou-li v přiměřené dojezdové době kapacity nespádových základních škol zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, které poskytují vzdělávání obdobným způsobem, naplněné, a
- pouze v lokalitách⁶, v nichž by zápisem těchto kapacit nedošlo k meziročnímu nárůstu kapacit nespádových škol o více jak 1 % kapacit škol spádových vedených ve školském rejstříku k 30. 9. roku, který předchází školnímu roku, v němž má nastat účinnost zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení. Při tomto tempu nárůstu může docházet k postupnému navyšování kapacit nespádových škol tak, aby nebyla ohrožena soustava škol spádových a nedošlo k meziročnímu skokovému nárůstu kapacit nespádových škol, který by zapříčinil nedostatek žáků na školách spádových, a tím podstatnou mírou snížil ekonomickou efektivnost systému spádových škol. Tento nárůst zároveň představuje dostatečný prostor pro rozvoj nespádových škol.

Navyšování kapacit **škol či tříd zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona** bude možné, pokud stávající kapacity nebudou dostatečné pro vzdělávání žáků, kteří mají v doporučení ze školského poradenského zařízení tento způsob vzdělávání.

3.3 Střední vzdělávání

V oblasti středního vzdělávání musí být struktura oborů vzdělání sladěna s dynamicky se vyvíjejícím trhem práce a vyšším podílem žáků vstupujících následně do vyššího odborného nebo vysokoškolského

⁴ Pojem „místo“ je neurčitý termín, který není možné blíže specifikovat z důvodů faktické různorodosti možných řešených případů a bude předmětem výkladu v jednotlivých správních řízeních o zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení (vymezen bude v závislosti na velikosti obce a dopravní obslužnosti).

⁵ Zjišťování reálného zájmu se týká se pouze zápisu nových ZŠ.

⁶ Pojem lokalita bude v jednotlivých správních řízeních o zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení určen na základě přiměřené dojezdové doby, a to na úrovni okresu (úroveň LAU 1), případně jako průměr dotčených okresů (okresů v přiměřené dojezdové době).

vzdělávání. Nově zařazované obory vzdělání nebo změna jejich kapacit by měla co nejlépe odpovídat předpokládanému dlouhodobému uplatnění absolventů na trhu práce a v dalším studiu.

3.3.1 Zápis nových středních škol, nových míst poskytování vzdělávání nebo navyšování kapacit středních škol (vyjma středních škol poskytujících vzdělávání v oborech vzdělání pro žáky se SVP)

- a) Vzhledem k dostačující nabídce širokého spektra oborů vzdělání středního vzdělávání nebudou v KHK do RŠŠZ zapisovány nové střední školy. Nová místa poskytovaného vzdělávání na území KHK budou zapisována do RŠŠZ ve výjimečných a odůvodněných případech s ohledem na dostupnost stávajících kapacit středních škol a potřeby trhu práce, a to pouze u středních škol zapsaných v RŠŠZ ke dni 30. 6. 2024.
- b) Navyšování kapacit středních škol bude vzhledem k dostačující nabídce širokého spektra oborů středního vzdělání do rejstříku škol a školských zařízení zapisováno pouze ve výjimečných a odůvodněných případech, a to s ohledem na stávající naplněnost dané školy, a kvalitu školy s přihlédnutím k uplatnitelnosti absolventů školy na trhu práce a potřeb trhu práce.

Žádost o zápis nového místa poskytování vzdělávání musí být zároveň v souladu s body v části 3.3.2.

3.3.2 Zápis nových oborů vzdělání, navyšování kapacit stávajících oborů vzdělání

- a) V oblasti oborů vzdělání s maturitní zkouškou všeobecného zaměření 6letých a 8letých oborů vzdělání nebudou do RŠŠZ zapisovány nové obory ani navyšovány stávající kapacity.
- b) Nový zápis oboru gymnázium 4leté je možný pouze náhradou za obor 8letého nebo 6letého gymnázia na dané škole nebo na jiném gymnáziu stejného zřizovatele. Stávající kapacity oboru vzdělání gymnázium 4leté lze navyšovat ve výjimečných případech v návaznosti na demografický vývoj, naplněnost a dostupnost stávajících oborových kapacit.
- c) V souladu se sportovní koncepcí KHK (podrobněji viz kapitola 2.3 Střední vzdělávání – Gymnaziální a lyceijní obory) se v následujícím období předpokládá zápis oboru vzdělání 79-42-K/41 Gymnázium se sportovní přípravou s celkovou kapacitou 390 žáků až na třech gymnáziích zřizovaných KHK.
- d) Při zápisu ostatních oborů vzdělání (M, LO) může být do struktury oborů vzdělání s maturitní zkouškou v KHK zapsán nebo kapacitně posílen obor vzdělání, který bude nahrazovat ve stejné kapacitě a stejné formě jiný aktivní obor vzdělání s maturitní zkouškou, přičemž bude zohledňována analýza uplatnění absolventů příslušné skupiny oborů na trhu práce, dojezdová vzdálenost jiné školy, která má stejný obor zařazen ve své nabídce vzdělávání, a stávající kapacity požadovaných oborů v kraji.
Kapacity méně obsazovaných maturitních oborů vzdělání v oblasti odborného vzdělávání budou s přihlédnutím k potřebám trhu práce, předpokládanému dlouhodobému uplatnění absolventů na trhu práce a v dalším studiu průběžně nahrazovány zejména zápisem lyceijních oborů vzdělání.
- e) Seznam oborů vzdělání s maturitní zkouškou (kat. M, LO; dle nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, v ve znění pozdějších předpisů), pro které se v souladu s DZ ČR 2023 při zápisu do rejstříku škol a školských zařízení neuplatní požadavek, aby nově zařazený nebo kapacitně posílený obor vzdělání nahrazoval ve stejné kapacitě jiný aktivní obor vzdělání s maturitní zkouškou:
 - skupina oborů 53 Zdravotnictví
 - skupina oborů 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie
 - 26-41-M/01 Elektrotechnika
 - 26-41-L/01 Mechanik elektrotechnik
 - 75-41-M/01 Sociální činnost

- f) V oblasti oborů vzdělání s výučním listem může být nově zařazen nebo kapacitně posílen jen obor vzdělání, který bude odpovídat předpokládaným dlouhodobým budoucím potřebám trhu práce. Mezi takové obory patří zejména obory vzdělání ze skupiny 53 Zdravotnictví a obor 75-41-E/01 Pečovatelské služby.
- g) Obory vzdělání pro žáky se SVP mohou být do RŠSZ zapisovány v návaznosti na demografický vývoj, naplněnost a dostupnost stávajících kapacit pouze ve výjimečných případech tak, aby byly udrženy rovné příležitosti pro vzdělávání žáků se SVP a žáků dlouhodobě neúspěšných v základní škole.
- h) Obory vzdělání s unikátním obsahem nebo obory vzdělání jedinečné v rámci ČR, jejichž oborová kapacita není postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce, budou v rámci navyšování stávajících kapacit nebo nového místa poskytování vzdělávání do RŠSZ zapisovány s ohledem na naplněnost a dostupnost stávajících kapacit s přihlédnutím k nadregionální povaze těchto oborů.
- i) V oborech nástavbového studia, v nichž míra dlouhodobé nezaměstnanosti absolventů přesahuje průměr míry nezaměstnanosti absolventů, nebudou zvyšovány oborové kapacity.

3.4 Vyšší odborné vzdělávání

V oblasti vyššího odborného vzdělávání budou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány nové VOŠ, další místa poskytovaného vzdělávání nebo navýšení kapacity VOŠ jen ve zcela výjimečných a ojedinělých případech, zejména v oborech regulovaných povolání (skupiny oborů vzdělání 53 Zdravotnictví a 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče) a s ohledem na demografický nárůst, naplněnost a dostupnost stávajících kapacit a současně také s ohledem na budoucí potřeby trhu práce.

3.5 Jazykové vzdělávání

Do rejstříku škol a školských zařízení nebudou vzhledem ke stagnujícímu počtu žáků a dostačujícím kapacitám zapisovány nové jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky ani nebudou navyšovány kapacity jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky a zapisována nová místa poskytovaného vzdělávání.

3.6 Základní umělecké školy

Vedení rejstříku škol a školských zařízení ve věci základních uměleckých škol a rozhodování o příslušných žádostech je v kompetenci MŠMT, KÚ KHK se k těmto žádostem pouze vyjadřuje.

V současné době celková míra účasti v základních uměleckých školách věkové skupiny 6-18 let v KHK činí 21,14 %. Pokud podíl nabízených kapacit ZUŠ na populaci ve věku 6–18 let v KHK klesne pod 20 % nebo pod republikový průměr, bude KÚ KHK doporučovat navýšení kapacit a zápis nových základních uměleckých škol v souladu s demografickým vývojem, stávajícími kapacitami ZUŠ a jejich obsazeností v rámci KHK. Zápisem nových kapacit ZUŠ nesmí docházet ke zvyšování disparit v nabídce základního uměleckého vzdělávání v rámci KHK.

Pokud podíl nabízených kapacit ZUŠ na populaci ve věku 6 - 18 let v KHK bude vyšší než 20 % nebo republikový průměr, bude KÚ KHK podporovat zvýšení kapacity konkrétní ZUŠ pouze za současného recipročního snížení kapacity jiné ZUŠ v KHK.

3.7 Školní družiny a školní kluby

Povolování zápisu nových školních družin nebo školních klubů nebo zvyšování jejich kapacity bude umožněno pouze v případě, že činnost školní družiny nebo školního klubu bude vykonávat nebo vykonává stejná právnická osoba jako činnost příslušné školy (dále jen „žadatel“). Tedy v případě školních družin základní škola s 1. stupněm a v případě školního klubu základní škola s 2. stupněm, šestileté nebo osmileté gymnázium nebo konzervatoř s osmiletým vzdělávacím programem.

V případě, kdy školní družina nebo školní klub bude zajišťovat zájmové vzdělávání i pro žáky jiných škol, lze při zápisu nové školní družiny nebo školního klubu nebo zvýšení jejich kapacity přihlídnout ke kapacitám školních družin nebo školních klubů a naplněnosti škol v daném místě.

3.8 Střediska volného času

Po dobu platnosti tohoto dlouhodobého záměru **nebudou** do rejstříku škol a školských zařízení **zapisována nová střediska volného času** bez rozdílu zřizovatele.

Rovněž nebudou zapisována nová místa poskytovaného vzdělávání nebo školských služeb stávajících středisek volného času mimo území Královéhradeckého kraje.

3.9 Zařízení školního stravování

Kapacity zařízení školního stravování budou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány:

- v souladu s počtem dětí, žáků a studentů a zaměstnanců školy nebo školského zařízení, pro které stravovací služby zajišťují,
- dle rekonstrukcí prostor a nového technologicky výkonnějšího vybavení kuchyní na základě vyjádření Krajské hygienické stanice KHK,
- s ohledem na co nejvyšší využití kapacity školní jídelny a tím docílení snižujících se nákladů na přípravu jednoho jídla.

3.10 Dětské domovy

V oblasti dětských domovů:

- nová zařízení nebudou po dobu platnosti tohoto dlouhodobého záměru do rejstříku škol a školských zařízení zapisována
- navýšení stávajících kapacit bude zapsáno pouze za předpokladu využití kapacity pro přípravu dětí na odchod z DD v rámci samostatného bydlení

3.11 Střediska výchovné péče, výchovné ústavy a dětské domovy se školou

Zapisování nových zařízení, popř. navýšování jejich kapacit:

- bude realizováno pouze v případě prokazatelné potřeby s ohledem na stávající síť těchto zařízení v kraji

3.12 Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

Záměrem KHK není zvyšování počtu ŠZ DVPP. Nová ŠZ DVPP budou zapisována pouze s ohledem na:

- potřebnost zajištění služeb, které poskytují
- programovou nabídku, která by byla zcela odlišná a atraktivnější pro školy a školská zařízení

3.13 Školská výchovná a ubytovací zařízení

Kapacity školských výchovných a ubytovacích zařízení budou upravovány:

- v souladu s počtem žáků a studentů, pro které zajišťují tyto služby

4 Financování regionálního školství

Vzdělávání a školské služby v regionálním školství jsou financovány z více zdrojů. Objemově největším finančním zdrojem jsou dotace ze státního rozpočtu poskytované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy prostřednictvím krajů. Klíčové jsou zároveň i finanční prostředky poskytované právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení z rozpočtu jejich zřizovatele.

4.1 Financování výdajů škol a školských zařízení z dotací ze státního rozpočtu

V objemu státních účelových dotací pro školství poskytovaných kraji tvoří převážnou část tzv. přímé výdaje na vzdělávání, které zahrnují především základní příděl mzdových prostředků a souvisejících zákonných odvodů. Dotace na přímé výdaje jsou klíčové pro zajištění chodu škol a zaměstnanost. Principy a metody pro stanovení rozpočtu přímých výdajů krajům a následně rozpisu jednotlivým školským subjektům v konečném důsledku regulují rozsah aktivit školství.

Ostatní státní účelové dotace mají charakter doplňkový a umožňují zajištění a rozvoj specifických aktivit ve školství, které jsou vymezeny obvykle dotačními programy MŠMT.

Od 1. 1. 2020 je rozpočet dotace na přímé neinvestiční výdaje právnických osob zřízených krajem a obcemi rozepisován novou metodou, která je aktuálně vymezena v platném znění zákona č. 561/2004 Sb. a navazujících nařízeních vlády a vyhláškách. Výdaje soukromých subjektů jsou podle výkonů financovány v samostatném režimu dle zákona č. 306/1999 Sb.

Nová metoda ve financování obecních a krajských MŠ, ZŠ, SŠ, konzervatoří a u ŠD zohledňuje různé platové zařazení pedagogických pracovníků. Vylučuje naprostý nedostatek prostředků na nárokové a nenárokové složky platu u mateřské, základní nebo střední školy a školní družiny splňující podmínky stanovené právními předpisy a nepřekračující limity pro financování ze státního rozpočtu. Snižuje závislost objemu finančních prostředků ze státního rozpočtu na počtu dětí a žáků. U MŠ a ŠD umožňuje ošetřit specifické případy spojené s dopady integrace dětí, žáků s vyšším stupněm podpory podpůrných opatření (snížení maximálního počtu ve třídě).

Rozpis pro školy a pedagogy ŠD kalkulovaný MŠMT je závazný. V případě, že v důsledku např. celkové nízké naplněnosti tříd nebo nadnormativního počtu nepedagogických zaměstnanců nebude objem dotace stanovený subjektu na platy a odvody postačovat, bude nutné jej dofinancovat z rozpočtu zřizovatele. U škol již není možné deficit dofinancovat v rámci rezervy dotace na přímé neinvestiční výdaje (dále také „NIV“), s výjimkou případů spojených s komplexním odborným výcvikem žáků středních škol.

Prostřednictvím republikových normativů jsou krajům přidělovány již jen prostředky na školská zařízení, s výjimkou pedagogické práce ve školních družinách.

Vyhodnocení dosavadního stavu v Královéhradeckém kraji

Financování krajů prostřednictvím republikových normativů mělo pro náš kraj v uplynulých letech značné negativní dopady. Zavedená reforma od r. 2020 přinesla výrazné zlepšení finančního zabezpečení mzdových prostředků našich škol.

Objemy dotace na přímé výdaje na vzdělávání pro krajské a obecní školství v KHK a jejich struktura jsou obsaženy v tabulkové příloze. Zároveň je zachycen i vývoj počtu zaměstnanců (průměrné přepočtené evidenční počty zaměstnanců) s doplňujícími informacemi o úvazcích specifických profesí, se kterými pracuje aktuální DZ ČŘ.

Připojeny jsou i údaje o financování soukromého školství v kraji.

Obdobně jako v jiných krajích došlo v KHK v uplynulých letech k výraznému nárůstu objemu rozpočtu dotace na přímé NIV i počtu zaměstnanců regionálního školství financovaných z prostředků státního rozpočtu.

Regulační opatření KHK přijatá v předchozím období, související s rozsahem financování výdajů školských subjektů:

- a) motivovat ředitele školských subjektů k realizaci efektivního využití nepedagogických pracovníků
- b) prostřednictvím kapacit a počtu pracovišť ve školském rejstříku regulovat rozsah aktivit, které nejsou přímo započteny do výkonů KHK pro přidělení finančních prostředků z MŠMT

V předchozím období byly tyto principy realizovány prostřednictvím nástrojů rozpisu rozpočtu dotace na přímé NIV z úrovně krajského úřadu na školy a regulace kapacit. Byly regulovány úpravy kapacit školních družin (vyrovnávání odchylek od průměrných hodnot dosahovaných v kraji), klubů a základních uměleckých škol v rejstříku škol a školských zařízení (nenavyšování kapacit).

4.2 Financování škol a školských zařízení zřízených KHK z rozpočtu kraje

Zásadní do budoucna bude zajistit provozní potřeby škol a školských zařízení a dostatečný objem prostředků na obnovu majetku kraje a jeho modernizaci.

Převážnou část neinvestičních výdajů z vlastních prostředků KHK představují příspěvky na provoz příspěvkových organizací, jejich podíl se od r. 2022 navýšil v souvislosti s nárůstem cen energií. Lze konstatovat, že základní provozní potřeby krajských organizací se podařilo v uplynulých letech pokrýt, ale mnohdy za cenu úspor realizovaných ve výdajích organizací.

Přes určité problémy s financováním provozních výdajů se podařilo udržet vyrovnané nebo zlepšené hospodářské výsledky organizací. Napomohlo tomu i dofinancování mimořádných nákladů na energie s ohledem na potřeby krajských subjektů.

Z rozpočtu kraje byla v letech 2021 – 2023 podpořena obnova výpočetní techniky a vybavení škol inventářem.

Vývoj výše příspěvků na provoz krajským příspěvkovým organizacím školství je vyčíslen v tabulkové příloze k ekonom. části.

Podpora využívání aktuálního programového vybavení v krajských školách je ze strany KHK realizována prostřednictvím finančního krytí multilicencí programového vybavení krajských škol a v rámci podpory digitálního vzdělávání, což je školami kladně hodnoceno.

Z rozpočtu KHK je poskytována významná částka na výplatu stipendií žákům vybraných oborů středního vzdělání s výučním listem (pro rok 2024 výše prostředků vyčleněných v rozpočtu KHK činí 7,5 mil. Kč). Dále pak prostředky na výplatu stipendií studentům VOŠ v oboru vzdělání 53-41-N/1 Diplomovaná všeobecná sestra a 53-41-N/5 Diplomovaná dětská sestra, v denní formě vzdělávání (v roce 2024 objem 1,75 mil. Kč).

Akce v oblasti péče o nemovitý majetek KHK svěřený školám a školským zařízením jsou finančně kryty zejména z Fondu rozvoje a reprodukce Královéhradeckého kraje. Výsledné finanční objemy rozpočtované pro odvětví školství ve fondu rozvoje a reprodukce (dále také „FRR“) KHK jsou vyčísleny v tabulkové příloze k ekonomické části.

Vedle FRR pak jsou ve značné míře vynakládány prostředky na akce spolufinancované z Integrovaného regionálního operačního programu (dále také „IROP“) a OP Životní prostředí. K tomuto jsou v rozpočtu kap. 21 investice a evropské projekty na kofinancování a předfinancování vyčleňovány další finanční prostředky. Jejich vývoj v uplynulých letech je zachycen v tabulkové příloze k ekonomické části.

Požadavky odvětví na rozpočet kraje pro nadcházející období

Rozsáhlý nemovitý majetek svěřený KHK do správy příspěvkovým organizacím v oblasti školství vyžaduje potřebnou péči. Velké množství požadavků organizací na financování stavebních akcí se nedaří řešit, ceny prací narůstají. Nadále je nutno operativně a přednostně řešit vzniklé havarijní

situace (opravy střech, rozvodů vody a kanalizace, rekonstrukce elektroinstalace, topení apod.). Vedle toho se kraj snaží připravit a realizovat i větší investiční akce.

Významný finanční objem byl investován do úprav spolufinancovaných z Operačního programu Životní prostředí. Jsou připravovány další akce, které povedou k zateplení objektů škol a výměně mnohdy již nevyhovujících oken a technologií. Tyto akce budou vyžadovat nemalé prostředky na předfinancování a kofinancování. Přináší však úspory provozních prostředků, které jsou pak k dispozici k jinému využití.

Bude nutné nadále počítat s výdaji na vybudování bezbariérových přístupů do objektů škol a školských zařízení. Ne všechny školské objekty splňují současné požadavky. Z hlediska plnění předepsaných norem vnímáme jako potřebné a s ohledem na dostupné zdroje problematické i modernizace již existujících výtahů.

Na investiční nákupy nových strojů a zařízení pro výuku nemají školy dostatek finančních prostředků. Na tento typ výdajů byly v uplynulých letech, s výjimkou projektů podpořených z evropských fondů, vydávány omezené finanční prostředky, obvykle z investičního fondu organizací (zdrojem prostředků jsou obvykle zlepšené hospodářské výsledky škol).

Stanovené cíle KHK pro rozvoj této oblasti:

- každoroční navýšení provozních prostředků odvětví školství úměrně nárůstu cen rozhodujících výdajů školských subjektů (nákup paliv a energií, služeb)
Tento cíl se dařilo od r. 2022 splnit.
- zajištění financování výdajů na obnovu vybavení škol, školských zařízení inventářem v souladu s hygienickými předpisy
Tento cíl se podařilo plnit částečně. Požadavky krajských subjektů jsou tradičně vyšší.
- zajištění pomoci zřizovatele při předfinancování a kofinancování úspěšných evropských projektů škol
Tento cíl byl splněn. Bez aktivní a systematické pomoci kraje by nebylo možno řadu projektů vůbec realizovat.
- podpořit obnovu a rozvoj výpočetní techniky ve školách vyčleněním prostředků z rozpočtu KHK
Cíl byl plněn prostřednictvím financování multilicenčního programu na softwarové vybavení Microsoftu pro školy a profinancování částečné obnovy v letech 2021 - 2023. Potřeby školství jsou samozřejmě výrazně vyšší.
- podpořit finančními prostředky z rozpočtu kraje polytechnické vzdělávání ve středních školách (polytechnické stavebnice, speciální učební pomůcky, vzdělávání pedagogů)
Cíl byl splněn, od r. 2016 jsou na tuto oblast vyčleněny finanční prostředky, jejich objem je standardně 4,5 mil. Kč.
- navýšení objemu finančních prostředků odvětví školství k zajišťování péče o majetek KHK a vybavení pro výuku. Rozpočet FRR byl v uplynulých letech významně navýšen.

5 Analýza potřeb škol a školských zařízení v Královéhradeckém kraji

Empirická data, o něž se opírají opatření DZ KHK 2024, pocházejí z několika zdrojů. Jedním z nich byl výzkum zadaný MŠMT s cílem získat informace o potřebách škol a školských zařízení, jehož výsledky pak MŠMT poskytlo krajům. Jednalo se o data zpracovaná z plošného šetření realizovaného pro MŠMT výzkumným konsorciem STEM a PAQ Research přes program BETA2 Technologické agentury.

Dotazníkové šetření bylo strukturováno zvláště pro mateřské, základní a střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy, zvláště pro základní umělecké školy a střediska volného času a odděleně pro školská poradenská zařízení. Témata šetření zahrnovala např. podporu a rozvoj pedagogických pracovníků, komplexní rozvoj dětí, žáků a studentů, propojování formálního a neformálního vzdělávání, spolupráci škol se školskými poradenskými zařízeními či metodickou podporu.

Všechny analýzy za jednotlivé kraje je možné stáhnout zde: <https://www.edu.cz/kraje-od-msmt-dostaly-datove-sety-pro-pripravu-krajских-akcnych-planu/>

Kromě zmíněných dat KHK využil při formulování opatření i ad hoc realizovaných tematických šetření v území, z nichž bylo možné sumarizovat očekávání a potřeby nejen těch škol a školských zařízení, jejichž je zřizovatelem.

Dalším zdrojem ke zjišťování potřeb škol byla Analýza potřeb v území zpracovaná projektovým týmem projektu Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji a dostupná zde: https://www.khk.cz/assets/rozvoj-kraje/evropska-unie-EHP/krajsky-akcni-plan-rozvoje-vzdelavani/Dokumenty/01_Analyza-KAP.pdf

Přehled o potřebách škol a školských zařízení získává KÚ KHK pravidelně také na poradách ředitelů škol a školách zařízení, konaných většinou dvakrát ročně.

Mateřské i základní školy vyjadřují největší potřebu v těchto oblastech:

- obnova a nákup pomůcek, především v oblasti digitalizace a polytechnického vzdělávání
- DVPP, především inovativní vzdělávací metody, vzdělávání dětí a žáků se SVP a nadaných, ale také v souvislosti s využíváním pořízených pomůcek
- snižování administrativní zátěže
- podpora podpůrných pozic – školní psychologové, speciální pedagogové
- vzdělávání v oblasti strategického řízení, pedagogického leadershipu

Výsledky popsaných analýz se promítly do procesu stanovování opatření v jednotlivých oblastech DZ KHK, aby je tato opatření reflektovala, pokud to bylo možné.

6 Souhrnný přehled opatření Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji 2024–2028

6.1 Předškolní vzdělávání

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.1.1 Dostupné předškolní vzdělávání v souladu se zákonnou nárokovostí od 3 let věku dítěte	2.1.1.1 Sledování a analýza demografického vývoje v KHK a kapacit mateřských škol všech typů zřizovatelů, v případě nedostatečných kapacit podpořit jejich rozvoj (metodická podpora k zápisům změn kapacit škol do RŠŠZ)	Minimálně jednou ročně analyzovat statistické výstupy z výkonového výkaznictví a údaje o demografickém vývoji	Q1/2024	Q4/2028	KHK	
	2.1.1.2 Metodická podpora ředitelům a zřizovatelům škol zaměřená na kompetence zřizovatele vůči škole a na zajištění efektivního, systémového řízení škol, snižování administrativní zátěže škol apod.	Poskytování metodické pomoci přímou formou a prostřednictvím informačního portálu HK, spolupráce se Středním článkem podpory	Q1/2024	Q4/2028	KHK	
2.1.2 Redukce počtu odkladů PŠD	2.1.2.1 Podpora pedagogické diagnostiky v MŠ a speciálně pedagogické diagnostiky ve školských poradenských zařízeních	Aktualizovaná nabídka kurzů DVPP v oblasti pedagogické diagnostiky a komunikačních dovedností s rodiči	Q1/2024	Q4/2028	KHK	KKIVI
	2.1.2.2 Zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v MŠ a dalších aktérů ke vzdělávání dětí z odlišného sociokulturního prostředí	Aktualizovaná nabídka kurzů DVPP zaměřeném na vzdělávání dětí z odlišného sociokulturního prostředí	Q1/2024	Q4/2028	KHK	KKIVI
2.1.3 Rozvoj potenciálu všech dětí, jejich tvořivosti a nadání	2.1.3.1 Vytváření podmínek pro rozvoj potenciálu dětí, podpora rozvoje manuální a technické zručnosti dětí, etické, environmentální, jazykové a pohybové výchovy	Krajské dotační programy v oblasti vzdělávání Nabídka kurzů DVPP zaměřeném na polytechniku, etiku, jazykovou, environmentální a pohybovou výchovu	Q1/2024	Q4/2028	KHK	KKIVI

6.2 Základní vzdělávání

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.2.1 Zefektivnění činnosti základních škol	2.2.1.1 Poskytování metodické pomoci ředitelům a zřizovatelům základních škol	Poskytnutá metodická pomoc přímou formou a prostřednictvím informačního portálu kraje. Spolupráce se Středním článkem podpory.	průběžně		KHK	PSČP
		Aktualizovaná organizace informačního portálu kraje zlepšující dostupnost podpory	Q1 2024	2024	KKIVI	KKIVI
2.2.2 Podpora Implementace revidovaného RVP ZV	2.2.2.1 Vzdělávání pedagogických pracovníků při práci s kurikulem	Realizované vzdělávací programy DVPP	průběžně		KHK, školy	KKIVI
	2.2.2.2 Rozvoj nové informatiky a zapojení AI do digitálního a základního vzdělávání	Vyhlášené KDP SMV01 Rozvoj podmínek pro vzdělávání – inovace ve vzdělávání s aktualizovanými podmínkami podpory včetně ZŠ s ročníky pouze 1. stupně ZŠ	Q1 2025	každoročně	KHK, školy	
		Počty podpořených základních škol				
2.2.3 Podpora vzdělávání, digitálního vzdělávání, rovných příležitostí a wellbeingu	2.2.3.1 Podpora vzdělávání, digitálního vzdělávání, rovných příležitostí a wellbeingu	Počty podpořených žáků, ředitelů a pedagogických pracovníků základních škol	2024	2028	I-DZ, KHK	KKIVI, CUA HK, PPP a SPC KHK

6.3 Střední vzdělávání

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.3.1 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj	2.3.1.1 Podpora školám v implementaci udržitelného vzdělávání	Realizované vzdělávací programy DVPP	2024	2028	KHK, I-DZ, školy	KKIVI
2.3.2 Digitální vzdělávání a umělá inteligence ve vzdělávání	2.3.2.1 Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti ICT a umělé inteligence zahrnující též kybernetickou bezpečnost	Realizované vzdělávací programy DVPP	2024	2028	KHK, I-DZ, školy	KKIVI, UHK
	2.3.2.2 Obnovování digitální infrastruktury, ICT vybavení škol a školských zařízení, zlepšení podmínek pro polytechnické vzdělávání	Školy zapojené do programů zaměřených na obnovování digitální infrastruktury	2024	2028	KHK, Národní plán obnovy	
2.3.3 Wellbeing, duševní zdraví a podpora pohybových aktivit	2.3.3.1 Péče o duševní zdraví žáků a pedagogů, duševní hygiena, klima školy, zamezení předčasným odchodům ze vzdělávání	Realizované vzdělávací programy DVPP	2024	2028	KHK, I-DZ, PPP, OP JAK	SŠ, KKIVI, CUA HK, PPP a SPC KHK
	2.3.3.2 Podpora školám v oblasti rozvoje podmínek pro pohybové aktivity		2024	2028	KHK, I-DZ	
2.3.4 Rovnost příležitostí ve vzdělávání	2.3.4.1 Vytváření podmínek pro včasnou identifikaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných	Realizované vzdělávací programy DVPP	průběžně		KHK, I-DZ, OP JAK	KKIVI, PPP a SPC KHK
2.3.5. Zajištění potřebných kapacit středních škol a jejich oborové struktury odpovídající očekávaným životním drahám	2.3.5.1 Sledovat a pravidelně vyhodnocovat demografickou křivku a počty žáků končících v primárním vzdělávání	Počty nabízených míst na středních školách, počty uchazečů hlásící se do středních škol	2024	2028	KHK	MŠMT

6.4 Podpora profesního rozvoje pedagogických pracovníků včetně osvojování kompetencí k vedení škol a školských zařízení

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.5.1.1 Systematická podpora pedagogických pracovníků	2.5.1.1.1 Podpora třídních učitelů	Jednorázové akce mimo pracoviště; webináře; prezenční seminář; workshopy	2024	2028	I-DZ	KKIVI, I-DZ, a další vzdělávací instituce, CUA HK
	2.5.1.1.2 Rozvoj kompetencí v oblasti polytechniky a digitálních technologií, podpora a rozvoj kreativního učení	Jednorázové akce mimo pracoviště; webináře; prezenční seminář; workshopy	2024	2028	I-DZ, OP JAK šablony	KKIVI, I-DZ, zřizovatelé, CUA HK
	2.5.1.1.3 Wellbeing pedagogických pracovníků	Jednorázové akce mimo pracoviště; webináře; prezenční seminář; workshopy	2024	2028	I-DZ	KKIVI, I-DZ, PPP a SPC KHK, CUA HK
	2.5.1.1.4 Síťování škol a pedagogických pracovníků	Jednorázové akce mimo pracoviště; webináře; prezenční seminář; workshopy; projekt Kurikulum	2024	2028	I-DZ, OP JAK	KKIVI, I-DZ, NPI ČR, PPP a SPC KHK
	2.5.1.1.5 Zvyšování kvalifikace všech pedagogických pracovníků včetně začínajících učitelů	Jednorázové akce mimo pracoviště; webináře; prezenční seminář; workshopy	2024	2028	I-DZ, šablony OP JAK	KKIVI, I-DZ
2.5.2.1. Podpora pedagogických leaderů škol	2.5.2.1.1 Leadership managementu škol	Jednorázové akce mimo pracoviště; webináře; prezenční seminář; workshopy	2024	2028	I-DZ, OP JAK šablony	zřizovatelé, I-DZ, KKIVI
	2.5.2.1.2 Podpora potenciálních zájemců o řízení školy	Jednorázové akce mimo pracoviště; webináře; prezenční seminář; workshopy	2024	2028	I-DZ, OP JAK – Střední článek podpory	Zřizovatelé, KKIVI, I-DZ, MŠMT
	2.5.2.1.3 Platforma vedoucích pracovníků středních škol	Setkávání členů platform	2024	2028	I-DZ	KKIVI, I-DZ, zřizovatelé

6.5 Podpora rovných příležitostí pro děti, žáky a studenty se SVP

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.6.1. Podpora rovných příležitostí pro děti, žáky a studenty se SVP	2.6.1.1 Organizovat pravidelná setkání speciálních škol a dalších aktérů působících v oblasti „speciálního“ školství	Počet setkání	2024	2028	I-DZ, KHK	PPP a SPC KHK, NPI ČR
	2.6.1.2 Podporovat kvalitní materiální a prostorové podmínky pro vzdělávání ve školách zřizovaných dle § 16 odst. 9 školského zákona s důrazem na děti a žáky se zdravotním postižením		2024	2028	KHK	
	2.6.1.3 Pravidelné vyhodnocování stavu sítě speciálních škol a školských zařízení		2024	2028	KHK, školy	PPP a SPC KHK, NPI ČR

6.6 Nadání a mimořádně nadaní

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.6.1.1 Rozvíjení podpory mimořádně nadaných a nadaných žáků/studentů – systém péče o tyto děti	2.6.1.1.1 Zapojovat školy do spolupráce s Krajskou sítí podpory nadání	počet zapojených škol	průběžně	průběžně	KÚ KHK	NPI ČR
	2.6.1.1.2 Dotační program	Dotační program Rozvoj nadání	každoročně	každoročně	KHK	
	2.6.1.1.3 Systematicky podporovat profesní rozvoj pedagogů v oblasti práce s nadanými a mimořádně nadanými žáky efektivními programy dalšího vzdělávání	vzdělávací aktivity	průběžně	průběžně	KHK, I-DZ, školy	KKIVI
	2.6.1.1.4 Předávat školám příklady dobré praxe	kulaté stoly a další aktivity v oblasti nadání	průběžně	průběžně	KHK, I-DZ, školy	KKIVI

6.7 Žáci s nárokem na poskytování jazykové přípravy

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.6.2.1 Zajištění jazykové přípravy pro nově příchozí žáky-cizince v určených základních a středních školách	2.6.2.1.1 Pravidelné vyhodnocování stavu sítě určených ZŠ	Roční a průběžné aktualizace a zveřejnění seznamu určených škol na ŠIP	2024	2028	KHK	obce
	2.6.2.1.2 Pravidelné vyhodnocování stavu sítě určených SŠ	V případě prodloužení účinnosti příslušného ustanovení vyhlášky č. 13/2005 Sb., roční i průběžné aktualizace a zveřejnění seznamu určených škol	2024	2028	KHK	SŠ zřizované Královéhradeckým krajem

6.8 Podpora žáků s respektem k odlišnostem a k individuálním potřebám

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.6.3.1 Podpora žáků s respektem k odlišnostem a k individuálním potřebám	2.6.3.1.1 Vzdělávání na podporu žáků s respektem k odlišnostem a k individuálním potřebám	Počet realizovaných aktivit	2024	2028	I-DZ, KHK	KKIVI

6.9 Funkční gramotnosti a klíčové kompetence

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.7.1. Rozvoj gramotností, kreativity a klíčových kompetencí žáků	2.7.1.1. Vzdělávací aktivity pro žáky	Počet zapojených škol	2024	2028	I-DZ, OP JAK, KHK	Školy, CUA HK
	2.7.1.2. Spolupráce žáků různých škol a oborů, společné projekty	Počet zapojených škol	2024	2028	I-DZ, OP JAK, KHK	Školy, CUA HK
2.7.2. Podpora pedagogů v oblasti gramotností	2.7.2.1. Vzdělávání v užívání a začleňování moderních a inovativních výukových metod do výuky; podpora a rozvoj kreativního učení		2024	2028	I-DZ, OP JAK, KHK	školy, KKIVI, CUA HK
	2.7.2.2. Sdílení zkušeností, setkávání pedagogů, mezipředmětová spolupráce, podpora mezipředmětových vazeb		2024	2028	I-DZ, OP JAK, KHK	školy, KKIVI, CUA HK

6.10 Ústavní a ochranná výchova

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.8.1 Účelné a strukturované nastavení služeb v oblasti výkonu ústavní výchovy v dětských domovech zřizovaných KHK	2.8.1.1 Posílit personálně týmy v DD o psychology a speciální pedagogy, jejich služby sdílet v případě možnosti v rámci více zařízení	počet podpořených školských zařízení (dětské domovy zřizované KHK)	2024	2028	MŠMT, KHK	
	2.8.1.2 Podporovat odborné systematické vzdělávání a supervizní setkání pedagogických pracovníků DD	počet podpořených školských zařízení (dětské domovy zřizované KHK)	2024	2028	KHK, CIRI	
2.8.2 Nastavení efektivní spolupráce všech subjektů participujících na péči o ohrožené děti	2.8.2.1 Plnit krajskou strategii transformace služeb pro ohrožené děti	počet podpořených školských zařízení (dětské domovy zřizované KHK)	2024	2028	KHK, CIRI, OSPOD	
	2.8.2.2 Podpořit budování cvičných a startovacích bytů umožňujících samostatný způsob života dětem z DD	počet podpořených školských zařízení (Dětské domovy zřizované KHK)	2024	2028	KHK, CIRI, NNO	
	2.8.2.3 Realizovat pravidelná setkávání zástupců KHK s řediteli DD, zástupci OSPOD a dalšími subjekty, které jsou zapojeny do systému péče o ohrožené děti	počet realizovaných setkání	2024	2028	MŠMT, KHK	
2.8.3 Transformace vytipovaných DD v KHK do bytů ve vytipovaných lokalitách	2.8.3.1 Vytvoření transformačních plánů v jednotlivých DD	počet transformačních plánů	IQ 2024	IVQ 2024	DD	
	2.8.3.2 Vytipovat vhodné DD k transformaci	počet vytipovaných bytů	IIQ 2024	IVQ 2024	KHK, DD	
	2.8.3.3 Nákup bytů v rámci NPO ve vhodných lokalitách pro jednotlivé DD	počet nakoupených bytů	IIIQ 2024	I2025	KHK, DD	
	2.8.3.4 Přechod dětí do transformovaných bytů	počet dětí v transformovaných bytech	IIIQ 2025	IVQ 2025	KHK, DD	
	2.8.3.5 Personální posílení odborných pracovníků (asistentů pedagoga, vychovatelů) do transformovaných domácností	počet nově přijatých pracovníků do transformovaných domácností	IIIQ 2025	IVQ 2025	KHK, DD	

6.11 Preventivně výchovná péče

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.9.1 Stabilizace a systémová podpora řízení a koordinace systému primární prevence	2.9.1.1 spolupráce MŠMT, Odboru školství KÚ KHK, Odboru sociálních věcí KÚ KHK, Odboru zdravotnictví KÚ KHK, PPP a SPC KHK, NNO, Policie ČR a dalších aktérů působících v oblasti prevence na území KHK	Společná setkání, vzájemná informovanost, participace na řešení problémů	2024	2028	KHK	MŠMT, KÚ KHK, PPP a SPC KHK, NNO, Policie ČR, sociální služby, školy
	2.9.1.2 Podpora efektivních a systémových projektů primární prevence.	Počet podpořených efektivních a systémových projektů primární prevence prostřednictvím dotačního programu KHK Prevence rizikového chování a duševní zdraví.	2024	2028	KHK	NNO, Policie ČR, školy
	2.9.1.3 Aktualizace strategických dokumentů v oblasti primární prevence	Vytvoření Koncepce primární prevence rizikového chování KHK na období 2025 - 2028	Leden 2024	Prosinec 2024	KHK	KÚ KHK, PPP a SPC KHK, NNO, Policie ČR, školy
	2.9.1.4 Motivace škol k zapojení do celostátního systému SEPA	Zvyšující se počet škol zapojených do celostátního systému SEPA	Průběžně	Průběžně	KHK	PPP a SPC KHK, školy
	2.9.1.5 Monitoring a hodnocení preventivních aktivit škol a školských zařízení	Zpráva o primární prevenci a výskytu rizikového chování ve školách KHK	Každoročně	Každoročně	KHK	školy, NNO, Policie ČR
2.9.2 Zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování, podpora duševního zdraví, wellbeingu	2.9.2.1 Specializační studium pro školní metodiky prevence podle vyhlášky č. 317/2005 Sb.	Počet ŠMP, kteří absolvovali specializační studium	Září 2025	Prosinec 2028	KHK, školy	KKIVI
	2.9.2.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti preventivně výchovné péče	Počet vzdělávacích akcí	2024	2028	KHK, školy	KKIVI

6.12 Základní umělecké vzdělávání

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/ Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.10.1.1 Podpora základního uměleckého vzdělávání	2.10.1.1.1 Sledování naplňování kapacit ZUŠ a podílu počtu žáků ZUŠ na věkové skupině 6-18 let, podporovat reciproční výměnu nenaplněných kapacit mezi jednotlivými ZUŠ (metodická podpora k zápisům změn kapacit škol do RŠŠZ)	Minimálně jednou ročně analyzovat statistické výstupy z výkonového výkaznictví a údaje o demografickém vývoji	2024	2028	KHK	
	2.10.1.1.2 Metodická podpora ředitelům a zřizovatelům škol zaměřenou na kompetence zřizovatele vůči škole a na zajištění efektivního, systémového řízení škol, snižování administrativní zátěže škol apod.	Poskytování metodické pomoci přímou formou a prostřednictvím ŠIP HK	2024	2028	KHK	
2.10.1.2 Zvyšování kvality výuky v ZUŠ	2.10.1.2.1 Vytváření podmínek pro modernizaci výuky směrem ke klíčovým kompetencím, rovnému přístupu ke vzdělávání, digitalizaci, formativnímu hodnocení a podpoře žáků v jejich motivaci k celoživotnímu vzdělávání.	Krajské dotační programy v oblasti vzdělávání, kultury a volnočasových aktivit	2024	2028	KHK	KKIVI
	2.10.1.2.2 Zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v ZUŠ a dalších aktérů ke vzdělávání dětí z odlišného sociokulturního prostředí	Nabídka kurzů DVPP pro pedagogy ZUŠ	2024	2028	KHK	KKIVI

6.13 Jazykové vzdělávání

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.10.2.1. Posílení jazykových kompetencí žáků a pedagogických pracovníků	2.10.2.1.1 Zahraniční stáže/výjezdy žáků a pedagogů středních škol především v rámci projektu Erasmus+	Zahraniční stáže/výjezdy	2024	2028	KHK, OP JAK	KKIVI, JŠ

6.14 Školská zařízení pro zájmové vzdělávání

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.10.3.1. Podpora ŠZ pro zájmové vzdělávání	2.10.3.1.1 Udržení stávajícího počtu SVČ s cílem zabezpečit jejich financování	Počet zapojených žáků	2024	2028	KÚ KHK	DDM, SVČ
	2.10.3.1.2 DP Regionální soutěže a přehlídky pro děti a mládež	Počet podpořených žadatelů	2024	2028	KHK	Žadatelé dle podmínek DP

6.15 Nadaní a talentovaní mimo školu

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.10.4.1 Kontinuita pořádání okresních a krajských kol oborových soutěží	2.10.4.1.1 získání dotace z MŠMT na pořádání okresních a krajských kol oborových soutěží	Počet soutěžících a počet soutěží	2024	2028	KHK	MŠMT, KKIVI
2.10.4.2 Vypsání dotačního programu s označením xxSMR19	2.10.4.2.1 zabezpečení finančního pokrytí a vypsání dotačního programu	Počet účastníků v dotačním programu vyhlášeném krajem	2024	2028	KHK	Žadatelé dle podmínek DP

6.16 Sport a tělovýchova

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.10.5.1 Rozvoj sportovních a pohybových aktivit organizovaných školami a školskými zařízeními zřizovaných Královéhradeckým krajem	2.10.5.1.1 Analýza podmínek a zmapování sportovních a pohybových aktivit organizovaných školami a školskými zařízeními zřizovaných Královéhradeckým krajem a rozvoj projektů škol a školských zařízení zřizovaných Královéhradeckým krajem zaměřených na sportovní a pohybové aktivity i pohybovou gramotnost žáků a studentů prostřednictvím MUP	Realizace analytické části Plánu rozvoje sportu v Královéhradeckém kraji 2024 – 2033 Počet podpořených projektů – žádostí a celková částka MUP poskytnutá na podporu sportovních a pohybových aktivit škol a školských zařízení	Q1/2024 každoročně	Q2/2024	KHK, školy	školy zřízené KHK
	2.10.5.1.2 Podpora modernizace stávajících a výstavba nových sportovních zařízení u škol a školských zařízení zřizovaných Královéhradeckým krajem, otevření školních sportovních areálů mimo výuku veřejnosti	Počet podpořených projektů a celková finanční částka poskytnutá na modernizaci stávajících a výstavbu nových sportovních zařízení u škol a školských zařízení, počet sportovních areálů škol otevřených veřejnosti	dle aktuálních finančních možností kraje		KHK	školy zřízené KHK

2.10.5.2 Podpora činnosti a aktivit sportovních organizací zejména NNO vč. jejich spolupráce se školami a školskými zařízeními	2.10.5.2.1 Analýza prostředí pro realizaci aktivit komunálního charakteru a analýza podmínek pro realizaci sportovních aktivit spolků a dalších sportovních organizací v Královéhradeckém kraji	Realizace analytické části Plánu rozvoje sportu v Královéhradeckém kraji 2024 - 2033	Q1/2024	Q2/2024	KHK	
	2.10.5.2.2 Každoroční vyhlašování krajských dotačních programů na podporu oblasti sportu a podpora významných projektů formou individuálních dotací vč. navýšení alokovaných finančních prostředků	Počet žádostí podpořených v krajských dotačních programech a celková finanční částka poskytnutá na oblast sportu a tělovýchovy	každoročně		KHK, sportovní organizace	
	2.10.5.3.3 Organizace oceňování dobrovolníků pracujících s dětmi a mládeží Zlatá koruna Královéhradeckého kraje, spolupráce s krajskými články sportovních organizací	Počet oceněných dobrovolníků pracujících s dětmi a mládeží Počet uskutečněných jednání a realizovaných společných projektů/akcí	průběžně		KHK	krajské sportovní svazy, krajské sportovní asociace, Všesportovní kolegium Královéhradeckého kraje

6.17 Podpora rozvoje vzdělávání

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.10.6.1 Podpora žáků v prohlubování vzdělávání	2.10.6.1.1 Realizace prakticky zaměřených podpůrných vzdělávacích aktivit pro žáky	Počet realizovaných aktivit	2024	2028	KHK, I-DZ, školy	KKIVI, CUA HK, školy

6.18 Systémová podpora a řízení škol

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.11.1. Regionální podpora vedení škol a zřizovatelů	2.11.1.1. Metodická podpora zřizovatelům a vedení škol (MŠ, ZŠ, ZUŠ, zájmové vzdělávání, ŠJ)	přímá metodická podpora podpora prostřednictvím informačního portálu kraje	2024	2028	KHK	obce, školy, MAPy, PSČP
	2.11.1.2. Spolupráce škol, výměna zkušeností a koordinace aktivit	setkávání v rámci platformy MAP, ORP, KKIVI	2024	2028	I-DZ, školy, KHK	ORP, KKIVI, MAPy, školy, PSČP

6.19 Školská poradenská zařízení

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.12.1. Zkvalitnění poradenského systému	2.12.1.1. Zajistit finančně personální posílení kapacit ŠPZ tak, aby mohl být postupně vyrovnán stávající deficit a personální pokrytí služeb ŠPZ se dostalo alespoň na úroveň republikového průměru	podíl počtu klientů ku počtu odborných pracovníků ŠPZ	2024	2028	KHK, I-DZ	MŠMT, KHK, ŠPZ
	2.12.1.2. Zajistit maximální efektivitu poskytovaných poradenských služeb prostřednictvím významného posílení síťování, vzájemné spolupráce a koordinace mezi všemi školskými poradenskými zařízeními působícími na území KHK, zejména těmi, která jsou přímo zřizována Královéhradeckým krajem	počet realizovaných akcí	2024	2028	KHK, I-DZ	KHK, MŠMT, ŠPZ
	2.12.1.3. Vytvoření platformy vedoucích pracovníků školských poradenských zařízení působících na území Královéhradeckého kraje	počet realizovaných setkání, počet vzdělávacích akcí pro odborné pracovníky	2024	2028	KKIVI, I-DZ, PPP a SPC KHK	KHK, MŠMT, ŠPZ

6.20 Kariérové poradenství ve školách

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
2.13.1 Rozvoj kariérového poradenství na všech školách všech zřizovatelů	2.13.1.1 Podporovat vzdělávání kariérových poradců, sdílení dobré praxe	Realizace mentorského a partnerského programu v rámci projektu I-DZ; okresní kariéerní dny, kulaté stoly se vzdělávacími akcemi; veletrhy kariérového poradenství, projektové dny na SŠ	2024	2028	I-DZ	I-DZ, PPP a SPC KHK, NPI ČR, školy a další vzdělávací instituce
	2.13.1.2 Podporovat systém vzdělávání pro pedagogické pracovníky	Realizace mentorského a partnerského programu v rámci projektu I-DZ; Podpora škol a školských poradenských zařízení formou jednotkových nákladů – školní kariérový poradce; Personální podpora (kariérový poradce)	2024	2028	I-DZ, OP JAK šablony	I-DZ, PPP a SPC KHK, zřizovatelé, KKIVI
	2.13.1.3 Podporovat opatření prevence předčasných odchodů ze vzdělávání	Workshopy, osvětové akce, práce s žáky a třídními kolektivy, metodické vedení pedagogů	2024	2028	I-DZ	I-DZ, PPP a SPC KHK
2.13.2 Systémové provádění kariérového poradenství s důrazem na individualitu každého žáka, jeho silné a slabé stránky	2.13.2.1 Provázat kariérové poradenství s potřebami trhu práce, spolupráce se sociálními partnery při organizaci setkávání výchovných poradců, zástupců zaměstnavatelů	Veletrhy kariérového poradenství; okresní kariéerní dny; projektové dny na SŠ	2024	2028	I-DZ, OP JAK šablony	školy, ÚP, KHK KHK a další sociální partneři
	2.13.2.2 Posilování digitálních kompetencí a jejich užívání pedagogickými pracovníky a kariérovými poradci	Podpora škol v kontextu digitalizace; vzdělávání kariérových poradců	2024	2028	I-DZ, OP JAK šablony, SmartAkcelerátor+	ZŠ, SŠ, VOŠ, CIRI, zřizovatelé
	2.13.2.3 Spolupráce mezi aktéry ve vzdělávání (ZŠ – SŠ, SŠ – VŠ, zaměstnavatelé a další)	Okresní kariéerní dny, kulaté stoly se vzdělávacími akcemi; veletrhy	2024	2028	I-DZ, OP JAK šablony	ZŠ, SŠ, VOŠ, I-DZ, zřizovatelé, KHK

		kariérového poradenství, projektové dny na SŠ				KHK, MAPy a další sociální partneři
2.13.3 Podpora rovných příležitostí, nadaných a mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů a zkvalitnění poradenského systému	2.13.3.1 Vytvářet podmínky pro včasnou identifikaci a diagnostiku nadaných a mimořádně nadaných dětí a žáků	Poskytování metodické podpory a vzdělávání pedagogů	2024	2028	I-DZ, OP JAK šablony	ŠPZ, školy, PPP a SPC KHK
	2.13.3.2 Podporovat profesní rozvoj a vzdělávání pedagogů s důrazem na práci se žáky se SVP a nadané	Poskytování vzdělávání a metodické podpory pedagogům, kteří pracují se znevýhodněnými žáky	2024	2028	I-DZ	KKIVI a další vzdělávací instituce
	2.13.3.3 Podporovat efektivní práci školských poradenských zařízení, sjednotit jejich postupy v rámci poskytování poradenských služeb s využitím pravidelných setkávání jejich odborných pracovníků	Realizace setkávání platformy vedoucích pracovníků ŠPZ, vzdělávání pracovníků ŠPZ	2024	2028	I-DZ	ŠPZ, PPP a SPC KHK

6.21 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria/Indikátory	Termín zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
Podporovat ředitele škol v ustavování a podpoře školních koordinátorů environmentálního vzdělávání a využití jejich činnosti pro uplatňování vzdělávání pro udržitelnost ve výuce i fungování školy, práci s průřezovými tématy a klíčovými kompetencemi dle RVP	A.1.1, B.2.1, C.2.1, D.2.1, D.3.5, D.3.3 (Průřezové opatření 3.1, Doporučení pro kraje č. 2 a 4)	počet SŠ, ZŠ, MŠ a školských zařízení v kraji s proškoleným a ustaveným koordinátorem EV	IX/2024	VIII/2027	KHK	odbor školství KÚ KHK, krajský koordinátor EVVO v KHK
Zajistit vzdělávání školních koordinátorů EV – studium k výkonu specializovaných činností v oblasti EV a systém doškolování koordinátorů směrem k vzdělávání pro udržitelnost a práci s průřezovými tématy a klíčovými kompetencemi dle RVP	D.3.5, A.1.2, B.2.1, C.3.2.1 (Průřezové opatření 3.1, Doporučení pro kraje č. 2)	počet absolventů specializačního studia a počet absolventů doškolovacích akcí	IX/2024	VIII/2027	KHK, OP JAK	krajský koordinátor EVVO v KHK
Podpořit spolupráci a sdílení mezi školními koordinátory EV (např. vznik klubu koordinátorů EV, platformy pro sdílení)	B.2.1, C.2.1 (Průřezové opatření 3.1, Doporučení pro kraje č. 2 a 5)	počet zapojených pedagogů – koordinátorů EV	I/2025	VIII/2027	KHK, I-DZ	krajský koordinátor EVVO v KHK
V oblasti vzdělávání pro udržitelnost zajistit nabídku vzdělávání a vytvořit možnosti sdílení pro další učitele a pro ředitele škol	D.3.5, A.1.2, B.2.1, C.3.2.1, D.2.2 (Průřezové opatření 3.1, Doporučení pro kraje č. 2 a 4)	počet účastníků vzdělávacích a sdílecích akcí	I/2025	VIII/2027	KHK, I-DZ, dotační programy KHK, další dotační programy	krajský koordinátor EVVO v KHK

Podpořit uvnitř jednotlivých škol nadoborovou spolupráci týmů učitelů na vzdělávání pro udržitelnost a zavádění jeho efektivních metod (participativní, venkovní, integrovaná výuka, ...) – formou kolegiální podpory, koučování, mentoringu	B.2.1, C.2.1 (Průřezové opatření 3.1, Doporučení pro kraje č. 2)	počet škol s příklady dobré praxe	I/2025	VIII/2027	školy, KHK, OP JAK, dotační programy KHK	krajský koordinátor EVVO v KHK
Nabídnout SŠ a ZŠ ucelený program zaměřený na klimatické vzdělávání pro žáky, propojený s praktickými opatřeními ve školách a obcích (dekarbonizace a ekologicky šetrný provoz škol, modrozelená infrastruktura v obcích)	B.2.1, C.2.1, C.3.2.3 (Průřezové opatření 3.1, Doporučení pro kraje č. 2)	počet zapojených škol	IX/2025	VIII/2027	KHK, OP JAK	dotčené odbory KÚ KHK, krajský koordinátor EVVO v KHK
Podpořit síťování škol pro sdílení dobré praxe – zapojování do sítí rozvíjejících vzdělávání pro udržitelnost a environmentální vzdělávání – např. MRKEV a Mrkvička	B.2.1, C.2.1 (Průřezové opatření 3.1, Doporučení pro kraje č. 5)	počet zapojených škol	IX/2024	VIII/2027	I-DZ	krajský koordinátor EVVO v KHK
Motivovat školy k využití krátkodobých i pobytových programů středisek ekologické výchovy a organizací zaměřených na vzdělávání pro udržitelnost a k spolupráci mezi školami a středisky	H.2.1, H.2.2 (Průřezové opatření 3.1, Doporučení pro kraje č. 2)	počet škol a školních tříd využívajících programy	IX/2024	VIII/2027	školy, KHK, OP JAK, dotační programy KHK	krajský koordinátor EVVO v KHK
Podpořit zapojování škol do dlouhodobých celostátních programů vzdělávání pro udržitelnost – Škola pro udržitelný život, Ekoškola, ...	H.2.2 (Průřezové opatření 3.1, Doporučení pro kraje č. 2 a 5)	počet škol, pedagogů a žáků zapojených do celostátních programů	IX/2024	VIII/2027	školy, KHK, OP JAK	krajský koordinátor EVVO v KHK

Podpořit vznik a využívání pomůcek a materiálů ke vzdělávání pro udržitelnost, environmentálnímu a klimatickému vzdělávání	A.1.1, B.2.1, B.2.2, C.2.1 (Průřezové opatření 3.1, Doporučení pro kraje č. 2)	počet druhů nově vytvořených pomůcek, počet kusů distribuovaných k využití	I/2025	VIII/2027	KHK, OP JAK, dotační programy KHK	krajský koordinátor EVVO v KHK
Rozpracovat téma vzdělávání pro udržitelnost do strategických a koncepčních dokumentů kraje	H.2.1, H.2.2, H.3.1, H.3.2, H.4.4 (Průřezové opatření 3.1, Doporučení pro kraje č. 1)	počet schválených dokumentů	IX/2024	VIII/2027	KHK	dotčené odbory KÚ KHK, krajský koordinátor EVVO v KHK

7 Seznam zkratk použitých v textu

AI	Umělá inteligence - Artificial intelligence	OP JAK	Operační program Jan Amos Komenský
CIRI	Centrum investic, rozvoje a inovací	OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí
CUA HK	Centrum uměleckých aktivit, příspěvková organizace	OŠ	odbor školství
ČR	Česká republika	PO	příspěvková organizace
ČSÚ	Český statistický úřad	PP	pedagogický pracovník
DD	dětský domov	PPP a SPC KHK	Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Královéhradeckého kraje
DDM	dům dětí a mládeže	PSČP	Projekt Střední článek podpory
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků	PŠD	povinná školní docházka
DZ 2023	ČR Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027	RŠŠZ	Rejstřík škol a školských zařízení
DZ 2020	KHK Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji 2020–2024	RVP	rámcový vzdělávací plán
DZ 2024	KHK Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji 2024–2028	SEPA	Systém evidence preventivních aktivit
EU	Evropská unie	SOŠ	střední odborná škola
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	SJZ	stání jazyková zkouška
FRR	fond rozvoje a reprodukce	SOU	střední odborné učiliště
ICT	informační a komunikační technologie	SPC	speciálně pedagogické centrum
IROP	Integrovaný regionální operační program	SPŠ	střední průmyslová škola
I-DZ	projekt Implementace Dlouhodobého záměru vzdělávání Královéhradeckého kraje	SŠ	střední škola
JC	Jičín	SVČ	středisko volného času
KDP	Krajský dotační program	SVP	speciální vzdělávací potřeby
KHK	Královéhradecký kraj	ŠD	školní družina
KHK KHK	Krajská hospodářská komora Královéhradeckého kraje	ŠIP	Školní informační portál Královéhradeckého kraje
KÚ KHK	Krajský úřad Královéhradeckého kraje	ŠJ	školní jídelna
KKIVI	Královéhradecký krajský institut pro vzdělávání a inovace - školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a středisko služeb školám, příspěvková organizace	ŠVP	školní vzdělávací plán
MAP	Místní akční plán rozvoje vzdělávání	ŠPZ	školské poradenské zařízení
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí	ŠZ	školské zařízení
MŠ	mateřská škola	ŠZ DVPP	školská zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	UHK	Univerzita Hradec Králové

MUP	mimořádné účelové příspěvky
NIV	neinvestiční výdaje
NNO	nestátní neziskové organizace
NPI ČR	Národní pedagogický institut České republiky

VOŠ	vyšší odborná škola
VŠ	vysoká škola
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

8 Přílohy

1. Vyhodnocení Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje (2020-2024)
2. Podklady k ekonomické části DZ KHK 2024